

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi
Šumperská 1, 971 01 Prievidza

ANALÝZA TRHU PRÁCE A SOCIÁLNYCH VECÍ V OKRESE PRIEVIDZA ZA ROK 2009

Schválil:
Ing. Mgr. Jozef Stopka
riaditeľ ÚPSVaR v Prievidzi

Vypracovala:
Ing. Ľudmila Mihalusová

Prievidza, apríl 2010

Osnova

- 1. *Analýza predpokladov a obmedzení rozvoja regiónu***
  - 1.1. Geografické charakteristiky**
  - 1.2. Demografické predpoklady a obmedzenia**
  - 1.3. Ekonomický potenciál regiónu a jeho absorbčná schopnosť**
  - 1.4. Predpoklady a obmedzenia technickej infraštruktúry**
  - 1.5. Úroveň služieb obyvateľstvu, občianska vybavenosť**
  - 1.6. Sídelné a urbárske predpoklady a obmedzenia**
  - 1.7. Sociálne predpoklady a obmedzenia**
  - 1.8. Ekologické predpoklady a obmedzenia**
  - 1.9. SWOT - analýza rozvoja regiónu**
    - 1.9.1. Silné stránky**
    - 1.9.2. Slabé stránky**
    - 1.9.3. Ohrozenia**
    - 1.9.4. Príležitosti**
- 2. *Analýza trhu práce***
  - 2.1. Stav a predpokladaný vývoj rozsahu a štruktúry zamestnanosti**
  - 2.2. Stav a vývoj rozsahu a štruktúry voľných pracovných miest**
  - 2.3. Stav a vývoj nezamestnanosti**
  - 2.4. Politika trhu práce**
    - 2.4.1. Sprostredkovanie zamestnania**
    - 2.4.2. Služby zamestnanosti poskytované právnickou osobou a fyzickou osobou**
    - 2.4.3. Zamestnávanie cudzincov**

- 2.4.4. EURES**
- 2.4.5. Informačné a poradenské služby**
- 2.4.6. Odborné poradenské služby**
- 2.4.7. Vzdelávanie a príprava pre trh práce UoZ a ZoZ**
- 2.4.8. Vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca**
- 2.4.9. Príspevok na SZČ**
- 2.4.10. Príspevok na zapracovanie znevýhodneného UoZ**
- 2.4.11. Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného UoZ**
- 2.4.12. Príspevok na podporu udržania v zamestnaní zamestnancov s nízkymi mzdami**
- 2.4.13. Príspevok na podporu vytvárania a udržania pracovných miest v sociálnom podniku**
- 2.4.14. Príspevok na podporu udržania zamestnanosti**
- 2.4.15. Príspevok na podporu vytvorenia nového pracovného miesta**
- 2.4.16. Príspevok ku mzde zamestnanca**
- 2.4.17. Príspevok na podporu samostatnej zárobkovej činnosti**
- 2.4.18. Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov a obchodovania s nimi**
- 2.4.19. Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe**
- 2.4.20. Príspevok na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce**
- 2.4.21. Príspevok na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb**
- 2.4.22. Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby**
- 2.4.23. Príspevok na dochádzku za prácou**
- 2.4.24. Príspevok na prest'ahovanie za prácou**
- 2.4.25. Príspevok na dopravu do zamestnania**

- 2.4.26. Príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta**
- 2.4.27. Projekty a programy**
- 2.4.28. Podpora zamestnávania občanov so ZP**
- 2.4.29. Príprava na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím**
- 2.4.30. Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na ich zachovanie**
- 2.4.31. Príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní**
- 2.4.32. Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti**
- 2.4.33. Príspevok na obnovu alebo technické zhodnotenie hmotného majetku chránenej dielne alebo chráneného pracoviska**
- 2.4.34. Príspevok na činnosť pracovného asistenta**
- 2.4.35. Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov**
- 2.4.36. Agentúra podporovaného zamestnania**
- 2.5. SWOT - analýza politiky zamestnanosti a politiky trhu práce**
  - 2.5.1. Silné stránky**
  - 2.5.2. Slabé stránky**
  - 2.5.3. Ohrozenia**
  - 2.5.4. Príležitosti**
- 3. *Analýza sociálnych vecí***
  - 3.1. Analýza a očakávané tendencie vývoja pomoci v hmotnej núdzi**
    - 3.1.1. Dávka v hmotnej núdzi**
      - 3.1.1.1. Príspevky k dávke v hmotnej núdzi**

- 3.1.2. Náhradné výživné**
- 3.1.3. Dotácie na stravu a školské potreby**
- 3.2. Analýza a očakávané tendencie vývoja štátnych sociálnych dávok a príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa**
  - 3.2.1. Prídavok na dieťa**
  - 3.2.2. Rodičovský príspevok**
  - 3.2.3. Príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili 3 a viac detí, príspevok na pohreb**
  - 3.2.4. Príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa**
- 3.3. Analýza a očakávané tendencie vývoja v oblasti posudkových činností**
- 3.4. Analýza a očakávané tendencie poskytovania PP na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP a peňažného príspevku za opatrovanie**
- 3.5. Analýza a očakávané tendencie vývoja v poskytovaní sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**
  - 3.5.1. Poskytovanie sociálnej ochrany a sociálnej kurately**
  - 3.5.2. Výchovná rozhodovacia činnosť**
  - 3.5.3. Sociálne poradenstvo**
  - 3.5.4. Predbežné opatrenia**
  - 3.5.5. Výkon kolízneho opatrovníka**
  - 3.5.6. Určenie otcovstva**
  - 3.5.7. Náhradná rodinná starostlivosť**
  - 3.5.8. Osvojenie**
  - 3.5.9. Trestné konanie maloletých a mladistvých**
  - 3.5.10. Sociálna kuratela pre deti**
  - 3.5.11. Sociálna prevencia pre dospelých občanov**

3.5.12. Sociálna kuratela pre dospelých občanov

3.5.13. Sociálna pomoc pre drogovu závislých

3.5.14. Ústavná starostlivosť

3.5.15. Výkon rozhodnutia súdu v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu

3.5.16. Maloleté deti bez sprievodu

3.5.17. Resocializačný príspevok

3.6. SWOT – analýza sociálnej oblasti

3.6.1. Silné stránky

3.6.2. Slabé stránky

3.6.3. Ohrozenia

3.6.4. Príležitosti

1. *Analýza predpokladov a obmedzení rozvoja regiónu*

1.1. Geografické charakteristiky

Okres Prievidza tvorí jadro Hornonitrianskej kotliny, ktorá sa rozprestiera v povodí rieky Nitry v jej hornom toku. Kotlina je obklopená na juhu pohorím Trábeč, zo západu Strážovskými vrchmi, na severovýchode časťou pohoria Žiar, na juhovýchode je to pohorie Vtáčnik a sever ohraničuje Lúčanská Malá Fatra s najvyšším vrchom Kľak. Okres Prievidza patrí do regiónu Hornej Nitry. Vymedzené územie v podstate rešpektuje povodie rieky Nitra v jeho hornom toku. **Rozloha** regiónu Prievidza k 31.12.2008 je **960 km²**.

Pôda predstavuje rozhodujúci prírodný zdroj, umožňuje výrobné aktivity (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, turistiku a iné) a súčasne plní nenahraditeľné funkcie v prírode, bez ktorých by život nebol možný. Vznikla z odumretého rastlinného materiálu premiešaním s najjemno rozdrobenými častkami hornín za súčinnosti chemického zvetrávania a drobných pôdných organizmov. V hornonitrianskej oblasti sa vyvinuli pôdy ilimerizované, v úzkom pásme popri rieke Nitre nivné pôdy a na predhoriach a svahoch hôr mierne až stredne podzolové pôdy, prípadne hnedozeme a hnedé rendziny. **Polnohospodárska pôda** k 31.12.2008 zaberá **350 km²**, čo predstavuje z celkovej výmery regiónu **36,5%**.

Klíma Hornej Nitry je vhodná hlavne na pešiu turistiku, nenáročnú zimnú turistiku a lyžovanie. Mierne podnebie Bojníc bez veľkých výkyvov poskytuje vhodné podmienky pre rozvoj kúpeľníctva. Nižšia časť kotliny patrí do teplej klimatickej oblasti, stráne pohorí do mierne teplej a najvyššie polohy do chladnej klimatickej oblasti.

Hydrologické pomery v regióne sú veľmi vhodné pre rozvoj cestovného ruchu. Os územia okresu tvorí rieka Nitra, ktorá z pravej strany priberá Nitricu a z ľavej strany Handlovku. Nitra pramení v Malej Fatre a jej celková dĺžka je 197 km. Nitrica pramení v Strážovských vrchoch a má dĺžku 51 km. Handlovka pramení na svahoch Vtáčnika a je dlhá 32 km. Z vodstva majú pre tento región rozhodujúci význam minerálne a termálne pramene. Bojnické termálne pramene s teplotou 28°C – 48°C sa stali základom rozvoja **kúpeľov v Bojniciach**. Regionálny význam majú **kúpele Chalmová** a perspektívny rozvoj ponúkajú aj termálne vody v Koši.

Prameň v Koši bol vyvítaný v rámci riešenia ochrany bojnickej žriedlovskej oblasti vo vzťahu k ťažbe uhlia na nováckom ložisku. K ďalším minerálnym prameňom, ktoré sa doposiaľ nevyužívajú, patria I. a II. prameň pri východnej šachte, ktoré sa nachádzajú v Handlovských hnedouhoľných baniach, vrt v Opatovciach nad Nitrou a tri zdroje minerálnej

vody v Chalmovej. Ide o dolný výver, horný prameň a vrt CH-2, ktoré sa nachádzajú v areáli kúpaliska.

Aj napriek relatívnemu znečisteniu rieky Nitra má okres podmienky aj pre *rybolov*. A to v pstruhovom pásme (horný tok Nitry po Nedožery-Brezany, Nitrica a ich prítoky), lipňového pásma od Nedožier po Prievidzu a mrenového pásma na rieke Nitra pod Prievidzou.

Z palivovo energetických surovín sa nachádzajú v oblasti Hornej Nitry ložiská hnedého uhlia a lignitu v Handlovej a v Nováckej hnedouhoľnej panve.

Na území okresu sa ďalej nachádzajú **4 prírodné rezervácie** a to **Biely kameň, Temešská skala, Buchlov, Makovište** a jedna **národná prírodná pamiatka Prepoštská jaskyňa**, ktorá sa nachádza na území mesta Bojnice. Lokalita je cenným dokladom klimatických zmien a foriem rastlínstva a živočíchov štvrtohôr. Je to jedna z najvýznamnejších archeologických lokalít SR s najstarším výskytom pračloveka neandertálskeho typu na Hornej Nitre.

1.2. Demografické predpoklady a obmedzenia

Počet obyvateľov v okrese Prievidza k 31.12.2008 dosiahol stav **139 639**, z toho počet **mužov 69 053** a **žien 70 586**. Oproti roku 2007 počet obyvateľov **stúpol o 197 obyvateľov**. **Hustota osídlenia** ku koncu roka 2008 je **145 obyvateľov na 1 km²**.

K 31.12.2008 z celkového počtu obyvateľov **139 639** tvorí **13,19%** obyvateľov vo veku do 14 rokov, **65,29%** mužov vo veku od 15 do 59 rokov a žien vo veku od 15 do 54 rokov a **21,51%** mužov vo veku 60 rokov a viac a žien 55 rokov a viac.

Priemerný vek obyvateľstva je **39,32 rokov**. Pre ženy je **40,62 rokov** a pre mužov **37,99 rokov**. **Index starnutia** je **163,09**. Pre ženy je **216,53** a pre mužov **111,80**.

K 31.12.2001 z celkového počtu **140 444** obyvateľov tvorí **97,2%** občanov slovenskej národnosti, **0,4%** maďarskej národnosti, **0,3%** rómskej, **0,4%** nemeckej národnosti a **0,7%** českej národnosti. Ostatní obyvatelia žijúci v okrese Prievidza sú ukrajinskej národnosti v počte **56 obyvateľov**, poľskej národnosti v počte **57 obyvateľov**, ruskej národnosti v počte **50 obyvateľov**, rusínskej v počte **16 obyvateľov**, srbskej v počte **10 obyvateľov**, bulharskej v počte **10 obyvateľov** a chorvátskej v počte **8 obyvateľov**. Podľa štatistických údajov obyvateľov **nezistenej národnosti** tvorí **0,9%**.

Najviac obyvateľov k 31.12.2001 dosiahlo **stredoškolské vzdelanie**, ktoré tvorí **53%** z celkového počtu obyvateľov. Stredoškolské vzdelanie bez maturity má **39 394 obyvateľov** a stredoškolské vzdelanie s maturitou má **35 304 obyvateľov**. Vysokoškolské vzdelanie má **8 959 obyvateľov**, čo predstavuje **6%** z celkového počtu obyvateľov. Základné vzdelanie má

27078 obyvateľov. Deti do 16 rokov, ostatní bez udania školského vzdelania a ostatní bez školského vzdelania sú v počte **29 709 obyvateľov.**

Zdravotný stav obyvateľstva Hornonitrianskeho regiónu je nepriaznivý. Negatívny vývoj zdravotného stavu je odrazom devastácie životného prostredia a nesprávneho spôsobu života. V okrese Prievidza je v posledných rokoch závažným problémom stále rastúci počet nádorových ochorení. Vzhľadom na počet zhubných nádorov je okresom s najvyšším výskytom na Slovensku s trvale rastúcim trendom. Pravdepodobná príčina tohto nepriaznivého stavu je zvýšená zaťaženosť okresu zo zdrojov znečistenia Hornej Nitry.

1.3. Ekonomický potenciál regiónu a jeho absorpčná schopnosť

V procese reštrukturalizácie priemyslu došlo k významným zmenám v štruktúre vlastníctva podnikov a vo veľkostnej štruktúre podnikov. Od roku 1999 je viac ako 90% podnikov v súkromnom vlastníctve. Na proces reštrukturalizácie negatívne pôsobí trend vo vývoji finančnej situácie podnikov, vysoké úverové zaťaženie, pokles zisku, rast podnikovej zadĺženosti, nedostatok zdrojov na investície potrebných na modernizáciu výroby a netransparentná privatizácia. Pre región ako celok je charakteristická mnohoovetvovosť priemyselnej základne.

K 31.12.2009 bolo v okrese Prievidza **3 014 aktívnych hospodárskych subjektov.** Z toho spoločností s ručením obmedzeným je **1785**, čo predstavuje **najvyšší počet** z aktívnych hospodárskych subjektov v okrese Prievidza (z toho zahraničných a medzinárodných je **237**), verejných obchodných spoločností je **13**, akciových spoločností je **60** (z toho súkromných je **50**), družstiev je **19** (z toho poľnohospodárskych družstiev je **8**), fyzických osôb zapísaných v obchodnom registri je **44**, rozpočtových organizácií je **69** a príspevkových organizácií je **22**, čo predstavuje **najvyšší počet** v rámci Trenčianskeho kraja. Oproti roku 2008 sa počet aktívnych hospodárskych subjektov **zvýšil o 26 organizácií.**

Podľa **druhu vlastníctva** je najviac súkromných organizácií v počte **2 851**, čo predstavuje **nárast** oproti roku 2008 **o 27 organizácií**, verejných je **163**, čo predstavuje **pokles** organizácií oproti roku 2008 **o 1 organizáciu. Podiel súkromných organizácií** z celkového počtu organizácií tvorí **94,6%.**

Podľa **typu organizácie** aktívne hospodárske subjekty členíme na **podniky** v počte **2 024**, čo predstavuje oproti roku 2008 **pokles o 6 podnikov** a **neziskové inštitúcie** v počte **990**, čo predstavuje **nárast** oproti roku 2008 **o 32 hospodárskych subjektov.**

Podľa **ekonomickej činnosti** (OKEČ) **najviac** hospodárskych subjektov sa zaoberá činnosťou **veľkoobchodu, maloobchodu, opravy motorových vozidiel a motocyklov** v počte

713 a činnosťou v oblasti nehnuteľností v počte **341**.

Zaregistrovaných je **9 983 fyzických osôb** ako súkromní podnikatelia, z toho je **9 567** živnostníkov, čo predstavuje **najvyšší počet živnostníkov** v rámci **Trenčianskeho kraja**, **52** samostatne hospodáriacich roľníkov a **364** fyzických osôb, ktoré má slobodné povolanie. Oproti roku 2008 predstavuje počet súkromných podnikateľov **nárast o 17 osôb**, pričom počet živnostníkov **vzrástol o 8 osôb** a počet fyzických osôb, ktorí majú slobodné povolanie **vzrástol o 6 osôb**. Počet samostatne hospodáriacich roľníkov oproti roku 2008 predstavuje **nárast o 3 osoby**.

Podľa **ekonomickej činnosti** (OKEČ) **najviac** fyzických osôb podniká **vo veľkoobchode, maloobchode, v oprave motorových vozidiel a motocyklov** v počte **2990** a **v stavebníctve** v počte **2120**.

Prehľad hospodárskych subjektov v okrese Prievidza

P.č.	Názov zamestnávateľa	Sídlo zamestnávateľa
1.	ContiTech Vibration Controls Slovakia, s.r.o.	Dolné Vestenice
2.	Nemocnica Handlová – 2.súkromná nemocnica s.r.o.	Handlová
3.	Nemocnica s poliklinikou Prievidza	Bojnice
5.	OSP, a.s.	Prievidza
6.	Tondach Slovensko s.r.o.	Nitrianske Pravno
7.	Unipharma Prievidza 1. SLS, a.s.	Prievidza
8.	Larf Nova, s.r.o. v konkurze	Nováky
9.	Prievidzské pekárne a cukrárne, a.s.	Prievidza
10.	Mestský úrad	Prievidza
11.	Porfix - pórobetón, a.s.	Zemianske Kostolany
12.	Emper, s.r.o.	Oslany
13.	Vjarspol, s.r.o.	Nitrianske Pravno
14.	Stavomontáže Prievidza, a.s.	Prievidza
15.	VÚP, a.s.	Prievidza
16.	Tezas, s.r.o.	Prievidza
17.	Združená stredná škola hot.sl. a obchodu	Prievidza
18.	Saar Gummi Slovakia, s.r.o.	Dolné Vestenice
19.	P&P, s.r.o. Bratislava	Pravenec-Paspol s.r.o.
20.	Patria I., s.r.o.	Prievidza

21.	AGS, spol. s.r.o.	Prievidza
22.	Incon, s.r.o.	Prievidza
23.	Slovaktual, s.r.o.	Pravenec
24.	T&B SK s.r.o.	Prievidza
25.	Mlad' DLK TEX, s.r.o.	Handlová
26.	J.P. Plast Slovakia spol. s.r.o.	Prievidza
27.	Maspex Slovakia, s.r.o.	Kamenec pod Vtáčnikom
28.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.	Prievidza
29.	Yazaki Slovakia, s.r.o.	Prievidza
30.	Novácke chemické závody, a.s.	Nováky
31.	Slovenské elektrárne, a.s. ENO	Zemianske Kostol'any
32.	Vegum, a.s.	Dolné Vestenice
33.	SAD Prievidza, a.s.	Prievidza
34.	Nestlé Slovensko s.r.o.	Prievidza
35.	Coop Jednota SD	Prievidza
36.	Lesy SR, š.p.	Prievidza
37.	SKANSKA BS, a.s.	Prievidza
38.	Zásah 8, a.s.	Prievidza
39.	Gewis Slovakia, s.r.o.	Handlová
40.	Vojenský opravárenský podnik, a.s.	Nováky
41.	Centrum sociálnych služieb	Nitrianske Pravno
42.	Technic Development Slovakia, s.r.o.	Prievidza
43.	Kúpele Bojnice, a.s.	Bojnice
44.	PD Horná Nitra	Nedožery-Brezany
45.	Kovo - Team, s.r.o.	Handlová
46.	Bodnár plus, s.r.o.	Prievidza
47.	TATRA NOVA, s.r.o.	Prievidza
48.	Vojenský útvar 1056	Zemianske Kostol'any
49.	Anton Kiaba DAK	Nováky

V okrese Prievidza v roku 2009 bolo *12 hromadných prepúšťaní* u nasledovných zamestnávateľov: *Vegum a.s. Dolné Vestenice* – mali nahlásené 2 krát hromadné prepúšťanie, *SE a.s. elektrárň Nováky*, *Yazaki Slovakia s.r.o. Prievidza*, *SaarGummi Slovakia s.r.o. Dolné Vestenice*, *Holdaj s.r.o. Nitrianske Rudno*, *ContiTech Vibration*

Control Slovakia s.r.o. Dolné Vestenice, Novkredit spol. s r.o. Nováky, Emper s.r.o. Oslany, Kúpele a.s. Bojnice, Technik Development Slovakia s.r.o. Prievidza, SKANSKA BS a.s. Prievidza mali hromadné prepúšťanie od 1.6. – 28.2.2009. Za náš okres bolo prepustených **100** zamestnancov. Druhé hromadné prepúšťanie trvá od 1.3.2009 - 31.12.2010. Prepustených bolo **112** zamestnancov. **Prvé** hromadné prepúšťanie bolo **ukončené**.

SE a.s. elektrárň Dolné Vestenice začali hromadné prepúšťanie od 1.12.2008 – 31.1.2009. Prepustených bolo **116** zamestnancov. Hromadné prepúšťanie je **ukončené**.

Yazaki Slovakia s.r.o. Prievidza mali nahlásené hromadné prepúšťanie od 1.3.2009 – 30.6.2009. Počet ohrozených pracovných miest bolo nahlásených **60**. Nakoniec neprepustili ani jedného zamestnanca a hromadné prepúšťanie bolo **zrušené**.

SaarGummi Slovakia s.r.o. Dolné Vestenice mali hromadné prepúšťanie od 31.3.2009 - 31.12.2009 a prepustených bolo **102** zamestnancov. Hromadné prepúšťanie je ukončené.

Holdaj s.r.o. Nitrianske Rudno začali hromadné prepúšťanie od 18.3.2009 – 15.4.2009. Počet ohrozených pracovných miest nahlásili **59**. Neprepustili ani jedného zamestnanca a hromadné prepúšťanie bolo **zrušené**.

ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o. Dolné Vestenice nahlásili hromadné prepúšťanie od 1.4.2009 – 31.12.2009. Počet ohrozených pracovných miest bolo nahlásených **50**, prepustení boli **3** zamestnanci. Hromadné prepúšťanie bolo **zrušené**.

Novkredit s.r.o. Nováky mali hromadné prepúšťanie od 25.4.2009 – 31.12.2009, prepustených bolo **14** zamestnancov. Hromadné prepúšťanie je **v stave realizácie**.

Emper s.r.o. Oslany začali hromadné prepúšťanie 1.5.2009 – 31.7.2009, prepustených bolo **28** zamestnancov. Hromadné prepúšťanie je **ukončené**.

Kúpele Bojnice začali hromadné prepúšťanie 30.4.2009 – 31.10.2009. Počet ohrozených pracovných miest bolo nahlásených **180**, prepustených bolo **12** zamestnancov. Hromadné prepúšťanie bolo **zrušené**.

Technik Development Slovakia s.r.o. Prievidza mali hromadné prepúšťanie od 26.6.2009 – 30.6.2010. Prepustených bolo **447** zamestnancov. Hromadné prepúšťanie je **v stave realizácie**.

SKANSKA BS a.s., Prievidza mali hromadné prepúšťanie od 29.6.2009 – 30.4.2010. Prepustených bolo **40** zamestnancov. Hromadné prepúšťanie je **v stave realizácie**.

Príčinou hromadného prepúšťania boli uvedené viaceré dôvody, a to:

1. **vnútorné organizačné zmeny, nadbytočnosť** (Vegum a.s. Dolné Vestenice, SE a.s. elektrárň Nováky, Yazaki Slovakia s.r.o. Prievidza, SaarGummi Slovakia s.r.o. Dolné Vestenice, SKANSKA BS a.s. Prievidza, Tondach Slovensko s.r.o. Nitrianske Pravno)

2. **zlá ekonomická situácia zamestnávateľ'a** (Holdaj s.r.o. Nitrianske Rudno, ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o. Dolné Vestenice, Novkredit s.r.o. Nováky, Emper s.r.o. Oslany a Kúpele Bojnice)

3. **z dôvodu zrušenia zamestnávateľ'a** (Technik Development Slovakia s.r.o. Prievidza)

Spolu bolo v rámci **hromadného prepúšť'ania** v okrese Prievidza v roku 2009 prepustených **974 zamestnancov**. Z uvedených **974** prepustených zamestnancov sa do konca roka **zaradilo do evidencie ÚPSVaR v Prievidzi 578 uchádzačov o zamestnanie**.

Priemyselná výroba v regióne je zastúpená odvetvami:

- **banský priemysel** (ťažba hnedého uhlia a lignitu, nerudných surovín – dolomity, vápenec, stavebný kameň štrkopiesky)
- **gumárenský priemysel** (výroba gumárenských zmesí, výrobkov lisovanej a vytlačovanej technickej gumeny a iných gumárenských výrobkov)
- **elektrotechnika** (výskum, vývoj a výroba zariadení výkonovej elektrotechniky, riadiacich systémov, káblové zväzky pre osobné automobily)
- **drevospracujúci priemysel** (výroba nábytku, stavebné drevené prvky, rezivo)
- **chemický priemysel** (výroba pracích prostriedkov, chlór, vinylchloridu a polyvinylchloridu, ďalšie spracovanie PVC)
- **kožiarsky priemysel** (výroba obuvi)
- **potravinársky priemysel** (výroba mliečnych výrobkov, tavených syrov, kyslomliečnych výrobkov, chleba a pekárenských výrobkov)
- **energetický priemysel** (výroba elektrickej energie)
- **výroba stavebných hmôt a stavebných prvkov** (cement, tehla, pórobetón, umelý kameň, záhradné a interiérové krby, zvárané ploty)

Veľké rezervy v rozvoji priemyslu v okrese Prievidza **sú v rozvoji malého a stredného podnikania**. Je to najmä v rozvoji strojárskych, elektrotechnickej výroby, gumárenskej výroby, výroby skla, textilu, obuvi, spracovania usní a podobne vzhľadom na profesionalitu pracovníkov, vybavenie technikou a technológiami, ďalej rozvoj drevárskej výroby pre dostatok drevnej hmoty, ktorá dáva predpoklady na oživenie remeselnej výroby, stavebnostolárskych výrobkov, perspektívny je rozvoj služieb, stavebníctva, poľnohospodárstva, cestovného ruchu a iných odvetví.

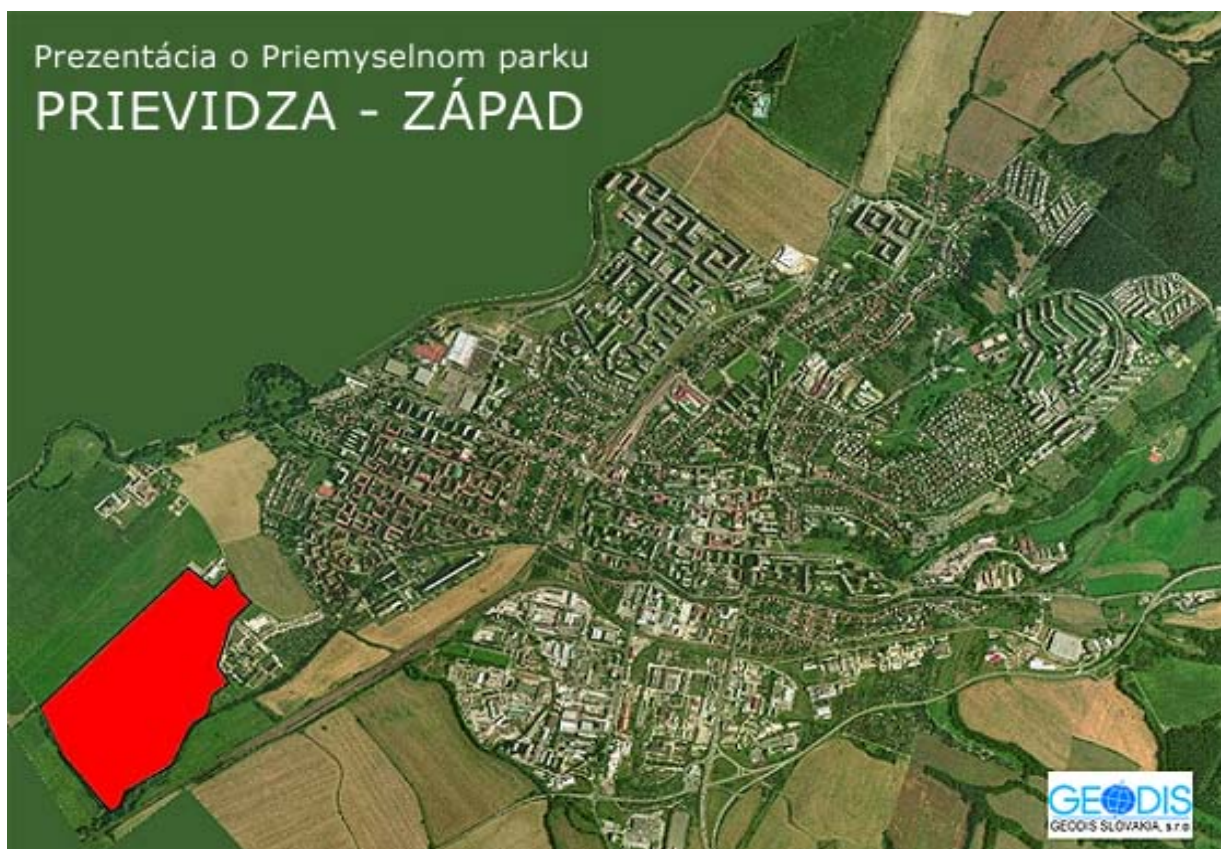
Tento okres s najväčšími regionálnymi disparitami disponuje dostatočným množstvom voľných plôch pre priemyselné parky a zóny na území mesta Prievidza a mesta Handlová, respektíve voľnými objektmi a technologickými zariadeniami s požadovanou infraštruktúrou

pre investorov, ako aj vysokou mierou kvalifikácie obyvateľstva potrebnou pre sofistikované výrobné činnosti a služby. Región sa zaraďuje medzi bonitné subjekty na slovenskom komunálnom trhu.

Magistrát rokuje s domácimi a zahraničnými investormi, ktorých výrobný program sa bude viazať na produkciu komponentov pre automobilový priemysel, pre ľahký, nábytkársky priemysel a strojársky priemysel. Celkovo by v prievidzskom priemyselnom parku malo pôsobiť 6-8 menších fabriek s 1500 až 1800 zamestnancami.

Začiatkom januára roku 2005 podpísala rakúska strojárka **firma Rübige**, ktorá vyrába súčiastky pre automobilový, letecký a energetický priemysel, zmluvu s prievidzským magistrátom. Firma je prvým zahraničným investorom do pripravovaného priemyselného parku. Spoločnosť potvrdila zámer investovať na území Priemyselnej zóny. Prehodnocuje a upravuje svoj projekčný zámer. Realizácia výrobného závodu je priamo závislá na oživení dodávok pre automobilový priemysel. V súčasnosti závod v Rakúsku zaevidoval pokles objemu dodávok pre rok 2010. Vo výrobných priestoroch je navrhovaná kaliareň, kováčňa, laboratórium a montáž technologických zariadení. Spoločnosť Rübige chce vytvoriť vo svojom závode minimálne 155 pracovných miest.

Priemyselná zóna Prievidza – Západ I je realizovaná s rozlohou 52 ha s návrhom rozšírenia **Prievidza Západ II.** o 21 ha.

Spoločnosť CNC Precision s.r.o. odkladá svoj investičný zámer realizácie výrobného závodu v areáli Priemyselnej zóny.

Kúpnu zmluvu na odkúpenie pozemkov o výmere 24 508 m² v Priemyselnej zóne má spoločnosť **KOVOSPOL Group s.r.o. Prievidza**, ktorá by zamestnala v novom podniku cca 50-100 zamestnancov. Kovospol Group s.r.o. dala do užívania v II. polroku 2009 2 výrobné haly. V I. polroku 2010 pripravuje realizáciu jednej výrobnéj haly s termínom ukončenia stavby do konca roka 2010.

Ďalej svoj investičný zámer má v štádiu príprav spoločnosť **ZAPA beton SK s.r.o. Bratislava**, ktorá chce vybudovať výrobnú betónu o rozlohe 4 500 m² s plne automatizovanou linkou pre cca 5 zamestnancov na výrobu, dopravu a ukladanie betónu. Spoločnosť pozastavila všetky nové investície pre rok 2010.

Pri aktívnom vyhľadávaní investorov mesto Prievidza a mestská spoločnosť Prievidza Invest s.r.o. spolupracuje so spoločnosťami ako je **Žilinská Developerská s.r.o. Žilina**, **SARIO Bratislava**, s **Ministerstvom hospodárstva SR**, so **Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou Bratislava**, s **Obchodným zastúpením SR pri veľvyslanectvách v rámci Európy**.

Široké možnosti pre rozvoj cestovného ruchu má celý náš región. Je charakteristický diverziou vidieckej krajiny, zachovalým jedinečným ľudovým umením, zvykmi a folklórom, čo vytvára priaznivé predpoklady pre rozvoj vidieckeho turizmu a agroturistiky. Jeho bohatá história, množstvo významných kultúrnych pamiatok a rozmanitosť kultúrnych a spoločenských podujatí medzinárodného významu z neho vytvára atraktívny región pre návštevníkov zo Slovenska i zo zahraničia.

Zvýšenie úrovne cestovného ruchu možno zabezpečiť eliminovaním nepriaznivých faktorov. Ide predovšetkým o slabú propagáciu a marketing, nedostatočnú koncepčnú prípravu a koordináciu aktivít jednotlivých subjektov a absenciu komplexnosti v ponuke produktov cestovného ruchu. Nedostatky sú aj v kvalite poskytovaných služieb v zariadeniach cestovného ruchu, problémom je jazyková bariéra a nízka profesionálna odbornosť zamestnancov, ktorá súvisí s ich nedostatočným finančným ohodnotením. Vidina rýchlych ekonomických ziskov spôsobuje, že cestovné kancelárie sa orientujú takmer výlučne na pasívny cestovný ruch, tzv. „vyvážanie“ slovenských turistov do zahraničia.

V neposlednom rade treba poukázať na nedostatok finančných prostriedkov na investície do rozvoja cestovného ruchu a na obnovu, rekonštrukciu a údržbu kultúrnych pamiatok.

Významnými strediskami cestovného ruchu sú:

Horná Ves – zimné športy, rekreačné pobyty turistika

Nitrianske Rudno – vodná nádrž, vodné športy

Remata, Kanianka, Ráztočno, Valaská Belá, Poruba, Podhradie, Homôlka, Lehota pod Vtáčnikom - zimné lyžiarske strediská

Bojnice – kúpalisko, ZOO, zámok, turistika, kúpele, jaskyňa, veľa historických pamiatok

Kúpele v Bojniciach svojou polohou, klímou a zložením termálnych vôd vytvárajú ideálne podmienky pre liečebné procesy, regeneráciu a oddych svojich hostí. Ležia v Hornonitrianskej kotline, na východnom úpätí Malej Magury vo výške 297 m n./m. Z troch strán sú chránené pohoriami s bohatými listnatými a ihličnatými lesmi, preto majú priaznivé klimatické podmienky s priemernou ročnou teplotou vzduchu 9 °C a 2000 slnečných hodín v roku.

Základom liečebných procedúr v kúpeľoch Bojnice je prírodná, liečivá, hydrogénuhličitanovo-síranová, vápnikovo-horčíková hypotonická akrototerma s teplotou od 28 – 52 °C, ktorá vyviera z 9 prameňov s výdatnosťou 40 l/s. Liečivá sila bojnických termálnych prameňov je známa už od 12. storočia. Akrototerma zlepšuje látkovú výmenu a imunologické reakcie v bunkách, funkčnosť tkanív, ich zásobovanie kyslíkom a tým aj celkový stav organizmu. Liečivá voda účinkuje pozitívne na vegetatívny nervový systém. V

kúpeľoch sa liečia predovšetkým choroby pohybového ústrojenstva, lumboischias, skoliózy, poúrazové stavy, stavy po operáciách. Ďalšími indikáciami sú nervové choroby, stavy po zápaloch centrálného a periférneho nervového systému, po operáciách na nervovom systéme, stavy po cievnych mozgových príhodách.

Poľnohospodárska výroba kraja je determinovaná prírodnými, klimatickými a pôdnymi podmienkami. Charakteristická pre poľnohospodársku výrobu je značná rozmanitosť jednak v rastlinnej, ako aj v živočíšnej výrobe. V štruktúre poľnohospodárskych podnikov došlo po privatizácii ŠM š. p. a transformácii poľnohospodárskych družstiev k zvýšeniu podielu obchodných spoločností. Súkromne hospodáriaci roľníci hospodária hlavne na pozemkoch po zaniknutých družstvách a ŠM š. p..

Rastlinná výroba je orientovaná na pestovanie obilnín (pšenica, jačmeň), olejní (slnečnica, ozimná repka), technických plodín (cukrová repa), krmovín (kukurica na siláž, lucerna) a zemiakov.

Ovocinárska výroba je orientovaná jednak na pestovanie jadrového ovocia, ako aj na kôstkové ovocie a pestovanie drobného ovocia. K 31.12.2008 ovocné sady zaberali **2,8 km²** a z celkovej poľnohospodárskej pôdy tvorili **0,8%**.

Živočíšna výroba je orientovaná hlavne na **produkciu mlieka, mäsa a vajec**. Ďalej je to **chov hovädzieho dobytká** hlavne prevládajú kravy mliečného typu, **chov ošípaných**, **chov oviec** a **chov hydiny**.

K 31.12.2009 v okrese Prievidza sa chovalo **9 069 kusov hovädzieho dobytká**, z toho počet **kráv** bol **3 827**, čo predstavuje najvyšší počet kráv, **ošípaných** sa chovalo **15 950 kusov**, čo po Bánovciach nad Bebravou predstavuje najvyšší počet v rámci Trenčianskeho kraja, **hydiny** sa chovalo **774 437 kusov**, čo predstavuje najvyšší počet v rámci Trenčianskeho kraja, **oviec** sa chovalo **6 407 kusov**, čo po Púchove predstavuje najvyšší počet v rámci Trenčianskeho kraja.

Za rok 2009 v regióne Prievidza bol dosiahnutý predaj **jatočného hovädzieho dobytká** v množstve **1330,70 t**, čo predstavuje najvyššiu tržbu v rámci okresov Trenčianskeho kraja vo výške **1631,9 tis. €**, najvyšší predaj **býkov nad 2 roky** z celého Trenčianskeho kraja v množstve **352,52 t**, čo predstavuje najvyššiu tržbu vo výške **593,9 tis. €**, najvyšší predaj **jatočných jalovíc** spomedzi okresov Trenčianskeho kraja v množstve **151,05 t**, čo predstavuje najvyššiu tržbu **188,4 tis. €**, najvyšší predaj **jatočných oviec bez jahniat** v rámci Trenčianskeho kraja v množstve **44,89 t**, čo predstavuje najvyššiu tržbu **22,0 tis. €**, najvyšší predaj **chovného hovädzieho dobytká vrátane teliat** z celého Trenčianskeho kraja v množstve **281,12 t**, čo predstavuje najvyššiu tržbu **518,1 tis. €**.

Živočíšna výroba má síce intenzívne tendencie, ale dynamika nárastu je nepostačujúca. Investičný a modernizačný dlh za posledné roky sa výrazne podpísal pod značnú opotrebovanosť strojového, technologického a stavebného parku. Zvýšenie nárastu investícií do poľnohospodárstva je nevyhnutné jednak z hľadiska ekonomickej efektívnosti, ale aj konkurenčnej schopnosti v rámci Európskej únie.

Lesná výroba je zameraná na ťažbu dreva, na obnovu lesných porastov, na lesné semenárstvo a škôlkarstvo. Vzhľadom na vysoké percento lesnatosti a výskyt viacerých druhov zveri v kraji, je rozšírené a využívané poľovníctvo. Služi na uspokojovanie a relaxáciu členov rôznych poľovných združení. Len v malej miere sa poľovníctvo využíva v rámci cestovného ruchu a to cestou poplatkových odstrelov. K 31.12.2008 **lesný pozemok** zaberá **530 km²**, čo tvorí z celkovej výmery územia okresu Prievidza **55,2%**.

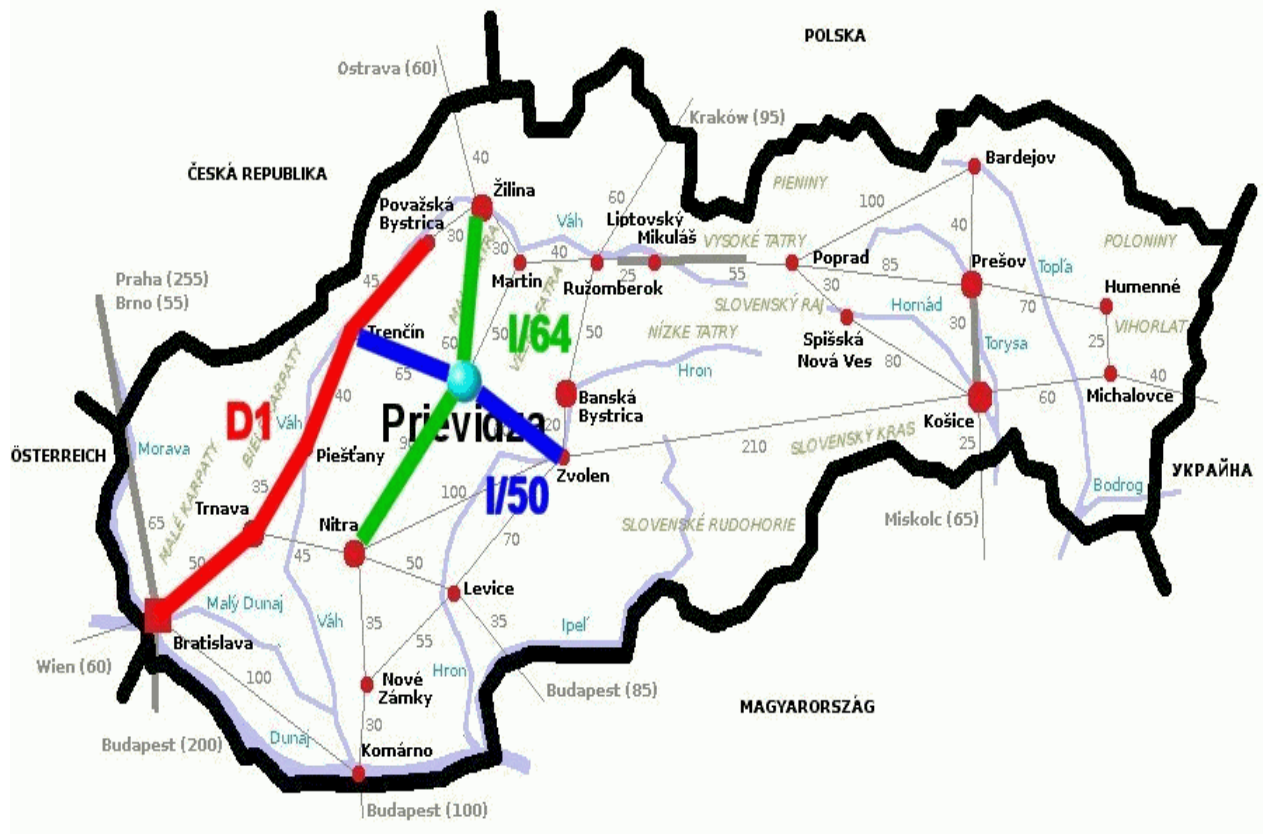
1.4. Predpoklady a obmedzenia technickej infraštruktúry

Z analýzy *cestnej siete* regionálnej úrovne tvorenej hlavne cestami II. a III. triedy vyplýva, že hustota cestnej siete z hľadiska smerovania trás v riešenom území je priemerne vyhovujúca.

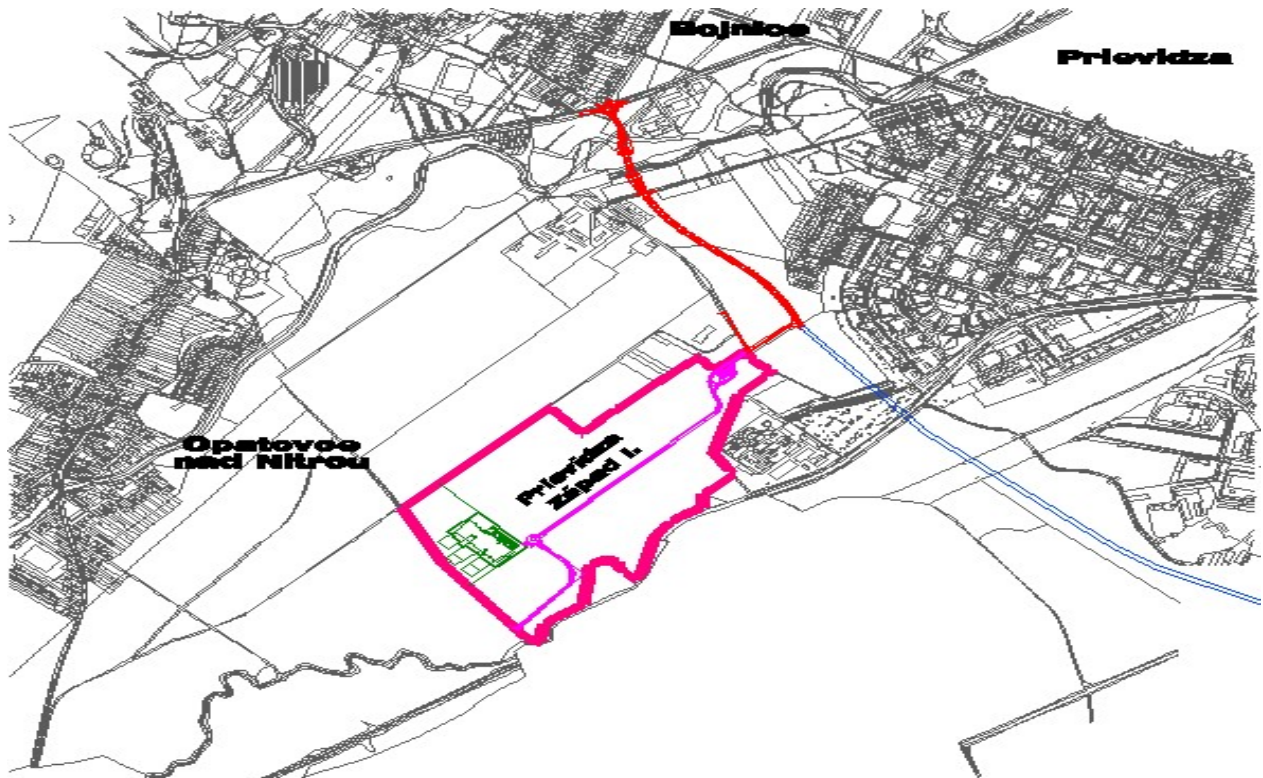
Faktory, ktoré ovplyvňujú jej polohové riešenie, sú: **rozmiestnenie sídiel na území a konfigurácia terénu**. Kategorizácia jednotlivých cestných ťahov v území vyjadruje ich dopravnú dôležitosť zodpovedajúcu významu sídiel, ktoré sú týmito ťahmi obsluhované. S ohľadom na súčasné zaťaženie ciest, ktoré sa bude vo výhlade zvyšovať úmerne vzrastu životnej úrovne obyvateľov v týchto sídlach možno konštatovať, že z hľadiska kapacitného regionálneho významu budú aj pre výhladové obdobie kapacitne vyhovovať. Smerové a výškové usporiadanie jednotlivých cestných úsekov ako aj z hľadiska hlukovej záťaže už v súčasnosti nevyhovuje dopravným prostriedkom, ktoré tieto úseky využívajú. Tento stav sa stáva príčinou dopravných nehôd.

Cestná sieť je po kvalitatívnej stránke nevyhovujúca. Prioritnou úlohou je ich homogenizácia, predovšetkým na úseku cesty II/574, kde je potrebná taktiež preložka cesty vzhľadom na navrhovanú vodnú nádrž Liešťany. Navrhuje sa predĺžiť privádzač Trenčín od štátnej cesty I/61 premostením rieky Váh napojením na štátnu cestu I/50 v obci Trenčianska Turná ako doplnenie dopravného systému Drietoma – Bánovce nad Bebravou – Prievidza (II. etapa diaľničného privádzača).

Vo výhladovom období po roku 2015, v prípade vysokej intenzity na ceste II/519 v úseku Nitrianske Pravno - Diviaky, ktorá prepája cestu I/64 s cestou I/65 je potrebné uvažovať s cestným prepojením týchto komunikácií samostatnou trasou (tunelový variant).

V návaznosti na Priemyselnú zónu bola ukončená I. etapa I. stavby obchvatovej komunikácie I/64. V súčasnosti sa pripravuje I. etapa II. stavby a v spolupráci s Bojnícami sa koncepčne rieši II. etapa komunikácie.

Železničná trať medziregionálneho významu Prievidza – Handlová - Horná Štubňa nadväzuje na železničnú trať Hronská Dúbrava - Vrútky, ktorá je spojnicou severného I. hlavného ťahu s južným hlavným železničným ťahom. Ďalšou železničnou traťou medziregionálneho významu je trať Prievidza – Nové Zámky a tiež aj veľmi významná železničná trať Prievidza - Bratislava. Sieť železničných tratí v regióne Prievidza uzatvára trať regionálneho významu a to Prievidza – Nitrianske Pravno.

Pre **leteckú dopravu** možno používať letisko v Prievidzi so štatútom medzinárodného letiska, v súčasnosti využívané pre civilnú prevádzku športového charakteru. Letisko Prievidza prevádzkuje Slovenský národný aeroklub, ako letisko športového charakteru. Jeho vzletová a pristávacia dráha v dĺžke 940 m a šírke 45 m má trávnatý povrch. Výhodná poloha vo východnej časti riešeného územia vytvára reálne predpoklady využívať toto letisko vo výhľadovom období ako letisko civilné pre dopravu pravidelnú popri jeho využívaní letectvom všeobecným. Letisko patrí do kategórie letísk vybraných regionálneho významu s rozvojovými možnosťami.

Ďalší vývoj **telekomunikačného sektora** smeruje ku konvergencii komunikačných, mediálnych a informačných systémov a postupné začleňovanie telekomunikačných sietí a služieb do širšieho komplexu infraštruktúrne zabezpečujúceho rozvoj informačnej spoločnosti. Oblasť informačnej spoločnosti je v EÚ upravená prevažne vo forme odporúčaní, deklarácií a rezolúcií k rôznym programom. Významnú úlohu zohrávajú informačné a komunikačné technológie a Internet, ktoré sú hlavnými hybnými silami v procese vytvárania globálnej informačnej spoločnosti, k čomu budú smerovať aj opatrenia v rámci rozvojových programov.

Hlavnými zdrojmi **elektrickej energie** v Prievidzskom okrese sú Slovenské elektrárne a.s. ENO Zemianske Kostolany s celkovým inštalovaným elektrickým výkonom 522,4 MWe s orientáciou na spaľovanie hnedého uhlia zo slovenských uhoľných baní.

Okres Prievidza je zásobovaný **pitnou vodou zo skupinových vodovodov**: Prievidzský skupinový vodovod (SKV) pre takmer 96 tisíc obyvateľov, SKV Nováky – cca 23 tisíc obyvateľov, SKV Tužina – Kanianka – cca 6 tisíc obyvateľov, SKV Lehota pod Vtáčnikom – Podhradie – cca 4 tisíc obyvateľov, SKV Koš – Sebedražie – Cígeľ, miestny SKV Hradec – Lehôtka. Ostatné miestne vodovody sú: Valaská Belá, Temeš, Čavoj, Nevidzany, Dlžín, Tužina, Seč, Šútovce, Nitrianske Sučany, Horné a Dolné Vestenice, Nitrica, Chvojnica. Z okresných zdrojov pitnej vody (Kľačno, Vyšehradné, Solka, Pravenec, Prievidza, Handlová) s výdatnosťou 145 l/s sú pre SKV Prievidza využívané aj zdroje mimo okresu a to z povodia Turca – zdroje podzemnej vody v Polerieke (45 l/s) a odbermi z VN Turček (200 -

230 l/s). SKV Nováky využíva zdroje podzemnej vody v povodí Nitrice (Nitrianske Rudno, Diviaky nad Nitricou, Nitrianske Sučany) s výdatnosťou 120 l/s, v povodí Oslianskeho potoka (Horná Ves, Muler (2H) – 21 l/s).

V náväznosti na Priemyselnú zónu bol v roku 2008 zrealizovaný VN prepoj rozvodňa Sever – Priemyselná zóna v dĺžke 8,3 km.

Z významných zdrojov *geotermálnych vôd* sú využívané geotermálne vody kúpeľmi Bojnice (prírodné liečivé vody).

1.5. Úroveň služieb obyvateľstvu, občianska vybavenosť

K 31.12.2009 na území okresu Prievidza bolo **92 ubytovacích zariadení** cestovného ruchu s počtom **izieb 1 795** a s počtom **lôžok 4 677**, čo predstavuje najviac ubytovacích zariadení z celého Trenčianskeho kraja. Oproti porovnateľnému obdobiu minulého roka počet ubytovacích zariadení **klesol o 7**, počet izieb sa **zvýšil o 49**, počet lôžok sa **zvýšil o 56**. Tržby za ubytovanie za rok 2009 dosiahli sumu **6 177 052 €**, čo predstavuje po Trenčíne najvyššiu sumu tržieb za ubytovanie v Trenčianskom kraji. **Priemerná cena** za ubytovanie v sledovanom období bola **16 €**.

Počet návštevníkov v ubytovacích zariadeniach za rok 2009 dosiahol počet **86 422 osôb**, z toho je **71 268 domácich návštevníkov** a **15 154 zahraničných návštevníkov**. Počet návštevníkov zo zahraničia sa každým rokom zvyšuje. Najväčší podiel tvoria hostia z Českej republiky, z Nemecka a z Poľska. Prevažná väčšina ubytovaných návštevníkov využívala ubytovanie v zariadeniach kategórie „hotel“. **Počet prenocovaní** návštevníkov dosiahol výšku **383 272**. Priemerná dĺžka pobytu zahraničných a domácich návštevníkov sezónne kolíše. Rekreačné pobyty boli významnejšie zastúpené v lete a v zime. Na jar a na jeseň prevládajú jednoduché (tranzit, nákupy) a krátkodobé pobyty (pracovné cesty, návštevy). **Priemerný počet prenocovaní** bol **4,4**, čo po Púchove predstavuje najdlhší priemerný pobyt v rámci Trenčianskeho kraja.

V okrese Prievidza je rozmanitá **obchodná sieť**. K 31.12.2008 je predajní potravinárskeho tovaru, supermarketov a predajní zmiešaného tovaru **443**, predajní potravinárskeho tovaru – supermarketov je **14**, predajní nepotravinárskeho tovaru je **1994**, obchodných domov, nákupných stredísk a hypermarketov je **17**.

Medzi najväčšie obchodné domy, nákupné strediská, hypermarkety a supermarketov patrí: Tesco Stores SR a.s., AHOLD Retail Slovakia k.s. (Hypernova), Nay Elektro s. r.o., Kaufland SR v.o.s., bauMax SR spol. s r.o., Decodom spol. s r.o., Billa s.r.o., Lidl SR v.o.s., ASKO nábytok spol. s r.o., DEICHMANN OBUV SR s.r.o..

V okrese Prievidza sa k 31.12.2008 nachádza **57 štátnych materských škôl, 10 štátnych základných škôl pre 1. - 4. ročník, 32 základných škôl 1. - 9. ročník** a **5 základných štátnych umeleckých škôl**. Sieť stredných škôl zahŕňajú **3 štátne gymnáziá, 7 štátnych stredných odborných škôl, 7 štátnych špeciálnych škôl**. Okrem štátnych škôl v okrese sú **súkromné a cirkevné školy**. V Prievidzi majú zastúpenie aj **3 vysoké školy**: Žilinská univerzita - Fakulta riadenia a informatiky, Trenčianska univerzita - Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov a Technická univerzita Košice - Fakulta BERG.

Mesto tvorí spádovú oblasť stredného školstva pre obce a mestá regiónu Hornej Nitry. K mimoškolským zariadeniam pre deti a mládež patrí Centrum voľného času a Informačné centrum mladých.

Odvetvie školstva v posledných rokoch zápasí s absolútnym nedostatkom finančných prostriedkov na bežnú prevádzku škôl a školských zariadení. Plynulá prevádzka sa zabezpečuje len vďaka realizácii úsporných opatrení zameraných na hospodárne a efektívne vynakladanie finančných prostriedkov a racionalizáciou siete škôl a školských zariadení a siete študijných a učebných odborov.

Organizovanie kultúrnych podujatí v okrese zabezpečuje **Kultúrne a spoločenské stredisko v Prievidzi** v priestoroch Domu kultúry v Prievidzi a v kultúrnych domoch v prímestských častiach a ostatných obciach. Regionálny charakter má **Hornonitrianske osvetové stredisko**, ktoré sa venuje zachovávaniu a rozvoju ľudových tradícií a rôznych foriem umenia. V jeho priestoroch sa nachádza **galéria AMA**. Muzeálnu a výstavnú činnosť zabezpečuje Hornonitrianske múzeum. Má nezastupiteľné miesto v mapovaní a zachovávaní kultúrneho dedičstva v oblasti etnografie, histórii, archeológii a prírodovedného výskumu v regióne Hornej Nitry. Návštevníkom poskytuje prehliadku historických zbraní, zástav, mincí a medailí. Etnografické zameranie múzea ponúka zo zbierkového fondu ľudového textilu: maľby na skle, čepce, tylové vrchné ošatenie ženského odevu a čipkovú výzdobu.

Ďalšie významné múzeum v regióne je **Slovenské národné múzeum-Múzeum Bojnice**, ktoré sídli v romantickom zámku - národnej kultúrnej pamiatke, patriacom k najkrajším pamiatkovým objektom na Slovensku. V priestoroch zámku sa konajú rozličné kultúrne a spoločenské podujatia: koncerty vážnej hudby v Huňadyho sále, predstavenia multimediálneho projektu Lux in tenebris na II. nádvorí, vystúpenia skupiny historického šermu, svadobné obrady v Zlatej sále. Bojnický zámok je miestom konania už tradičného festivalu duchov a strašidiel. Múzeum prenajíma priestory na obchodné rokovania, tlačové konferencie, sympóziá, slávnostné prijatia a pod. V obchode zo suvenírmí si návštevníci môžu vybrať zo širokej ponuky upomienkových predmetov.

V okrese Prievidza sa ku koncu roka 2008 nachádza **59 verejných knižníc vrátane pobočiek**, najvýznamnejšia je **Hornonitrianska knižnica v Prievidzi**, ktorá je okresnou knižnicou pre okres Prievidza s metodickou pôsobnosťou aj pre okres Partizánske. Trvalou úlohou knižnice je vytvárať predpoklady pre ďalšie skvalitňovanie knižničného systému, zabezpečovať slobodný a neobmedzený prístup k poznatkom a informáciám.

V regióne sa podporujú hlavne športy ako je futbal, hokej, basketbal, volejbal, tenis, zápasenie a ľahká atletika. Svoje miesto si nachádzajú i netradičné športy ako je korfbal. K 31.12.2008 slúži športovým klubom a obyvateľom **3 športové haly, 1 zimný štadión, 12 otvorených štadiónov, mini golfový areál, tenisové kurty a 42 telocviční**. Letecký šport sa rozvíja na miestnom letisku. Pre relax slúži **6 kúpalísk umelých a prírodných, 4 kryté bazény, 17 otvorených bazénov, 3 bazény školské** (kryté aj otvorené), **9 stálych kín, 7 prírodných amfiteátrov a letných kín**.

Zdravotnú starostlivosť obyvateľom okresu Prievidza poskytujú zdravotnícke zariadenia, z ktorých nosnými sú **nemocnice všeobecné a špecializované NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach a NsP Handlová**. K 31.12.2008 sa vykonávala zdravotnícka starostlivosť v **59** samostatných ambulanciách praktického lekára **pre dospelých**, v **29** samostatných ambulanciách praktického lekára **pre deti**, v **51** samostatných ambulanciách praktického lekára **stomatológa**, v **21** samostatných ambulanciách praktického lekára **gynekológa**, v **201** samostatných ambulanciách lekára **špecialistu** a v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva rýchla zdravotnícka pomoc v počte **6**.

Lekárska služba v regióne Prievidza bola ku koncu roka 2008 poskytovaná **32 lekárňami**, ktoré sú rozmiestnené po celom okrese.

V okrese Prievidza sa sociálne služby poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi sú Trenčiansky samosprávny kraj, obce a fyzické a právnické osoby:

1. Trenčiansky samosprávny kraj

- **Centrum sociálnych služieb Nitrianske Pravno** – zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb (pracoviská: Zariadenie pre seniorov - Domov sociálnych služieb Nitrianske Pravno, Domov sociálnych služieb Vyšehradné)
- **Domino – Centrum sociálnych služieb Prievidza** - domov sociálnych služieb
- **Humanity – Centrum sociálnej pomoci Veľká Lehôtka** – zariadenie núdzového bývania, zariadenie podporovaného bývania, útulok, domov sociálnych služieb

2. Obce

- **Domov dôchodcov Prievidza** – zariadenie pre seniorov

- **Domov dôchodcov – M. Rázusa** – zariadenie pre seniorov
- **Centrum sociálnej pomoci Bojnice** - detský domov a domov dôchodcov
- **Zariadenie pre seniorov – Domov dôchodcov Bojnice** – zariadenie pre seniorov

3. Fyzické a právnické osoby

Zariadenia poskytujú sociálne služby pobytovou formou.

- **Senior Nitrianske Rudno, n.o.** – zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb
- **Bc. Eubica Geczyová, Diviacka Nová Ves** - zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb
- **JAZMÍN, n.o., Handlová** - útulok, zariadenie núdzového bývania
- **Harmónia, n.o., Prievidza** - útulok, zariadenie núdzového bývania
- **Stredisko sociálnych služieb Kanianka, n.o.** – zariadenie pre seniorov (Kanianka, Zemianske Kostolany)
- **ORCHIDEA, n.o., Prievidza** - zariadenie núdzového bývania
- **NOVÝ DOMOV, n.o. Prievidza** – domov sociálnych služieb
- **PROVITAL, o.z. Koš** - pre občanov po návrate z liečby pre drogovu závislosť

Na území regiónu Prievidza pôsobia bankové a poisťovacie inštitúcie, ktorých počet a rozsah služieb sú pre potreby rozvoja okresu postačujúce. Ku koncu roka 2008 **komerčných poisťovní** bolo 23, **komerčných bánk** 27 a **bankomatov** bolo 47.

1.6. Sídlné a urbárske predpoklady a obmedzenia

Na území okresu sa nachádza **52 obcí**. Najväčšia intenzita osídlenia a urbanizácie je sústredená v povodí rieky Nitry, kde sa nachádza aj **okresné mesto Prievidza** a priemyselné mesto **Nováky**.

Prvé písomné doklady o Prievidzi sa nachádzajú v listine Zoborského opátstva z roku **1113**. Blízkosť obchodnej cesty spôsobila rozvoj remesiel a obchodovania. Už v roku **1383** udelila uhorská kráľovná Mária z rodu Anjou Prievidzi **výsady slobodného kráľovského mesta**. K najzaujímavejším častiam mesta patrí starobylé námestie a jeho okolie, kde sa nachádzajú významné sakrálne i svetské pamiatky. Súčasná Prievidza má moderné sídliská s rozvinutou obchodnou a sociálnou štruktúrou s nadväznosťou na strediská kultúrno-

športového charakteru.

Ďalšou významnou hospodársko-sídelnou oblasťou je Handlovská kotlina, kde je najväčším sídlom mesto **Handlová**. Sídla vidieckeho typu sú rovnomerne rozložené v Rudnianskej kotline, v ktorej najväčšia obec je **Nitrianske Rudno**. Sídla prevažne na báze baníctva vznikli a rozvíjali sa na pahorkatine Cíglianskeho predhoria. Patria sem tieto obce: Cígeľ, Lehota pod Vtáčnikom. Osobitný charakter dávajú krajine početné rozptýlené vidiecke sídla a oblasti laznického osídlenia. Ďalším významným mestom sú **Bojnice**, ktoré je dôležitým strediskom cestovného ruchu.

Vo väčšine obcí sú zriadené školské zariadenia, materské školy, základné školy. Zdravotná, školská a sociálna infraštruktúra poskytuje služby pre občanov, pričom zohľadňuje rozlohové rozmiestnenie okresu s ohľadom na počet obyvateľov. Z toho dôvodu majú obecné úrady z hľadiska poskytovania niektorých služieb zriadené spoločné úradovne pre občanov.

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi má taktiež vzhľadom na vysoký počet klientov vytvorené pracoviská v Handlovej a v Novákoch, v ktorých zamestnanci, či už na odbore služieb zamestnanosti alebo zamestnanci odboru sociálnych vecí poskytujú komplexné sociálne poradenstvo občanom. Do **spádovej oblasti pre pracovisko Handlová** patria tieto obce: Handlová, Chrenovec, Jalovec, Lipník, Malá Čausa, Ráztočno, Veľká Čausa. **Spádovú oblasť pre pracovisko Nováky** tvoria tieto obce: Nováky, Bystričany, Čavoj, Čereňany, Diviacka Nová Ves, Diviaky nad Nitricou, Dlžín, Dolné Vestenice, Horná Ves, Horné Vestenice, Kamenec pod Vtáčnikom, Kostolná Ves, Lehota pod Vtáčnikom, Liešťany, Nevidzany, Nitrianske Rudno, Nitrianske Sučany, Nitrica, Oslany, Podhradie, Radobica, Rudnianska Lehota, Seč, Temeš, Valaská Belá, Zemianske Kostol'any. **Spádovú oblasť pre Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi** tvoria tieto obce: Prievidza, Bojnice, Chvojníca, Cígeľ, Kanianka, Kľačno, Kocúrany, Koš, Lazany, Malinová, Nedožery-Brezany, Nitrianske Pravno, Opatovce nad Nitrou, Poluvsie, Poruba, Pravenec, Sebedražie, Šútovce, Tužina.

1.7. Sociálne predpoklady a obmedzenia

Na začiatku roka 2009 bolo v Prievidzskom okrese **rozostavaných 1035 bytov**. V priebehu sledovaného obdobia sa **začalo s výstavbou 608 bytov, dokončených bolo 337 bytov**, čo nás zaraďuje na druhé miesto v rámci Trenčianskeho kraja. Z celkového počtu dokončených bytov bolo **jednoizbových bytov a garžónky v počte 36, dvojizbových bytov** bolo v počte **105**, čo predstavuje najvyšší počet bytov podľa počtu izieb, **trojizbových bytov** bolo **63, štvorizbových bytov 77 a päť a viacizbových bytov 56. Rozostavaných bytov** na

konci sledovaného obdobia bolo **1306, úbytok** bytov bol **25**, z toho **25** bolo asanovaných. Obytná plocha dokončených bytov dosiahla hodnotu **22 036 m²** a úžitková plocha dokončených bytov bola **36 703 m²**. Priemerná obytná plocha bytu v okrese Prievidza predstavovala v roku 2009 **65,40 m²** a priemerná úžitková plocha bytu **108,90 m²**.

Na začiatku roka 2009 bolo v Prievidzskom okrese **rozostavaných 613 bytov v rodinných domoch**. V priebehu sledovaného obdobia sa **začalo s výstavbou 205 bytov v rodinných domoch, dokončených** bolo **172 bytov v rodinných domoch**, čo nás zaraďuje na druhé miesto v rámci Trenčianskeho kraja. Z celkového počtu dokončených bytov v rodinných domoch bolo **jednoizbových bytov a garžónky** v počte **2**, **dvojizbových bytov** v počte **10**, **trojizbových bytov** v počte **29**, **štvorizbových bytov** v počte **75**, čo predstavuje najvyšší počet bytov v rodinných domoch podľa počtu izieb, **päť a viacizbových bytov** v počte **56**. **Rozostavaných bytov v rodinných domoch** na konci sledovaného obdobia bolo **646 bytov**. Obytná plocha dokončených bytov v rodinných domoch dosiahla hodnotu **15 043 m²** a úžitková plocha dokončených bytov v rodinných domoch bola **26 357 m²**. Priemerná obytná plocha bytu v rodinných domoch v okrese Prievidza predstavovala v roku 2009 **87,50 m²**.

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov **v roku 2001** bolo trvale obývaných rodinných domov **22 744**, trvale obývaných bytov **44 486**. Z počtu **44 486** bytov je **31 414** bytov s plynom zo siete, **34 414** bytov s vodovodom, **41 302** bytov so splachovacím záchodom, **42 398** s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom. Diaľkové ústredné kúrenie má **20279** bytov a lokálne ústredné kúrenie má **15 880** bytov. **26 0787** domácností je vybavených samostatnou chladničkou, **18678** domácností je vybavených chladničkou s mrazničkou, automatickú práčku má **31265** domácností, farebný televízor **38231** domácností, osobný automobil má **16467** domácností, osobný počítač má **3892** domácností a osobný počítač s internetom má **1128** domácností.

1.8. Ekologické predpoklady a obmedzenia

K 31.12.2008 malo kanalizačnú sieť vybudovaných **13 obcí** okresu: **Bojnice, Bystričany, Dolné Vestenice, Handlová, Kaniaňka, Koš, Lazany, Lehota pod Vtáčnikom, Nováky, Oslany, Pravenec, Prievidza, Sebedražie**. Počet prípojok kanalizačnej siete bolo **4690**. Čističky odpadových vôd malo **12 obcí: Bojnice, Bystričany, Dolné Vestenice, Handlová, Kaniaňka, Lazany, Lehota pod Vtáčnikom, Nováky, Oslany, Pravenec, Prievidza, Sebedražie**.

V náväznosti na Priemyselnú zónu je v realizácii stavba kanalizačného zberača v trasovaní od Priemyselnej zóny po rieku Nitra.

Hlavnú časť využívania podzemných zdrojov vody predstavuje využívanie formou verejných vodovodov. V okrese Prievidza k 31.12.2008 boli napojené na **verejný vodovod** všetky obce, okrem obce **Čavoj** a **Chvojnica**. V posledných rokoch (po roku 1991) badať pokles vo využívaní podzemných vôd. Spôsobilá to hlavne znížená spotreba vody u maloodberateľov (meranie odberov), transformácia podnikov, znižovaním výroby, zavádzaním nových výrobných technológií.

Pitná voda na konci roka 2008 dosiahla spotrebu **5 785 tis. m³**, z toho v domácnosti sa spotrebovalo **4 279 tis. m³**.

Lesy sú jedným z najväčších bohatstiev našej vlasti, sú jednou zo základných zložiek životného prostredia a poskytujú trvalý zdroj dreva pre priemyselné odvetvia. Lesy ovplyvňujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín a živočíchov aj ich spoločenstiev, uchovávajú prírodné krásy a sú aj zdrojom zdravia a osvieženia obyvateľstva. Intenzívna priemyselná činnosť sa negatívne prejavila na zdravotnom stave hospodárskych lesov.

Poľnohospodárska pôda a lesný pôdny fond majú nezastupiteľné miesto pri stabilizácii životného prostredia a pri zabezpečovaní podmienok trvalo udržateľného rozvoja života.

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Značná časť poľnohospodárskej pôdy kraja je ohrozená najmä eróziou (10-20%) a tento proces naďalej pokračuje. Erózia sa prejavuje odnosom pôdy vodou alebo vetrom a jej ukladaním na iných miestach vo forme nánosov, náplavov a naviatím.

Vodnou eróziou sú na území okresu ohrozené takmer všetky orné pôdy. Návrh opatrení proti pôsobeniu vodnej erózie by sa mal riešiť v rámci projektov pozemkových úprav.

Veterná erózia silná až veľmi intenzívna sa v okrese nevyskytuje. Opatrenia na protieróznu ochranu sú zamerané na zatrávňovanie a zalesňovanie.

Jedným z najrozšírenejších deštrukčných javov pôdy v kraji sú zosuvy, ktoré majú nepriaznivé dôsledky na využitie územia, najmä na poľnohospodárstvo. Zosuvy v Hornej Nitre sú rozšírené najmä v území Handlovskej kotliny a v časti Prievidzskej kotliny. Intenzívne sú postihnuté územia medzi Prievidzou, Nedožermi-Brezanmi, Malou Čausou, Lipníkom a Ráztočnom a západne od Opatoviec nad Nitricou.

V okrese Prievidza sa nachádzajú poddolované územia v oblastiach po banskej činnosti. Staršie vydobyté podzemné priestory sa vyskytujú v oblastiach Handlovej, Cígľa a Novák.

Prejavujú sa deformáciami povrchu poddolovaného územia, na ktorom vznikajú buď poklesy alebo prepadliny. Rekultivácia poddolovaného územia je založená na terénnych úpravách, navážkach úrodných pôd a na systéme hydromelioračných opatrení.

Oblasť Hornej Nítry patrí medzi vybrané sledované oblasti so zvlášť narušeným prostredím, pre ktorú sú odporúčané opatrenia pre prvú zónu znečistenia v zmysle všeobecných zásad hospodárenia v imisných oblastiach. **Zdrojom znečisťovania pôdy** sú najmä **Slovenské elektrárne a.s. ENO Zemianske Kostolany** a **Novácke chemické závody a.s. Nováky**.

Najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny arzénu. Štúdia Výskumného ústavu oblastného plánovania (1992) odporúča v celom údolí Nítry južne od Bojníc zaviesť špecifický spôsob hospodárenia na pôdach s orientáciou na pestovanie plodín vhodných pre priemyselné spracovanie. Jedným z programov je pestovanie repky olejnej. Ďalšou možnosťou je vybudovanie moderného agropriemyslu s využitím odpadového tepla pre vykurovanie skleníkového hospodárstva.

Významným znečisťovateľom životného prostredia je **komunálny odpad**. Máme 2 skládky komunálneho odpadu. Na konci roka 2008 bolo vytvorené **51 131,4 t** komunálneho odpadu, z čoho **3 769,3 t** komunálneho odpadu sa využíva a **42 895,6 t** komunálneho odpadu sa zneškodňuje.

Na území okresu sa nachádzajú viaceré chránené územia. Ide predovšetkým o **chránenú krajinnú oblasť Ponitrie**, ktorá zasahuje do katastrálnych území obcí Podhradie, Lehota pod Vtáčnikom, Kamenec pod Vtáčnikom, Bystričany, Čereňany, Horná Ves a Radobica.

Ďalším veľkoplošným **chráneným územím je chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy**, ktorá zasahuje do obcí Tužina, Valaská Belá a Čavoj. Celková **rozloha chránených krajinných oblastí** na území okresu je **16 519,4 ha**.

K maloplošným chráneným územiam okresu patria **4 národné prírodné rezervácie** a to **Vtáčnik, Rokoš, Vyšehrad, Veľká skala** a ich celková rozloha je na území okresu **389,5 ha**.

1.9. SWOT – analýza rozvoja regiónu

1.9.1. SILNÉ STRÁNKY

- výborná geografická poloha
- potenciál pre budovanie priemyselných a technologických parkov a zón
- silné exportné a importné väzby na trhy EÚ
- vysoký podiel malého a stredného podnikania v rámci hospodárskej štruktúry
- vysoký stupeň flexibility malého a stredného podnikania

- dobré teritoriálne pokrytie energetickou sieťou
- veľký potenciál pre rozvoj cestovného ruchu
- významné kúpeľné centrum
- rozvinutý privátny finančný a poisťovací sektor
- rozvinutá sieť profesných združení, agentúr a poradenských centier
- vysoká rozmanitosť a atraktivita historického dedičstva a súčasnej kultúry
- dostatok kvalifikovanej pracovnej sily
- vybudovaná sieť zariadení pre rekvalifikáciu a iné formy celoživotného vzdelávania
- vysoká miera ekonomickej aktivity žien
- rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb
- rozvinutá sieť zdravotníckych zariadení a služieb
- dlhodobo relatívne nízka miera nezamestnanosti v porovnaní s inými regiónmi SR
- systém MHD v regionálnych sídlach (okresoch)
- dobrá kvantitatívna a kvalitatívna telekomunikačná infraštruktúra
- disponibilný potenciál pre príjem moderných informačných technológií
- funkčné letisko
- primerané surovinové zabezpečenie z domácej poľnohospodárskej produkcie vrátane špecializovaných plodín
- vhodné teplotné a pôdne podmienky pre pestovanie zeleniny, ovocia, technických plodín a plodín náročných na vodu
- dostatok kapacít v pôdno-klimatických podmienkach pre chov hovädzieho dobytku, ošípaných, hydiny a v podhorských oblastiach aj oviec
- vysoký rekreačný potenciál predovšetkým horských regiónov na území
- možnosti zdravšieho životného štýlu na vidieku
- disponibilná pracovná sila obyvateľov vidieka
- dostatočné vodné zdroje
- nižšie náklady na prácu v porovnaní s krajinami EÚ
- spoplatňovanie vypúšťania odpadových vôd a odberov vody
- uplatňovanie emisno-imisného princípu pri povoľovaní vypúšťania odpadových vôd do recipientov
- monitoring kvality a kvantity povrchových a podzemných vôd
- rozvinutá sieť a dostupnosť regionálnych stredných škôl s vysokou kvalitou všeobecného a odborného vzdelávania
- dostatočná štruktúra kultúrnych zariadení

1.9.2. SLABÉ STRÁNKY

- nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít
- zastaralá technologická základňa
- nedostatok investičného kapitálu a vlastných zdrojov
- obmedzený prístup malého a stredného podnikania k informačným technológiám a poradenským službám
- útlm výskumu a vývoja a jeho previazanosť s výrobnou praxou
- vysoký podiel produkcie s nízkou pridanou hodnotou
- nedostatočné využívanie domácich surovín
- málo flexibilný systém odborného vzdelávania k požiadavkám trhu práce
- vysoká finančná zaťaženosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania
- nedostatok moderných informačných technológií v cestovnom ruchu
- nízka úroveň služieb cestovného ruchu
- nízky stupeň využívania rekvalifikácie, jej nedostatočná cielenosť a efektívnosť
- chýbajúci ucelený systém celoživotného vzdelávania
- nízky stupeň koordinácie systémov verejných služieb, sociálnych služieb a školstva
- nedostatočná osвета o problematike rovnosti príležitostí a ochrane pred diskrimináciou
- nedostatočná kvalita ľudských zdrojov v oblasti riadenia, marketingu a inovačných schopností
- slabé využitie leteckej dopravy
- nízka úroveň kvality parku dopravných prostriedkov a inej dopravnej techniky a infraštruktúry
- ohrozenie dopravnej obslužnosti okrajových regiónov na území
- trvalý trend presunu osobnej i nákladnej dopravy zo železnice na cesty
- nízky podiel zahraničných investícií
- nedostatočný prístup k úverom, najmä založenie úrody, chovu a investičnú výstavbu
- nízka úroveň marketingu a reklamy
- pretrvávajúca dlhá doba obratu zásob
- nízka koncentrácia výroby
- vysoké ceny vstupov vrátane regulovaných cien
- zastaralá technológia a strojové vybavenie vzhľadom na kvalitatívne požiadavky EÚ
- nízka konkurencieschopnosť v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej infraštruktúry
- neustále znižovanie stavu hospodárskych zvierat z dôvodu znižovania odbytu na domácom trhu

- nedostatočné kontakty na svetové trhy
- zaostávanie budovania smogových varovných a regulačných systémov v oblasti osobitnej ochrany ovzdušia
- nedostatok finančných prostriedkov na účelový monitoring toxických a karcinogénnych látok
- nevybudovanosť zariadení ochrany prírody v chránených územiach
- absencia monitoringu najcennejších prírodných území z hľadiska biodiverzity
- nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave životného prostredia
- nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenie, zhodnocovania a likvidácie odpadov
- nedostatočná previazanosť medzi vzdelávacou sústavou a trhom práce

1.9.3. OHROZENIA

- nedostatok investičného kapitálu
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v regióne
- nedostatočný rast konkurencieschopnosti
- málo účinná reforma verejných financií
- korupcia vo verejnom a hospodárskom živote
- pomalá modernizácia výrobných zariadení
- nízka úroveň marketingu
- nízky podiel exportu
- nekalá hospodárska súťaž
- pomalé tempo inovačných procesov
- pomalé zavádzanie moderných informačných systémov
- úbytok vysokokvalifikovanej pracovnej sily do iných regiónov a do zahraničia
- nízka úroveň podpory výskumu a vývoja v podnikateľskom sektore v porovnaní so štandardom v EÚ
- nízka kúpna sila obyvateľstva
- technické a poznatkové zaostávanie
- nedostatočne vybudovaná technická infraštruktúra
- nízka podpora a administratívne bariéry rozvoja malého a stredného podnikania
- nízka podpora aktivít podporujúcich rozvoj cestovného ruchu
- nedostatočné väzby medzi vzdelávacou sústavou a potrebami hospodárskeho regiónu
- nedostatočná motivácia zamestnávateľov na ďalšom vzdelávaní zamestnancov a

ovplyvňovaní kvality odborného (stredného a vysokoškolského) vzdelávania mladých ľudí

- ďalší rast marginalizácie, vytlačanie znevýhodnených skupín z trhu práce, prehĺbovanie sociálnej exklúzie
- prehĺbovanie sociálnej nerovnováhy
- oneskorenie výstavby a rekonštrukcie cestných a železničných tratí
- útlm prepravy (železničnej, cestnej a i.)
- vysoká dotačná náročnosť verejnej hromadnej dopravy
- obmedzenie dostupnosti okrajových regiónov
- zvyšovanie rozdielov v oblasti digitalizácie telekomunikačných služieb
- ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd
- zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva
- znečistenie ovzdušia
- nárast množstva dovážaných odpadov
- nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi
- deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov, zariadení v školstve, zdravotníctve a sociálnych zariadeniach

1.9.4. PRÍLEŽITOSTI

- rozvoj odvetví s vyššou pridanou hodnotou
- rozvoj odvetví využívajúcich obnoviteľné domáce zdroje
- zahraničné investície
- budovanie priemyselných a technologických zón
- vstup nosných investorov do existujúcej výrobnjej infraštruktúry
- zvýšenie využiteľnosti alternatívnych zdrojov energie
- zníženie materiálových nákladov výroby
- zvýšenie konkurencieschopnosti priemyslu
- rozvoj aplikácie informačných technológií v priemysle a službách
- skrátenie inovačného cyklu
- rozvoj služieb na podporu cestovného ruchu
- implementácia systému celoživotného zvyšovania kvalifikácie
- znižovanie daňového a odvodového zaťaženia
- zvyšovanie flexibility trhu práce
- odstraňovanie administratívnych bariér podnikania

- zlepšenie prístupu malého a stredného podnikania k finančným zdrojom
- vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách
- rozvoj sietí poskytujúcich ekonomické, právne a poradenské služby
- zvyšovanie exportu a jeho informačnej podpory
- efektívna a účinná realizácia akčných plánov zamestnanosti štátu
- intenzívnejšia spolupráca školského systému a podnikateľskej sféry s cieľom prispôbiť obsah a rozsah vzdelávania požiadavkám trhu práce
- posilnenie miesta a úlohy cielenej rekvalifikácie
- rozvoj všetkých foriem celoživotného vzdelávania ako záruky trvalého rozvoja regiónu
- reforma sociálnych služieb vedúca k zvýšeniu kvality štandardov služieb
- zvýšenie zodpovednosti zamestnávateľov za rast odbornosti a kvalifikácie pracovnej sily a jej adaptability na technické, organizačné a technologické zmeny
- účasť v programoch EÚ zameraných na prevenciu a elimináciu nezamestnanosti
- finančné prostriedky EÚ na dopravnú infraštruktúru
- zníženie cien využívania internetu
- rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí
- zvyšovanie spotreby poľnohospodárskych produktov a potravinárskych výrobkov na domácom trhu
- využitie zdevastovaných a kontaminovaných plôch na získanie netradičných zdrojov energie (bionafta, etanol)
- zvyšovanie výnosov z máloproduktívnej poľnohospodárskej pôdy jej zalesnením
- lepšie využitie pestovateľsko-spracovateľských a chovateľských kapacít
- komplexné využitie všetkých zdrojov lesa
- rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky
- dobudovanie informačných systémov na monitorovanie a hodnotenie kvality vôd a ochranu klímy a ovzdušia
- realizácia programov starostlivosti o chránené územie a záchranu ohrozených častí prírody
- odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody
- využitie podporných programov EÚ v oblasti životného prostredia
- tvorba nových pracovných príležitostí vo sfére tvorby a ochrany kvalitného životného prostredia
- lokálne, resp. regionálne iniciatívy zavádzania, triedenia a recyklácie odpadov

2. Analýza trhu práce

2.1. Stav a predpokladaný vývoj rozsahu štruktúry zamestnanosti

Vývoj zamestnanosti v regióne Prievidza od roku 1997 bol ovplyvnený najmä rôznymi transformačnými zmenami. Počas celého tohto obdobia boli realizované významné reštrukturalizačné zmeny v rade podnikov, ktoré súviseli aj s privatizáciou niektorých štátnych podnikov. V jednotlivých podnikoch dochádzalo k prehodnocovaniu nerentabilných činností s cieľom zabezpečiť efektívnejšiu výrobu a tým znížiť neefektívnu prezamestnanosť, čo sa následne prejavilo na znižovaní stavu zamestnancov. Začala sa formovať skupina *nezamestnaných občanov*.

Transformačný proces v nadväznosti na dovtedajšiu ekonomickú základňu ovplyvnil hospodárstvo regiónu. V okrese Prievidza došlo k postupnému útlmu baníctva v bani Cígeľ a v Handlovej, k útlmu vo výrobe špeciálnej zbrojárskej techniky, textilného a obuvníckeho priemyslu, čo malo za následok *pokles zamestnanosti*.

Od roku 1997 do roku 2007 v okrese Prievidza *priemerný evidenčný počet zamestnancov* neustále *klesal* a až v roku 2008 *priemerný evidenčný počet zamestnancov* v okrese Prievidza začal *stúpať*. V roku 2009 z dôvodu nástupu finančnej a hospodárskej krízy *priemerný evidenčný počet zamestnancov* začal znovu *klesať*.

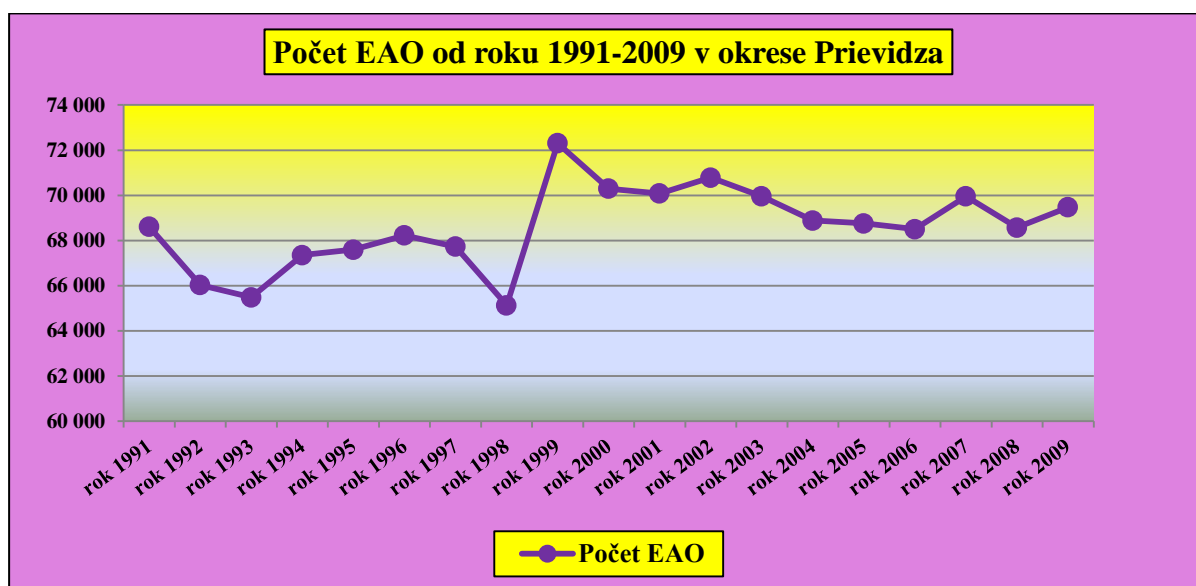
Priemerný evidenčný počet zamestnancov za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac k 31.12.2009 bol **27 281 osôb**, čo predstavuje po okrese Trenčín najvyšší počet v rámci Trenčianskeho kraja. *Priemerný evidenčný počet zamestnancov* oproti roku 2008 zaznamenal *pokles o 11,5%*.

Počet zamestnaných z odvetví economickej činnosti je *najviac v priemysle spolu (B+C+D+E) 15 267* fyzických osôb, z toho *pri ťažbe a dobývaní (B)* je zamestnaných **4 270 osôb**, čo predstavuje oproti roku 2008 *pokles zamestnancov o 1,5%*, *v priemyselnej výrobe (C)* je zamestnaných **10 762 osôb**, čo predstavuje *pokles zamestnancov oproti roku 2008 o 18,7%*. Oproti roku 2008 počet zamestnaných osôb *v priemysle spolu (B+C+D+E)* zaznamenal *pokles o 14,8%*.

V priemyselnej výrobe k 31.12.2009 bolo *najviac zamestnaných v podnikoch, ktorých činnosť sa týka výroby výrobkov z gumy* v počte **2 048 osôb**, čo predstavuje *pokles zamestnancov oproti roku 2008 o 21,6%*, ďalej v podnikoch, ktorých činnosť sa týka *výroby chemikálií* v počte **1 905 osôb**, čo predstavuje *pokles oproti roku 2008 o 2,5%* a v podnikoch, ktorých činnosť sa týka *výroby potravín* v počte **1 433 osôb**, čo predstavuje *pokles oproti roku 2008 o 17,6%*.

Priemerná nominálna mesačná mzda (počítaná z miezd zamestnancov podnikov s počtom zamestnancov 20 a viac) bola **691,39 €**, čo oproti roku 2008 predstavovala **nárast o 1,0%**. **Najvyššia** priemerná nominálna mesačná mzda bola **v stavebníctve - inžinierske stavby** vo výške **1 169,32 €**, čo predstavuje **pokles o 1,9%**. **Najviac vzrástla** priemerná nominálna mesačná mzda oproti roku 2008 v odvetví **umenie, zábava a rekreácia - športové, zábavné činnosti o 21,2%**.

Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva (EAO) v okrese Prievidza v roku 2009 predstavuje **69 477 obyvateľov**, z čoho je **31 860 žien** a **37 617 mužov**. Oproti roku 2008 ekonomicky aktívne obyvateľstvo zaznamenalo **nárast o 901 osôb**. Počet **žien** oproti roku 2008 **vzrástol o 323 osôb** a počet **mužov vzrástol o 578 osôb**.

V nasledujúcom období sa predpokladá, že **počet EAO a priemerný evidenčný počet zamestnancov** bude **klesať**. Je preto nevyhnutné vytvárať nové pracovné miesta, podporovať vzdelávanie obyvateľstva v súlade s existujúcimi voľnými pracovnými miestami.

V budúcnosti v dôsledku svetovej finančnej krízy a hospodárskej krízy sú nevyhnutné opatrenia štátu na zastavenie hospodárskej krízy, na oživenie a rast ekonomiky. Sú nutné zásahy na udržanie súčasných pracovných miest, je potrebné vytvárať nové účinné nástroje AOTP na vytváranie nových pracovných príležitostí. Je dôležité zintenzívniť podporu rozvoja malého a stredného podnikania, urýchliť vznik nových výrobných subjektov a zabezpečiť prílev nových zahraničných investorov.

Sektor malého a stredného podnikania by mal byť zameraný hlavne na odvetvie obchodu, pohostinstva, ubytovania a cestovného ruchu, drobnej priemyselnej výroby a výroby tovarov, založených na využití miestnych zdrojov surovín a kvalifikovaného ľudského potenciálu.

Je nutné, aby sa investičné zámery v Priemyselnej zóne Prievidza - Západ zrealizovali a dotiahli do konca, a tým poskytli nové pracovné príležitosti pre región Prievidza.

2.2. Stav a vývoj rozsahu a štruktúry voľných pracovných miest

V roku 2009 bolo na ÚPSVaR v Prievidzi nahlásených **619 voľných pracovných miest (VPM)**, z ktorých bolo **96 voľných pracovných miest pre absolventov škôl** a **45 voľných pracovných miest pre občanov so zdravotným postihnutím**.

K 31.12.2009 dosiahol stav **voľných pracovných miest 266**, z toho **36** bolo voľných pracovných miest **pre absolventov škôl** a **8** voľných pracovných miest **pre občanov so zdravotným postihnutím**. Oproti porovnateľnému obdobiu minulého roka stav **voľných pracovných miest klesol o 484**.

Priemerný počet voľných pracovných miest za rok 2009 je **291**, čo predstavuje oproti roku 2008 **pokles o 903 voľných pracovných miest**. Priemerný počet voľných pracovných miest za rok 2009 **pre absolventov škôl** bol **43** a priemerný počet voľných pracovných miest za rok 2009 **pre občanov so zdravotným postihnutím** bol **14**.

V roku 2009 bolo najviac voľných pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie so **stupňom vzdelania 2 - vyučenie** a so **stupňom vzdelania 1 - základné vzdelanie**. Priemerný počet voľných pracovných miest so **stupňom vzdelania 2 - vyučenie** bol **169**, čo medziročne predstavuje **pokles o 485 VPM** a priemerný počet voľných pracovných miest so **stupňom vzdelania 1 - základné vzdelanie** bol **41**, čo medziročne predstavuje **pokles o 316 VPM**.

Podľa **klasifikácií zamestnaní** najviac voľných pracovných miest v roku 2009 bolo v triede **KZAM 7 - remeselníci a kvalifikovaní výrobcovia, spracovávatelia, opravári**. Priemerný počet voľných pracovných miest v tejto triede bol **158**, čo predstavuje oproti roku 2008 **pokles o 351 voľných pracovných miest**. Počet voľných pracovných miest v tejto triede predstavuje z celkového počtu voľných pracovných miest **54,05%**. Ide hlavne o nasledovné profesie: v stavebníctve - **murár, stavebný robotník**, v strojárstve - **údržbár-zvárač, zámočník-zvárač, lakovač-horizontkár-zvárač, brusič hotových výrobkov, automechanik osobných a nákladných áut**, v sklárstve - **pomocník v sklárskej výrobe, fúkač skla**, v potravinárstve - **pracovník v pekárni, mäsiar-údenár**, vo výrobe drevených výrobkov - **stolár- stolár opravár, montážnik dverí**, v textilnom priemysle - **šičky, šičky sedacej súpravy, krajčírky**. Veľký záujem zamestnávateľov bol aj **o autoelektrikárov**.

Druhú najväčšiu skupinu voľných pracovných miest tvoria voľné pracovné miesta v triede **KZAM 5 - prevádzkoví zamestnanci v službách a v obchode**. Patria sem hlavne tieto profesie: **kuchár-kuchárka, čašník účtujúci, predavačka potravín, predavač textilu a obuvi, vedúca predajne obuvi, správca internetu-predaj kníh, kaderník dámsky a pánsky, opatrovateľ-opatrovateľka**. Priemerný počet voľných pracovných miest v tejto triede je **43**, čo predstavuje oproti roku 2008 **pokles o 89 voľných pracovných miest**. Počet voľných

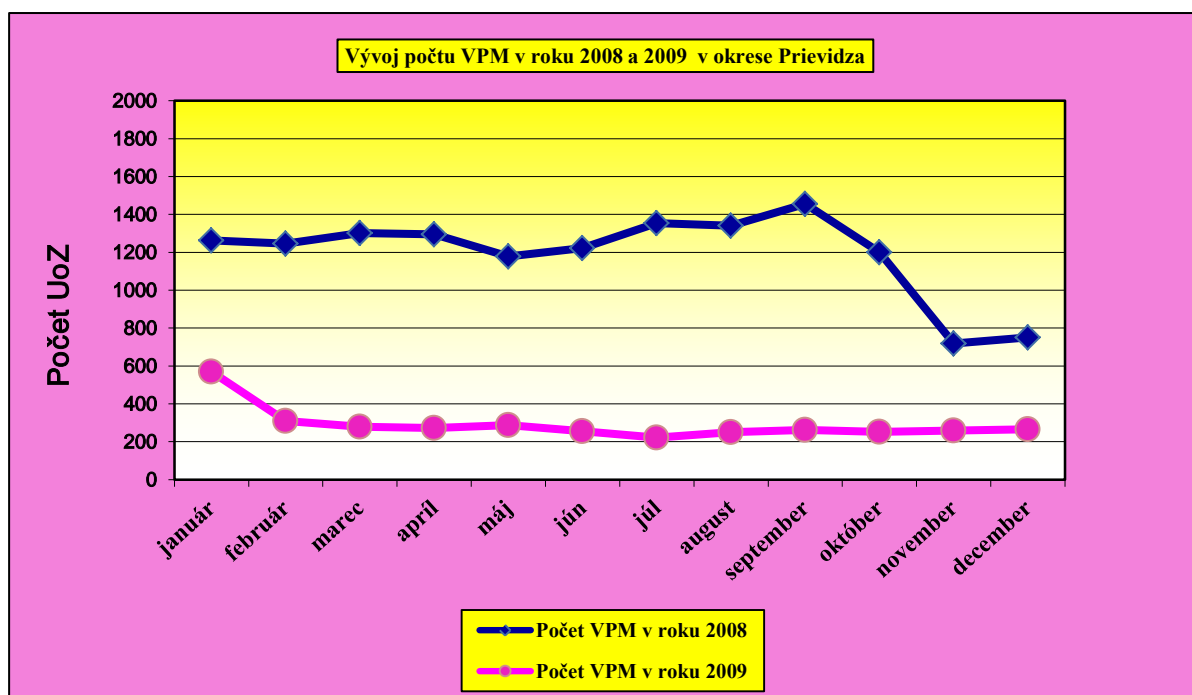
pracovných miest v tejto triede tvorí z celkového počtu VPM **15,02%**.

Tretou najpočetnejšou skupinou VPM tvoria voľné pracovné miesta v triede **KZAM 3 - technickí, zdravotnícki, pedagogickí zamestnanci a zamestnanci v príbuzných odboroch**. Záujem majú zamestnávateľia hlavne o tieto profesie: **obchodný zástupca, poisťovací poradca, účtovník-účtovníčka, zdravotné sestry, elektrotechnik, grafik, bezpečnostný technik**. Priemerný počet voľných pracovných miest v tejto triede je **35**, čo predstavuje oproti roku 2008 **pokles o 21 voľných pracovných miest**. Počet voľných pracovných miest v tejto triede tvorí z celkového počtu VPM **12,51%**.

Štvrtou najpočetnejšou skupinou voľných pracovných miest tvoria voľné pracovné miesta v triede **KZAM 8 - obsluha strojov a zariadení**. Patria sem hlavne tieto profesie: **obsluha žehliacej techniky, vodič kamiónovej dopravy, vodič medzinárodnej kamiónovej dopravy, kurič na pevné palivo, vodár-kúrenár, pracovník obsluhy, skladník, zvrškár-zvrškárka, vodič-hrobár, vysekávač zvrškov**. Priemerný počet voľných pracovných miest v tejto triede je **25**, čo predstavuje oproti roku 2008 **pokles o 159 voľných pracovných miest**. Počet voľných pracovných miest v tejto triede tvorí z celkového počtu VPM **8,21%**.

Najviac voľných pracovných miest nahlásili za rok 2009 nasledujúce organizácie: **T.S.K. s.r.o. Oslany, EMPER spol. s r.o. Oslany, BAROK CRYSTAL s.r.o. Ilava, L.F. s.r.o. Bystričany, SHEEP CHEESE s.r.o. Prievidza, KOOPERATIVA poisťovňa a.s. Vienna Insurance Group Bratislava, Ing. Králik – práčovňa Stred, DUMIS s.r.o. Kanianka, Vladimír Hagara, NOVKREDIT spol. s r.o. Nováky**.

K 31.12.2009 na 1 voľné pracovné miesto prislúchalo **32 uchádzačov o zamestnanie**. Priemerne za rok 2009 pripadalo na 1 voľné pracovné miesto **25 uchádzačov o zamestnanie**.

V nasledujúcom období sa predpokladá, že počet voľných pracovných miest bude mať zo začiatku vplyvom vzniknutej finančnej a hospodárskej krízy **klesajúcu tendenciu**, no s pribúdajúcimi opatreniami štátu a s oživením ekonomiky bude počet voľných pracovných miest **stúpať**. Problémom naďalej zostáva nezosúladenosť štruktúry voľných pracovných miest so štruktúrou uchádzačov o zamestnanie.

2.3. Stav a vývoj nezamestnanosti

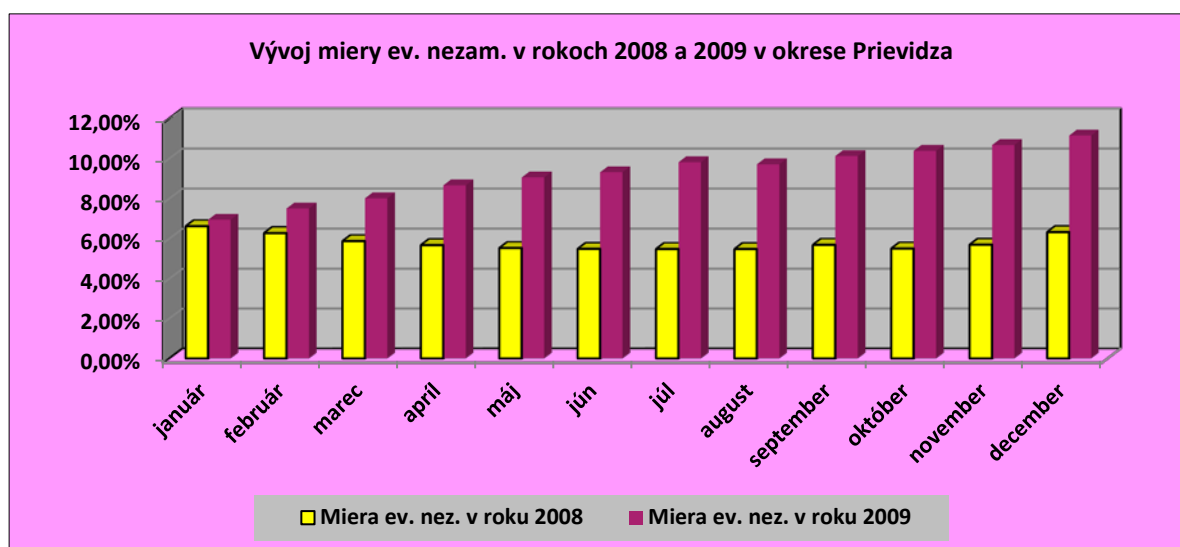
K 31.12.2009 bolo evidovaných na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi **8602 uchádzačov o zamestnanie**, z toho bolo **4 342 žien** a **4 260 mužov**. Počet uchádzačov o zamestnanie predstavuje **najvyšší počet** v rámci Trenčianskeho kraja. Oproti roku 2008 predstavuje **počet** uchádzačov o zamestnanie **nárast o 3 753 osôb**.

Priemerný počet uchádzačov o zamestnanie v roku 2009 bol **7163**, čo predstavuje oproti roku 2008 **nárast o 2573 uchádzačov o zamestnanie**. **Priemerný počet žien** v roku 2009 bol **3693 UoZ**, čo medziročne predstavuje **nárast o 1 111 UoZ** a **priemerný počet mužov** v roku 2009 bol **3 470 UoZ**, čo medziročne predstavuje **nárast o 1 462 uchádzačov o zamestnanie**.

Podiel priemerného počtu **žien** z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie za rok 2009 tvorí **51,63%** a **podiel** priemerného počtu **mužov** z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie za rok 2009 tvorí **48,37%**. Podiel priemerného počtu žien z celkového počtu UoZ za rok 2009 je **o 3,26 percentuálnych bodov** vyšší ako podiel priemerného počtu mužov.

Priemerný disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie za rok 2009 je **3 986**, čo medziročne predstavuje **nárast o 2 467 uchádzačov o zamestnanie**.

Miera evidovanej nezamestnanosti k 31.12.2009 bola **11,16%**, čo medziročne predstavuje **nárast o 4,82 percentuálnych bodov**. Oproti miere evidovanej nezamestnanosti za Slovensko je **nižšia o 1,5 percentuálnych bodov**.

Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti za rok 2009 bola **9,29%**, čo znamená **nárast** oproti roku 2008 **o 3,48 percentuálnych bodov**.

Na medziročný nárast priemernej miery evidovanej nezamestnanosti mala vplyv svetová finančná kríza a hospodárska kríza. Tento stav spôsobil útlm výroby, hromadné prepúšťanie zamestnancov, ukončenie pracovného pomeru dohodou, na dobu určitú a z organizačných dôvodov a ukončenie prác v cudzine.

Priemerná miera nezamestnanosti vypočítaná z celkového priemerného počtu uchádzačov o zamestnanie za rok 2009 bola **10,31%**, čo medziročne predstavuje **nárast o 3,62 percentuálnych bodov (p.b.)**.

Podľa **stupňa vzdelania** je najvyšší počet UoZ so stupňom vzdelania **2 - vyučení bez maturity**, ktorý predstavuje k 31.12.2009 **3388 UoZ**, čo tvorí z celkového počtu UoZ **39,39%**. **Priemerný počet UoZ vyučených bez maturity** za rok 2009 bol **2 783**, čo je tiež najvyšší priemerný počet UoZ podľa vzdelania. Oproti roku 2008 priemerný počet UoZ vyučených bez maturity **vzrástol o 1 109 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu UoZ vyučených bez maturity z celkového počtu UoZ bol **38,84%**, čo predstavuje **nárast** oproti roku 2008 **o 2,44 p.b.**

Podľa **veku** najpočetnejšou skupinou UoZ podľa veku 31.12.2009 je skupina UoZ **vo veku 35 - 49 rokov**, kde je zaradených **2 752 UoZ**, z toho je **1 208 mužov** a **1 544 žien**. Aj **priemerný počet UoZ** za rok 2009 bol **najvyšší** v skupine UoZ vo veku **35 - 49 rokov** v počte **2 244 UoZ**. Oproti roku 2008 priemerný počet UoZ vo veku **35 - 49 rokov** zaznamenal **nárast o 698 UoZ**. **Priemerný počet mužov** vo veku **35 - 49 rokov** je **965 UoZ**, čo predstavuje medziročne **nárast o 329 UoZ**. **Priemerný počet žien** vo veku **35 - 49 rokov** je **1 279 UoZ**, čo znamená medziročne **nárast o 368 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu UoZ v intervale **35 - 49 rokov** z celkového počtu UoZ bol **32,62%**, čo predstavuje **pokles** oproti roku 2008 **o 1,04 p.b.** Druhou najpočetnejšou skupinou UoZ podľa veku k 31.12.2009 boli uchádzači o zamestnanie vo veku **25 - 34 rokov** v počte **2 094 UoZ**. Druhým priemerným počtom UoZ podľa veku za rok 2009 bola skupina UoZ vo veku **50 a viac rokov**, v ktorej priemerný počet UoZ za rok 2009 dosiahol stav **1 737 UoZ**, čo oproti roku 2008 predstavuje **nárast o 394 UoZ**.

Podľa **odvetvovej klasifikácie ekonomických činností** (OKEČ) bol v roku 2009 najvyšší priemerný mesačný prítok UoZ z odvetvia **výroby textilu, odevov, kože a kožených výrobkov** v počte **60 uchádzačov o zamestnanie**. Druhý najvyšší priemerný prítok UoZ bol z odvetvia **stavebníctva** v počte **51 UoZ** a z odvetvia **veľkoobchodu a maloobchodu, opravy motorových vozidiel a motocyklov** v počte **45 UoZ**.

Podľa **predchádzajúceho zamestnania** (KZAM) za rok 2009 tvorili **najpočetnejšiu** skupinu uchádzači o zamestnanie s profesiou **osoby bez pracovného zaradenia - KZAM A**.

Priemerný počet UoZ s profesiou *osoby bez pracovného zaradenia- KZAM A* za rok 2009 bol **3 098**, čo oproti roku 2008 predstavuje **nárast o 1 740 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu UoZ s profesiou osoby bez pracovného zaradenia z celkového počtu UoZ bol **42,65%**. Tento podiel zaznamenal **nárast** oproti roku 2008 **o 12,87 p.b.** Druhou najpočetnejšou skupinou za rok 2009 podľa predchádzajúceho zamestnania bola skupina uchádzačov o zamestnanie s profesiou *pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci - KZAM 9*. **Priemerný počet UoZ** s profesiou *pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci* za rok 2009 bol **1 179 osôb**, čo oproti roku 2008 predstavuje **nárast o 49 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu UoZ s profesiou *pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci* z celkového počtu UoZ bol **16,82%**. Tento podiel **klesol** oproti roku 2008 **o 7,69 p.b.**

Podľa **dĺžky evidencie** najpočetnejšou skupinou UoZ za rok 2009 bola skupina uchádzačov o zamestnanie **do 3 mesiacov od zaevidovania**. **Priemerný počet UoZ do 3 mesiacov od zaevidovania** za rok 2009 bol **2 342 osôb**, čo oproti roku 2008 predstavuje **nárast o 986 UoZ**. Priemerný počet **mužov** do 3 mesiacov od zaevidovania je **1246 UoZ** a priemerný počet **žien** do 3 mesiacov od zaevidovania je **1095 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu UoZ do 3 mesiacov od zaevidovania z celkového počtu UoZ za rok 2009 bol **33,15%**, čo predstavuje oproti roku 2008 **nárast o 3,61 p.b.**

Medzi skupiny občanov najviac ohrozených nezamestnanosťou patria **absolventi škôl**, ktorí nezískali ešte prax, a preto sa ťažšie zamestnávajú, **občania so zdravotným postihnutím**, ktorí pre zdravotný stav bývajú často práceneschopní a zamestnávateľa ich neradi prijímajú do zamestnania, **dlhodobo nezamestnaní občania**, ktorí tým že sú dlhšie bez práce, strácajú pracovné návyky, sú ohrození sociálnou exklúziou, a preto tiež nie sú zaujímaví pre zamestnávateľov, **občania starší ako 50 rokov veku**, ktorí sa stávajú menej flexibilnejší, a tým aj menej žiadaní na trhu práce a **mladiství**, ktorí nemajú ešte 18 rokov, nenadobudli žiadnu prax, dosiahli väčšinou len základné vzdelanie alebo nemajú ukončené ani základné vzdelanie, a preto majú malé šance uplatniť sa na trhu práce.

K 31.12.2009 dosiahol stav **absolventov škôl 863 UoZ**. V porovnaní s ostatnými okresmi v rámci **Trenčianskeho kraja** je to najvyšší počet. Z celkového počtu UoZ predstavujú absolventi škôl ku koncu sledovaného obdobia **10,03%**. **Priemerný počet absolventov škôl** za rok 2009 bol **641 UoZ**, čo oproti roku 2008 predstavuje **nárast o 255 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu absolventov škôl z celkového počtu UoZ za rok 2009 tvorí **8,85%**, čo medziročne predstavuje **nárast o 0,44 p.b.**

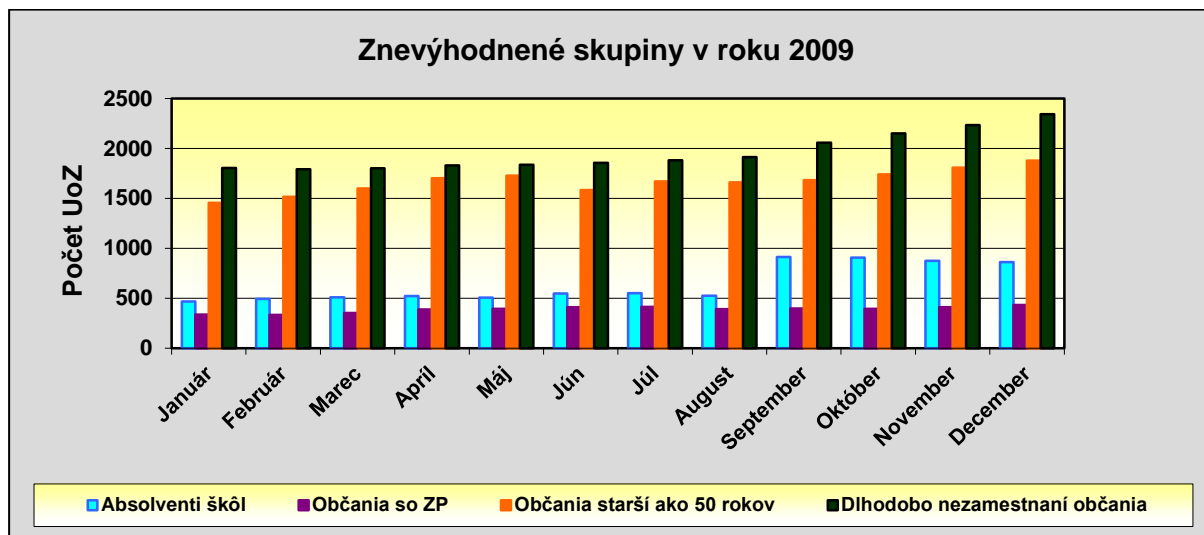
Ku koncu roka 2009 bolo v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi **433 občanov so zdravotným postihnutím**. V celoslovenskom

porovnaní je to po okrese Košice **najvyšší** počet. Oproti porovnateľnému obdobiu minulého roka predstavuje **nárast o 93 UoZ**. **Podiel** občanov so zdravotným postihnutím z celkového počtu UoZ predstavuje k 31.12.2009 **5,03%**. **Priemerný počet občanov so ZP** za rok 2009 bol **389 UoZ**, čo znamená oproti roku 2008 **pokles o 28 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu občanov so zdravotným postihnutím z celkového počtu UoZ za rok 2009 tvorí **5,48%**, čo medziročne predstavuje **pokles o 3,60 p.b.**

Občanov starších ako 50 rokov veku bolo v evidencii UoZ k 31.12.2009 **1 880 osôb**. Oproti predchádzajúcemu roku tento počet **stúpol o 640 UoZ**. **Podiel** počtu občanov starších ako 50 rokov veku z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie ku koncu sledovaného obdobia predstavoval **21,86%**. **Priemerný počet občanov starších ako 50 rokov veku** za rok 2009 bol **1 669**, čo znamená oproti roku 2008 **nárast o 402 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu občanov starších ako 50 rokov veku z celkového počtu UoZ za rok 2009 tvorí **23,53%**, čo medziročne predstavuje **pokles o 4,09 p.b.**

V okrese Prievidza ku koncu sledovaného obdobia bolo **2 343 dlhodobo nezamestnaných občanov**. Oproti predchádzajúcemu roku tento počet **stúpol o 533 UoZ**. **Podiel** počtu dlhodobo nezamestnaných občanov z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2009 tvorí **27,24%**. **Priemerný počet dlhodobo nezamestnaných občanov** za rok 2009 bol **1 959**, čo znamená oproti roku 2008 **pokles o 13 uchádzačov o zamestnanie**. **Podiel** priemerného počtu dlhodobo nezamestnaných občanov z celkového počtu UoZ za rok 2009 predstavuje **27,56%**, čo medziročne znamená **pokles o 15,45 p.b.**

K 31.12.2009 bolo v evidencii Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi **31 mladistvých**. **Priemerný počet mladistvých** za rok 2009 bol **27 UoZ**. Oproti roku 2008 tento počet zaznamenal **nárast o 1 UoZ**. **Podiel** priemerného počtu mladistvých z celkového počtu UoZ za rok 2009 tvorí **0,38%**. Tento **podiel** oproti roku 2008 **klesol o 0,19 p.b.**

2.4. Politika trhu práce

2.4.1. Sprostredkovanie zamestnania

V roku 2009 sme zaznamenali celkový odtok v počte **6 522 uchádzačov o zamestnanie**. Z toho bolo vyradených pre nespoluprácu **1 033 UoZ**, umiestnených cez úrad práce **1 287 UoZ**, umiestnených inak **2 792 UoZ** a ostatných **1 410 UoZ**.

V roku 2009 sa UoZ zúčastnili **90 328 kontaktov**. V priemere mesačne na každého sprostredkovateľa pripadá **6 022 kontaktov**. Celkový počet iných kontaktov bol **6 521**. V priemere na každého zamestnanca OIPaSS pripadá **435 iných kontaktov**.

2.4.2. Služby zamestnanosti poskytované právnickou osobou a fyzickou osobou

Platné povolenie na *spostredkovanie zamestnania za úhradu* má v našom okrese – Well Management s.r.o. Bojnice, Petra Unterfrancová Prievidza, Eva Matlovičová Kanianka, Hewettit Slovakia s.r.o. Prievidza, Eding Prievidza, SK Agentur – Bc. Štefan Pavlík Prievidza, Europrofesia s.r.o. Prievidza.

Povolenie vykonávať činnosť *agentúry dočasného zamestnávania* majú subjekty – Ing. Ivan Neúročný Prievidza, Treja s.r.o. Prievidza, Petra Unterfrancová Prievidza, Help n.o. Handlová, Lamaz s.r.o. Nitrianske Sučany, Limpid s.r.o. Kocúrany, Constructa s.r.o. Prievidza, Barker Agency s.r.o. Prievidza, Bc. Roman Valach – Work in World Agency Bojnice, Fipos s.r.o. Pravenec, Constructa s.r.o. Prievidza, Credit Trade s.r.o. Prievidza, Zara Plus s.r.o. Handlová.

2.4.3. Zamestnávanie cudzincov

V roku 2009 bolo vydaných **34 povolení** na zamestnanie pre cudzincov. Najviac povolení bolo vydaných v profesii predavač textilu v stánkoch. Ďalej boli vydané povolenia na zamestnanie pre **2 občanov USA** v manažérskych profesiách a **2 občanom Kórejskej republiky**, ktorí sa zamestnali vo firme ILJIN SLOVAKIA s.r.o. Pravenec.

Okrem nich bolo počas roku 2009 zaevidovaných **272 občanov** Európskej únie v rôznych pracovných pozíciách.

2.4.4. EURES

Na referáte EURES boli i počas roku 2009 poskytované bezplatné poradenské,

informačné a sprostredkovateľské služby pre všetkých záujemcov o prácu, ako aj pre zamestnávateľov hľadajúcich vhodných zamestnancov. Sieť EURES disponuje databázou voľných pracovných miest v krajinách Európskej únie, Európskeho hospodárskeho priestoru, Švajčiarska a Nórska ako aj širokou škálou informácií o životných a pracovných podmienkach, sociálnom zabezpečení a daniach, možnosti vzdelávania a praxe, informácií o situácii na trhoch práce v jednotlivých krajinách EÚ/EHP, Švajčiarska a Nórska.

V rámci individuálnej poradenskej činnosti EURES, bolo v roku 2009 na referáte EURES poskytnutých klientom celkovo **823** individuálnych a komplexných konzultácií ohľadom života a práce v krajinách EÚ/EHP a ohľadom možností zamestnania sa v týchto krajinách.

	Všeobecné informácie o EURES	Hľadanie práce	Nábor (posielanie CV)	Sociálne zabezpečenie a dane	Vzdelávanie	Životné a pracovné podmienky	Iné informácie	Spolu
Zájemcovia, hľadajúci prácu	152	349	264	73	25	92	223	1178

V roku 2009 pretrvával záujem klientov najmä o susedné krajiny a krajiny so širšími možnosťami uplatnenia sa v hotelierstve, gastronómii a poľnohospodárstve, najmä Nemecko Taliansko a Rakúsko a vplyvom ekonomickej krízy a menového hospodárstva upadal záujem o Veľkú Britániu a Severné Írsko, Českú republiku, Španielsko a Grécko.

Klienti chceli byť informovaní o možnostiach práce a života v jednotlivých krajinách. Boli informovaní o výhodách legalizácie ich pobytu v cieľovej krajine, čím si uvedomili možnosti zlepšenia životných a pracovných podmienok a následne začali vo väčšej miere uprednostňovať legálnu prácu pred prácou na čiernom trhu.

Najčastejšie otázky: životné a pracovné podmienky v krajinách EÚ, voľné pracovné miesta, vykonávanie samostatne zárobkovej činnosti, informácie o agentúrach SZÚ a riešenie problémov spojených s nedodržaním dohôd o sprostredkovaní zamestnania za úhradu medzi agentúrou a občanom, možnosti vzdelávania a sťaží v krajinách EÚ/EHP, možnosti vyplývajúce z bilaterálnych dohôd, konkrétne ponuky, sezónne práce, brigády, povinné registračné procedúry v rámci prechodných období, otvorenie trhov práce, vybavenie pracovného povolenia, čo je potrebné si vybaviť pri odchode zo Slovenska, adresy a kontakty na EURES poradcov v SR, personálne agentúry v SR a v zahraničí, veľvyslanectvá, poradenstvo pri tvorbe CV a žiadostí, čo je EURES, možnosť registrácie v databáze, EURES poradenstvo cez telefón, kam sa obrátiť, ak zamestnávateľ nebude dodržiavať dohodnuté

podmienky, možnosť poskytnutia viac informácií o zamestnávateľovi, kto bude kontaktovať zamestnávateľa, ak si klient nájde vhodnú ponuku, vyslanie pracovníkov - za akých podmienok je možné vyslať pracovníkov do zahraničia možnosti a ponuky pre klientov so zdravotným hendikepom, ako hľadať prácu na webe, obsluha webu, vytvorenie mailovej schránky.

Požiadavky na výkon pracovného miesta boli vzdelanie v odbore, prax minimálne 2 roky a komunikatívna znalosť jazyka cieľovej krajiny, minimálne anglického jazyka. Slovenskí záujemcovia o prácu v krajinách EÚ/EHP a Švajčiarsku mali potrebnú prax aj skúsenosti, avšak nevýhodou bola nedostatočná znalosť jazykov, pričom takmer každý zamestnávateľ vyžadoval jeho aktívnu znalosť, čo spĺňal len veľmi malý počet klientov.

2.4.5. Informačné a poradenské služby

Informačné a poradenské služby sú zabezpečované referátom informačno-poradenských služieb.

Hlavnou úlohou informačných a poradenských služieb je zabezpečovanie prvého kontaktu klienta so službami zamestnanosti, poskytovanie informácií a služieb uchádzačom o zamestnanie pri podávaní žiadosti o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie, záujemcom o zamestnanie pri zaradení do evidencie záujemcov o zamestnanie, občanom a zamestnávateľom, rozhodovanie o zaradení, resp. nezaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

V roku 2009 bolo vydaných celkom **10 275** rozhodnutí o zaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie a o späťvzatie žiadosti v roku 2009 požiadalo **57 klientov**.

K 31.12.2009 bolo evidovaných **129 záujemcov o zamestnanie**.

Medzi informačné a poradenské služby patrí aj poskytovanie základných informácií a odborných rád o podmienkach nároku na dávku v nezamestnanosti, vydávanie tlačív, kontrolovanie podporných dokladov a následné odstupovanie žiadostí na Sociálnu poisťovňu. K 31.03.2009 sme na Sociálnu poisťovňu odstúpili celkom **3452 žiadostí** uchádzačov o zamestnanie o dávku v nezamestnanosti na posúdenie ich nároku. Od 01.04.2009 si uchádzači o zamestnanie osobne podávajú žiadosti na účely nároku na dávku v nezamestnanosti na Sociálnu poisťovňu pobočka Prievdza.

Pri zaraďovaní občanov do evidencie uchádzačov o zamestnanie referát informačno-poradenských služieb zabezpečuje poskytovanie informácií a odborných rád týkajúcich sa voľných pracovných miest v regióne a v SR, služieb EURESu, účasti na nástrojoch APTP, účasti na výberovom konaní, týkajúcich sa burzy práce, ponuky služieb odborného

poradenstva, dávky v hmotnej núdzi, podmienok nároku na dávku v nezamestnanosti a pod.

Na požiadanie občanov referát vydáva potvrdenia o ich vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie potrebné na rôzne účely, napr. na zdravotnú poisťovňu, daňový úrad, pri vybavovaní dôchodkov a pod. V roku 2009 bolo vydaných spolu **3 250 potvrdení**.

Na posúdenie osobných predpokladov klientov bol využívaný **program ISTP – integrovaný systém typových pozícií**, ktorého výstupom boli okruhy vhodných profesií, prípadne konkrétne voľné pracovné miesta.

V rámci úloh vyplývajúcich z **Akčného plánu aktivít a postupov zameraných na riešenie situácie občanov so zdravotným postihnutím po prehodnotení ich zdravotného stavu Sociálnou poisťovňou** referát informačno-poradenských služieb zabezpečuje poskytovanie informácií súvisiacich s komplexnou charakteristikou povolání, s požiadavkami na výkon určitého zamestnania, poskytovanie informácií o voľných pracovných miestach, o termínoch výberových konaní, o nástrojoch APTP so zameraním na chránené dielne a chránené pracoviská, poskytovanie služieb pri písaní osobných listín a služieb týkajúcich sa prípravy na vstupný pohovor k zamestnávateľovi.

Informačné a poradenské služby sú poskytované individuálnou a skupinovú formou. V roku 2009 v rámci individuálneho poradenstva boli poskytnuté informácie a služby pre **134 uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím** a uskutočnilo sa **7 skupinových stretnutí pre zdravotne postihnutých** s celkovou účasťou **134 uchádzačov o zamestnanie**. Informovanosť občanov so zdravotným postihnutím je zabezpečovaná aj distribúciou letákov zameraných na riešenie situácie tejto znevýhodnenej skupiny.

V súvislosti s plnením uznesenia vlády SR č. 590/2001 č. opatrenia 7.3.2. **Národný program rozvoja životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím** bol v roku 2009 v rámci preventívneho poradenstva na stredných školách vytváraný priestor na informačno - poradenské služby zameriavané na problematiku zdravotne postihnutého občana v triedach, kde bývame upozornení na prítomnosť žiaka so zdravotným postihnutím. V tomto smere nám boli nápomocní výchovní poradcovia. Už od roku 2005 spolupracujeme s Odborným učilišťom Praktická škola, Nábřežie J. Kalinčiaka v Prievidzi, kde sa pripravujú na budúce povolanie žiaci so zdravotným postihnutím. Naša spolupráca v roku 2009 spočívala v oblasti konzultácií a poskytovaní informačných a poradenských služieb pre rodičov a žiakov odborného učilišťa ako aj poskytovanie informácií priamo výchovnému poradcovi a učiteľskému zboru odborného učilišťa.

Informačné a poradenské služby sú služby poskytované pri:

1. voľbe povolania

2. výbere zamestnania, vrátane zmeny zamestnania
3. výbere zamestnanca
4. adaptácii zamestnanca v novom zamestnaní

Voľba povolania – informácie a odborné rady o druhoch povolanií a predpokladoch na výkon povolania, informácie o trhu práce sú poskytované v rámci preventívneho poradenstva žiakom ZŠ, SŠ, ale aj tým uchádzačom o zamestnanie, ktorí nemajú ukončené základné, prípadne stredoškolské vzdelanie a majú záujem si ho dokončiť. Po niekoľkoročnej skúsenosti sa osvedčila najmä skupinová forma poskytovania preventívneho poradenstva na školách, kde zamestnanci referátu informačno-poradenských služieb osobne navštevovali žiakov a študentov v rámci vyučovania. V roku 2009 bolo preventívne poradenstvo poskytnuté **115 študentom**, budúcim absolventom škôl. Okrem skupinového poradenstva referát informačno-poradenských služieb poskytuje tejto skupine aj individuálne poradenstvo a to najmä v priestoroch informačno-poradenského strediska, kde sú študentom nielen poskytnuté potrebné informácie, ale môžu aj bezplatne využívať internet.

Výber zamestnania, vrátane zmeny zamestnania – na základe posúdenia osobných predpokladov, schopností, zručností uchádzačov o zamestnanie, záujemcov o zamestnanie sa klientom vytypovali najvhodnejšie druhy zamestnaní vzhľadom na ich zdravotný stav.

Výber zamestnanca – sa týka poskytovania informačných a poradenských služieb pri hľadaní vhodného zamestnanca na konkrétne pracovné miesto. Pri nahlásení voľného pracovného miesta a záujme o výber zamestnanca referát informačno-poradenských služieb informuje zamestnávateľov o nástrojoch APTP a miestach, kde bude toto voľné pracovné miesto uverejnené či formou regionálnej tlače alebo formou zverejnením na internete.

Adaptácia zamestnanca v novom zamestnaní – poskytovanie informačných a poradenských služieb zamestnávateľovi, zameraných na uľahčenie adaptácie jeho zamestnanca v novom zamestnaní.

Informačno-poradenské a sprostredkovateľské služby priebežne uskutočňujú skupinové stretnutia s absolventami a novozaradenými uchádzačmi o zamestnanie, čo celkovo za rok 2009 predstavuje **523 zaradených uchádzačov o zamestnanie do skupinových aktivít**. V rámci skupinových stretnutí so študentami stredných škôl v rámci preventívneho poradenstva sa v roku 2008 uskutočnili skupinové stretnutia, čo znamená, že celkovo **115 študentom** sa poskytlo preventívne poradenstvo, či už to bolo na OU, SOU alebo SOŠ.

Témy skupinových stretnutí so študentami obsahovali:

1. možnosti ďalšieho štúdia a zvyšovanie vzdelania mladých ľudí

2. spôsob zaradenia do evidencie UoZ, kedy požiadať o zaradenie
3. doba poberania prídavkov na deti u rodičov
4. druhy nástrojov APTP, príspevky na samozamestnanie, vzdelávanie a prípravu pre trh práce, absolventská prax
5. EURES
6. dávka v nezamestnanosti, podmienky vzniku nároku
7. zákon o hmotnej núdzi

V rámci plánovaných aktivít sa projekt orientuje na nasledujúce cieľové skupiny:

1. uchádzači o zamestnanie
2. zdravotne postihnutí uchádzači o zamestnanie a zdravotne postihnutí uchádzači o zamestnanie prehodnotení Sociálnou poisťovňou
3. študenti
4. zamestnávateľia

S účinnosťou od 01.05.2009 sa na odd. informačno-poradenských a sprostredkovateľských služieb realizuje **3-zónový systém poskytovania služieb zamestnanosti** v oblasti sprostredkovania zamestnania pri zaradení a vyradení uchádzača o zamestnanie. 3-zónový systém je založený na princípe efektívneho nastavenia systému poskytovania služieb zamestnanosti tak, aby sa UoZ dostali služby potrebné na ich uplatnenie sa na trhu práce adresne a včas.

Za účelom realizácie 3-zónového systému je rozčlenenie poskytovania služieb zamestnanosti do tzv. 3 zón:

I. zóna Informačno-poradenské a sprostredkovateľské služby

II. zóna Sprostredkovateľské služby

III. zóna Odborné poradenské služby a nástroje APTP

V I. zóne v informačno-poradenskom stredisku (IPS), ktoré je zachované z NP VII A, budú naďalej pokračovať informačné a poradenské služby, uskutočňovať skupinové stretnutia s absolventami, novozaradenými UoZ, občanmi so ZP, poskytovať profesionálnu a účinnú pomoc a poradenstvo, venovať sa aktivitám orientovaným na prekonávanie prekážok pri hľadaní zamestnania, poskytovať moderné a dynamické informačné služby tak, aby každý gramotný klient úradu mal prístup na internet a pociťoval výhody informačnej oblasti. Cieľovými skupinami sú uchádzači o zamestnanie, záujemci o zamestnanie, občania zdravotne postihnutí, ktorí sú uchádzačmi o zamestnanie, študenti, občania ohrození stratou zamestnania a zamestnávateľia.

2.4.6. Odborné poradenské služby

Odborné poradenské služby boli poskytované v súlade s § 43 Zákona o službách zamestnanosti s cieľom:

- Identifikovať bariéry pracovného uplatnenia klientov a stanoviť kroky potrebné k ich prekonaniu.
- Poskytovať klientom efektívnu odbornú pomoc a podporiť ich zamestnateľnosť, smerovanie k aktivizácii, samostatnosti, svojpomoci a zodpovednosti pri riešení ich situácie nezamestnanosti.
- Podporovať rozvoj kľúčových kvalifikácií klientov (schopností ich komunikácie, kooperácie, riešenia problémov, kreativity, samostatnosti, zodpovednosti, argumentácie, hodnotenia) s cieľom podpory hľadania, získavania a udržiavania si zamestnania.
- Vytvárať také prostredie a vzťahy, ktoré posilnia dôveru klientov v kvalitu poskytovanej odbornej a špecializovanej poradenskej služby.

Odborné poradenské služby boli realizované individuálnou i skupinovú formou, prostredníctvom interných zamestnancov oddelenia – odborných poradcov s predpísaným vysokoškolským vzdelaním. Pre poskytovanie interných odborných poradenských služieb boli využívané pracoviská odborných poradcov na pracoviskách v Prievidzi, v Novákoch a v Handlovej, ale i zariadenia v správe oddelenia služieb zamestnateľnosti: Klub práce a Poradensko-informačné centrum pre občanov so zdravotným postihnutím (v Prievidzi).

Individuálna forma odborných poradenských služieb bola využívaná najmä pri tvorbe a realizácii individuálnych akčných plánov pracovného uplatnenia uchádzačov o zamestnanie (IAP) a výberoch UoZ na vzdelávanie a prípravu pre trh práce. Pri realizácii IAP sa potvrdil fakt, že patrili k najúčinnnejším nástrojom klientovo orientovaného prístupu v poradenskej praxi. V rámci zamerania vzdelávania a prípravy pre trh práce a samotného zaraďovania UoZ na jednotlivé kurzy zohrávali IAP v zmysle platnej legislatívy nezastupiteľnú úlohu. Do agendy odborných poradcov pribudlo posudzovanie prihlášok na zaradenie do praktickej prípravy na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti žiadateľov o poskytnutie príspevkov podľa § 49 a § 57 zákona o službách zamestnania. Odborné poradenské služby boli uplatňované aj pri výberoch na ostatné nástroje aktívnych opatrení trhu práce, najmä na absolventskú prax, aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb a formou dobrovoľníckej služby.

Klientom odborných poradenských služieb bola poskytovaná tiež psychosociálna pomoc

a podpora, základné právne poradenstvo, ale i praktická pomoc a asistencia pri písaní žiadostí do zamestnania, štruktúrovaných životopisov, motivačných listov.

Osobitnú kategóriu odborných poradenských služieb predstavovalo špecifické poradenstvo pre občanov so zdravotným postihnutím, ktoré bolo realizované prostredníctvom Poradensko-informačného centra pre občanov so zdravotným postihnutím (pozn.: PIC pre občanov so ZP bolo v priebehu roka 2009 presťahované z ulice Červeňa 34 do sídla ÚPSVaR v Prievidzi na ul. Šumperská 1).

Referát odborných poradenských služieb aktívne spolupracoval s neziskovou organizáciou HELP, n.o. Handlová pri realizácii projektu „Handlovský program podpory vzdelávania a zamestnania“, ktorý je spolufinancovaný z finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu SR, ktorého cieľovou skupinou boli uchádzači o zamestnanie z regiónu Handlová.

Preplatenie časti cestovných výdavkov pri realizácii aktivít dohodnutých v rámci odborných poradenských služieb v zmysle § 43 ods. 7 Zákona o službách zamestnanosti využili **2 klienti** a bola im vyplatená suma **30,55 €**.

Základné kvantitatívne ukazovatele počtu a štruktúry poskytnutých odborných poradenských služieb a individuálnych akčných plánov uchádzačom o zamestnanie

Odborné poradenské služby	Spolu UoZ	Z toho ženy
Celkový počet poskytnutých OPS	10619	5633
Celkový počet UoZ, ktorým boli poskytnuté OPS	3361	1783
Vypracovanie individuálnych akčných plánov (IAP) - služby	1946	1002
Individuálne konzultácie, v rámci i mimo realizácie IAP – služby	5845	3112
Skupinové poradenské aktivity – služby	899	472
Výber do projektov, programov, výcvikov, aktivít – služby	1484	867
Špecifické poradenstvo v PIC – služby	445	180

2.4.7. Vzdelávanie a príprava pre trh práce UoZ a ZoZ

V rámci vzdelávania a prípravy pre trh práce UoZ (§ 46) bolo v roku 2009 realizovaných 23 kurzov, a to 4 kurzy v kategórii „Počítače“, 3 kurzy v kategórii „Účtovníctvo“, 2 kurzy v kategórii „Manažment a podnikanie“, 6 kurzov v kategórii „Robotnícke profesie“. Najväčší záujem bol o kategóriu „Obchod a služby“, v rámci ktorej bolo realizovaných 8 kurzov. Zapojených bolo celkom 377 UoZ, čo predstavuje o 113 UoZ viac oproti roku 2008. Z celkového počtu zaradených UoZ bolo 165 znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, a to v nasledovnej štruktúre: 15 absolventov škôl, 67 občanov starších ako 50 rokov veku, 81 dlhodobo nezamestnaných občanov, 17 občanov so ZP a 30 občanov, ktorí sa stali nezamestnanými z dôvodu skončenia pracovného pomeru z organizačných dôvodov.

V sledovanom období boli vyplatené finančné prostriedky vo výške 137 194,51 €.

2.4.8. Vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca

V roku 2009 bolo do vzdelávania podľa § 47 - vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca zapojených 13 subjektov. Uzatvorených bolo celkom 25 dohôd, na základe ktorých bolo do vzdelávania zaradených 840 zamestnancov, z toho 396 žien a 146 znevýhodnených zamestnancov.

V sledovanom období bol vyplatený príspevok v celkovej výške 553 305,35 €.

2.4.9. Príspevok na SZČ

Medzi najvyužívanejšie nástroje patrí príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť (§49). Oproti predošlému roku je zaznamenaný zvýšený záujem. Kým v roku 2008 bolo umiestnených na trh práce formou samostatnej zárobkovej činnosti podporenej poskytnutím príspevku 264 UoZ, v roku 2009 bolo takýmto spôsobom umiestnených 447 UoZ. Z celkového počtu obsadených bolo 175 žien a 144 znevýhodnených UoZ v nasledovnej štruktúre: 23 absolventov škôl, 32 občanov starších ako 50 rokov veku, 77 dlhodobo nezamestnaných občanov. V roku 2010 je predpokladaný rovnaký záujem o tento nástroj.

V sledovanom období boli vyplatené finančné prostriedky vo výške 1 078 466,48 €.

2.4.10. Príspevok na zapracovanie znevýhodneného UoZ

O príspevok na zapracovanie znevýhodneného UoZ (§ 49a) boli podpísané 2 dohody, na základe ktorých boli aj vytvorené miesta. Obe miesta boli obsadené znevýhodnenými UoZ, 1 dlhodobo nezamestnaný občan a 1 občanom, ktorý má pokles schopností vykonávať

zárobkovú činnosť o 20%, ale najviac o 40%.

V roku 2009 boli vyplatené príspevky na zapracovanie znevýhodneného UoZ vo výške **1 458,43 €**.

2.4.11. Príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie

O príspevok na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie (§ 50) nebol v roku 2009 prejavovaný záujem.

2.4.12. Príspevok na podporu udržania v zamestnaní zamestnancov s nízkymi mzdami

Na podporu udržania v zamestnaní zamestnancov s nízkymi mzdami (§50a) bolo v roku 2009 dohodnutých **56 pracovných miest**. Vytvorených a obsadených bolo **61 pracovných miest**, z toho **43 pracovných miest** bolo obsadených ženami a **26 pracovných miest znevýhodnenými UoZ** v nasledovnej štruktúre: **6 absolventov škôl, 10 občanov starších ako 50 rokov veku, 16 dlhodobo nezamestnaných občanov, 4 občania so zdravotným postihnutím a 2 občania, ktorí sa stali nezamestnanými z dôvodu skončenia pracovného pomeru z organizačných dôvodov.**

V sledovanom období boli vyplatené finančné prostriedky v celkovej výške **73 609,83 €**.

2.4.13. Príspevok na podporu vytvárania a udržania pracovných miest v sociálnom podniku

V sledovanom období úrad neposkytoval príspevok na podporu vytvárania a udržania pracovných miest v sociálnom podniku (§ 50c).

2.4.14. Príspevok na podporu udržania zamestnanosti

V roku 2009 bolo na podporu udržania zamestnanosti (§ 50d) podpísaných **12 dohôd**. Formou príspevku vo výške **34 393,47 €** bolo podporených **832 pracovných miest**.

2.4.15. Príspevok na podporu vytvorenia nového pracovného miesta

Na podporu vytvorenia nového pracovného miesta (§ 50e) bolo v roku 2009 dohodnutých **209 pracovných miest**. Vytvorených bolo **143 pracovných miest** a umiestnených bolo **155**

UoZ, z toho **77 pracovných miest** bolo obsadených ženami a **65 pracovných miest znevýhodnenými UoZ** v nasledovnej štruktúre: **16 absolventov škôl, 19 občanov starších ako 50 rokov veku, 28 dlhodobo nezamestnaných občanov a 4 občania, ktorí sa stali nezamestnanými z dôvodu skončenia pracovného pomeru z organizačných dôvodov.**

V sledovanom období boli vyplatené v rámci § 50e finančné prostriedky vo výške **61 891,42 €**.

2.4.16. Príspevok ku mzde zamestnanca

V roku 2009 bolo príspevkom ku mzde zamestnanca (§ 50f) podporených **5 zamestnancov**. Z tohto počtu boli **2 ženy a 4 znevýhodnení UoZ** v nasledovnej štruktúre: **2 občania starší ako 50 rokov veku a 3 dlhodobo nezamestnaní občania.**

2.4.17. Príspevok na podporu samostatnej zárobkovej činnosti

O príspevok na podporu samostatnej zárobkovej činnosti (§ 50g) nebol v roku 2009 prejavovaný záujem.

2.4.18. Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov a obchodovania s nimi

O príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov a obchodovania s nimi (§ 50 h) nebol v roku 2009 prejavovaný záujem.

2.4.19. Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe

V roku 2009 bolo na príspevok na vykonávanie absolventskej praxe (§ 51) uzatvorených **257 dohôd** s uchádzačmi o zamestnanie do 25 rokov. Od začiatku sledovaného obdobia bolo zaradených na absolventskú prax **219 UoZ**, z toho bolo **165 žien a 174 znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie**, v nasledovnej štruktúre: **162 absolventov škôl, 17 dlhodobo nezamestnaných občanov a 3 občania, ktorí sa stali nezamestnanými z dôvodu skončenia pracovného pomeru z organizačných dôvodov.**

V sledovanom období boli v rámci § 51 vyplatené finančné prostriedky vo výške **86 051,99 €**.

2.4.20. Príspevok na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce

O príspevok na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce (§ 51a) nebol v roku 2009 prejavovaný záujem.

2.4.21. Príspevok na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb pre obec

V roku 2009 bolo do aktivačnej činnosti (§ 52) zapojených **239 UoZ**, z toho **124 žien** a **239 znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie**, ktorí sú v nasledovnej štruktúre: **1 absolvent školy, 73 UoZ starších ako 50 rokov veku, 238 dlhodobo nezamestnaných občanov, 7 osamelých rodičov starajúcich sa o deti do 10 rokov, 6 občanov so zdravotným postihnutím a 14 občanov, ktorí sa stali nezamestnanými z dôvodu skončenia pracovného pomeru z organizačných dôvodov.**

V sledovanom období boli vyplatené finančné prostriedky vo výške **32 612,54 €**.

2.4.22. Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby

V roku 2009 bolo do dobrovoľníckej služby (§ 52a) zapojených **44 UoZ**, z toho **29 žien** a **24 znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie**, ktorí sú v nasledovnej štruktúre: **1 absolventov škôl, 12 UoZ starších ako 50 rokov veku, 17 dlhodobo nezamestnaných občanov, 5 občanov so zdravotným postihnutím a 2 občania, ktorí sa stali nezamestnanými z dôvodu skončenia pracovného pomeru z organizačných dôvodov.**

V sledovanom období boli vyplatené finančné prostriedky vo výške **3 915 €**.

2.4.23. Príspevok na dochádzku za prácou

Neustále sa zvyšujúci záujem zo strany uchádzačov je o príspevok na dochádzku za prácou v zmysle §53 a rovnaký vývoj je predpokladaný aj v roku 2010.

Touto formou bolo v roku 2009 **podporených 394 UoZ**, z toho **217 žien** a **195 znevýhodnených UoZ** v nasledovnej štruktúre: **48 absolventov škôl, 70 UoZ starších ako 50 rokov veku, 72 dlhodobo nezamestnaných občanov, 1 osamelý rodič starajúci sa o dieťa do 10 rokov, 21 občanov so zdravotným postihnutím a 34 občanov, ktorí sa stali nezamestnanými z dôvodu skončenia pracovného pomeru z organizačných dôvodov.**

V roku 2009 boli v rámci § 53 vyplatené finančné prostriedky vo výške **76 356,33 €**.

2.4.24. Príspevok na presťahovanie za prácou

Príspevok na presťahovanie za prácou (§ 53a) využili v sledovanom období **2 uchádzači o zamestnanie**, z toho bola **1 žena a 1 občan** bol **znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie**, a to **absolventom školy**.

Týmto uchádzačom boli vyplatené finančné prostriedky vo výške **528,09 €**.

2.4.25. Príspevok na dopravu do zamestnania

O príspevok na dopravu do zamestnania (§ 53b) nebol v roku 2009 prejavovaný záujem.

2.4.26. Príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta

O príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta (§ 53d) nebol v roku 2009 prejavovaný záujem.

2.4.27. Projekty a programy

V roku 2009 neboli zrealizované žiadne projekty a programy.

2.4.28. Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím

Povinnosť zamestnávať občanov so ZP, ktorá vyplýva zo zákona, platí pre zamestnávateľov, ktorí zamestnávajú viac ako 20 zamestnancov. Povinný podiel je **3,2%** zamestnancov so zdravotným postihnutím z celkového počtu zamestnancov.

Na oddelenie služieb zamestnávateľom bolo podaných **251 ročných výkazov za rok 2009** v roku 2010 o plnení povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím. Z uvedeného množstva malo povinnosť zaplatiť **42 zamestnávateľov**. Počet zaslaných výziev bolo 79. Na účet ÚPSVaR v Prievidzi sa odvieadlo **52 638,84 €**. Náhradné plnenie zadaním zákazky využilo **29 zamestnávateľov**.

Na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím sú určené nasledovné príspevky: **príspevok na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím (§ 55a)**, **príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na ich zachovanie (§ 56)**, **príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní (§ 56a)**, **príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti (§ 57)**, **príspevok na obnovu alebo technické zhodnotenie hmotného majetku chránenej dielne alebo**

chráneného pracoviska (§ 57a), príspevok na činnosť pracovného asistenta (§ 59) a príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov (§ 60).

2.4.29. Príprava na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím

O príspevok na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím (§ 55a) nebol v roku 2009 prejavovaný záujem.

2.4.30. Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na ich zachovanie

V roku 2009 bolo na príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na ich zachovanie (§ 56) *dohodnutých 94 pracovných miest* pre občanov so ZP a *vytvorených 90 pracovných miest*. *Obsadených* bolo v sledovanom období *141 pracovných miest*, z toho *56 pracovných miest* bolo obsadených ženami, *1 absolvent školy*, *20 UoZ starších ako 50 rokov veku*, *15 dlhodobo nezamestnaných občanov*, *48 občanov so zdravotným postihnutím* a *1 občan, ktorý sa stal nezamestnaným z dôvodu skončenia pracovného pomeru z organizačných dôvodov*. Oproti predošlému roku je zaznamenaný nárast o *74 obsadených pracovných miest*.

2.4.31. Príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní

V sledovanom období bolo na príspevok na udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní (§56a) *dohodnutých 18 pracovných miest* a podporilo celkom *16 pracovných miest*, z toho *13 pracovných miest* bolo obsadených ženami.

2.4.32. Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti

Na príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti (§ 57) bolo uzatvorených *34 dohôd*. V roku 2009 bolo vytvorených a obsadených *33 pracovných miest* pre občanov so ZP. *5 pracovných miest* bolo obsadených *dlhodobo nezamestnanými občanmi*, *12 pracovných miest občanmi staršími ako 50 rokov veku*, *33 občanov so zdravotným postihnutím* a *4 občania, ktorí sa stali*

nezamestnanými z dôvodu skončenia pracovného pomeru z organizačných dôvodov. Oproti predošlému roku je zaznamenaný nárast 48% *o 16 obsadených pracovných miest.*

2.4.33. Príspevok na obnovu alebo technické zhodnotenie hmotného majetku chránenej dielne alebo chráneného pracoviska

O príspevok na obnovu alebo technické zhodnotenie hmotného majetku chránenej dielne alebo chráneného pracoviska (§ 57a) nebol v roku 2009 prejavovaný záujem.

2.4.34. Príspevok na činnosť pracovného asistenta

Na § 59 príspevok na činnosť pracovného asistenta bolo dohodnutých *25 pracovných miest* a vytvorených *24 pracovných miest* pre pracovných asistentov, poskytujúcich pracovnú asistenciu pre *45 občanov* so zdravotným postihnutím. O tento nástroj bol v roku 2009 prejavovaný zvýšený záujem, o čom nasvedčuje aj *o 18 pracovných miest obsadených viac* oproti predošlému roku.

2.4.35. Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov

Na príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov (§ 60) boli v roku 2009 schválené oznámenia o poskytnutí príspevku pre *213 podnikateľských subjektov* na *504 pracovných miest.*

Vyplatené boli v sledovanom období finančné prostriedky vo výške *335 084,99 €.*

2.4.36. Agentúra podporovaného zamestnania

V našom okrese mala k 31.12.2009 povolenú činnosť jedna agentúra podporovaného zamestnávania: *EUROPROFESIA s.r.o. Prievidza.*

2.5. SWOT – analýza politiky zamestnanosti a politiky trhu práce

2.5.1. SILNÉ STRÁNKY

- posilňovanie klientovo-orientovaného prístupu, trojzónový systém, agenti pre VPM

- dostatočná flexibilita zamestnancov, prax a skúsenosť zamestnancov
- záujem zamestnancov OSZ o vzdelávanie a sebarozvoj
- služby zamestnanosti ako súčasť siete EURES
- implementácia národných projektov
- uplatňovanie aktívnych opatrení trhu práce, zavádzanie nových nástrojov resp. opatrení na eliminovanie dopadov globálnej finančnej a hospodárskej krízy na zamestnanosť (implementácia legislatívnych zmien v praxi)
- internetová stránka úradu ako zdroj informácií pre klientov
- realizácia vzdelávacích, rekvalifikačných programov zameraných predovšetkým na prácu s počítačom a internet, na vedenie účtovníctva, obchod a služby, opatrovatelstvo, zváranie a praktickú prípravu na samostatnú zárobkovú činnosť
- pretrváva záujem o príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť (§ 49)
- zvýšený záujem o vzdelávanie a prípravu pre trh práce UoZ
- zvýšený záujem o príspevok na dochádzku za prácou, o príspevok na SZČ
- miera nezamestnanosti pod priemerom SR

2.5.2. SLABÉ STRÁNKY

- problémy s distribúciou tlačív
- náročná administratíva, časté zmeny v metodike, oneskorené metodické usmerňovanie
- absencia odborného vzdelávania v potrebnej miere a rozsahu
- pretrvávajúca nedôvera klientov
- nedoriešený komplexný informačný systém
- štruktúra UoZ s vysokým podielom znevýhodnených
- subjektívne bariéry pracovného uplatnenia (nedostatočná kvalifikácia, nízka úroveň motivácie niektorých skupín UoZ pre zaradenie na trh práce)
- nesúlady školstva s potrebami trhu práce
- nezáujem o príspevok na podporu zamestnávania znevýhodneného UoZ (§ 50)
- nezáujem o príspevok na podporu vytvárania a udržania pracovných miest znevýhodneného UoZ v sociálnom podniku (§ 50c)
- nezáujem o príspevok na podporu samostatnej zárobkovej činnosti (§ 50g)
- nezáujem o príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov a obchodovania s nimi (§50h)
- nezáujem o príspevok na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce (§ 51a)

- nezáujem o príspevok na dopravu do zamestnania (§53b)
- nezáujem o príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta (§ 53d)

2.5.3. OHROZENIA

- rutinný a nediferencovaný prístup ku klientom pri kladení dôrazu na kvantitatívne ukazovatele
- časté zmeny interných predpisov, oneskorená implementácia v praxi
- obava uchádzačov o zamestnanie z možného neúspechu v podnikaní, slabá dôvera vo vlastné schopnosti, nízke právne povedomie
- súčasná ekonomická situácia
- svetová finančná kríza a hospodárska kríza
- subjektívne bariéry pracovného uplatnenia – nedostatočná motivácia klientov
- uprednostňovanie poberania dávok pred riadnym zamestnaním
- prebiehajúce hromadné prepúšťania
- nelegálna práca
- legislatívne obmedzenie dĺžky vykonávania aktivačnej činnosti formou menších obecných služieb

2.5.4. PRÍLEŽITOSTI

- novelizácia Zákona o službách zamestnanosti (nové nástroje aktívnej politiky trhu práce)
- naviazanie niektorých nástrojov AOTP na poberanie príspevkov, resp. dávok vo výške životného minima zvyšuje aktivizáciu a motiváciu UoZ
- ESF ako zdroje financií na podporu aktivít pre klientov a zlepšenie vybavenosti
- nové programovacie obdobie 2007-2013 – možnosť zapojenia sa do čerpania finančných prostriedkov z eurofondov
- individuálny prístup ku klientom – hľadanie najoptimálnejšieho riešenia situácie klienta
- kategorizácia klientov a služieb
- spolupráca na európskom trhu práce
- precizovanie trojzónového systému poskytovania služieb
- zintenzívnenie činnosti agentov pre voľné pracovné miesta
- udržiavanie zamestnanosti, tvorbu pracovných miest a podporu mobility
- zvyšovanie kvalifikácie a jej zosúladovanie a potrebami trhu práce
- zvyšovanie prístupu k zamestnaniu a podporovanie príjmov domácností

3. ANALÝZA SOCIÁLNYCH VECÍ

3.1. ANALÝZA A OČAKÁVANÉ TENDENCIE VÝVOJA POMOCI V HMOTNEJ NÚDZI

Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi poskytuje pomoc v hmotnej núdzi občanom a spoločne posudzovaným osobám, ktorých príjmy nedosahujú životné minimum, a ktorí si vlastným pričinením nemôžu zabezpečiť základné životné podmienky. Prostredníctvom dotácií podporuje a motivuje nezaopatrené deti z rodín v hmotnej núdzi a vypláca náhradné výživné pri zanedbaní vyživovacej povinnosti.

Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi zabezpečovalo v roku 2009 úlohy, ktoré mu vyplývajú zo Zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v znení neskorších predpisov, Zákona č. 201/2008 Z. z. o náhradnom výživnom a o zmene a doplnení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dodržiavajúc zákon o správnom konaní, interné normy, usmernenia a iné súvisiace zákony a predpisy.

3.1.1. Dávka v hmotnej núdzi

a) Analýza roku 2009

V hodnotenom roku bolo uskutočnených niekoľko legislatívnych zmien. Zákomom č. 562/2008 Z.z. zo dňa 25.11.2008 sa zmenil a doplnil Zákon 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi, čo v značnej miere ovplyvnilo výkon práce. Od 1.1.2009 priznávalo oddelenie pomoci v hmotnej núdzi dávky pre deti na účely zabezpečenia ich základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi, ak tieto deti plnia povinnú školskú dochádzku, čo sa v sledovanom období týka takmer 400 detí. Zmena nastala aj v oblasti sledovania a prehodnocovania príjmu poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke získaného na základe dohody o vykonaní práce.

V rámci rozhodovacej činnosti v súvislosti s výplatou dávok bolo vydaných 11357 rozhodnutí, čo predstavuje pokles rozhodovacej činnosti v porovnaní s rokom 2008 o 419 rozhodnutí.. V roku 2009 bolo priemerne mesačne evidovaných 2617 poberateľov dávky a príspevkov. V roku 2009 bolo kumulatívne vyplatených 4239 žiadostí o pomoc v hmotnej núdzi, čo predstavovalo čerpanie finančných prostriedkov na tento účel v sume 2913450

EUR. Mesačný vývoj počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke je sledovaný v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Vývoj počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke a percentuálneho podielu na celkovom počte obyvateľov v roku 2009

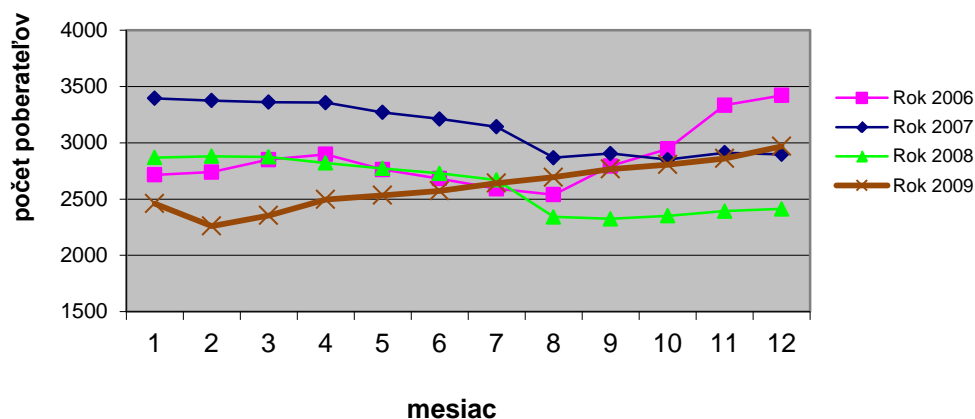
Mesiac	I.09	II.09	III.09	IV.09	V.09	VI.09	VII.09	VIII.09	IX.09	X.09	XI.09	XII.09
Počet poberateľov	2460	2260	2354	2496	2533	2573	2641	2694	2764	2806	2860	2968
Podiel osôb v HN* z počtu obyv. v %	1,76	1,62	1,69	1,79	1,81	1,84	1,89	1,93	1,98	2,01	2,05	2,13
Počet obyvateľov k 31.12.2008:	139639											

*HN-hmotná núdza

Vývoj počtu poberateľov od roku 2006 dokumentuje graf č. 1. Rastúci počet poberateľov v roku 2009 súvisiaci so zvyšovaním nezamestnanosti.

Graf č. 1

Vývoj počtu poberateľov dávky a príspevkov

V roku 2009 bolo priemerne mesačne 3756 osôb posudzovaných v systéme pomoci v hmotnej núdzi (priemerný mesačný nárast o 158 posudzovaných osôb), čo predstavovalo 2,7 %-ný podiel na celkovom počte obyvateľov okresu Prievidza.

Vývoj počtu posudzovaných osôb v roku 2009 a percentuálny podiel na celkovom počte obyvateľov okresu Prievidza dokumentuje nasledovná tabuľka.

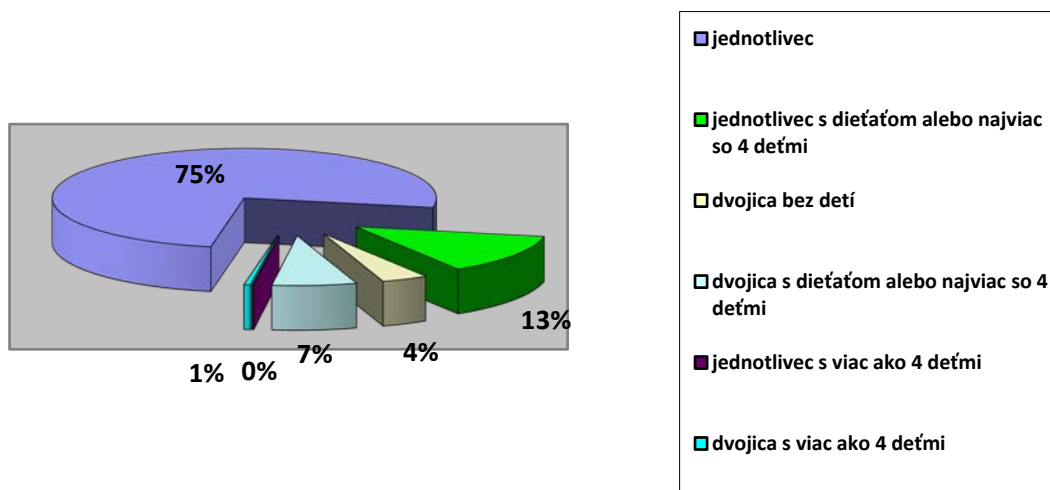
Tabuľka č. 2 Vývoj počtu posudzovaných osôb v systéme pomoci v hmotnej núdzi s nárokom za predchádzajúci mesiac a percentuálneho podielu v roku 2009

Mesiac	I.09	II.09	III.09	IV.09	V.09	VI.09	VII.09	VIII.09	IX.09	X.09	XI.09	XII.09
Počet poberateľov	3363	3238	3372	3529	3604	3679	3800	3876	4006	4091	4167	4344
Podiel osôb v HN* z počtu obyv. v %	2,41	2,32	2,41	2,53	2,58	2,63	2,72	2,78	2,87	2,93	2,98	3,11
Počet obyvateľov okresu Prievidza k 31.12.2008:	139639											

*HN-hmotná núdza

Najpočetnejšou skupinou poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke podľa §10 ods. 2 písm. a) – f) sú tak ako v roku 2008 aj v roku 2009 samostatne posudzované osoby, ktoré tvoria 75,30%-podiel na celkovom počte poberateľov. Prehľadné zobrazenie štruktúry poberateľov znázorňuje nasledovný graf č. 2.

Graf č.2 Štruktúra poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke

Napr. v mesiaci december 2009 sa v porovnaní s predošlým rokom počet jednotlivcov (2235 poberateľov) zvýšil o 210 poberateľov. Dôvodom zvýšenia počtu poberateľov je zvyšovanie nezamestnanosti v okrese Prievidza a následný prepád poberateľov dávky v nezamestnanosti do systému sociálnej pomoci. Najsledovanejšou skupinou v štruktúre poberateľov boli rodiny s deťmi. Ich podiel na celkovom počte poberateľov v mesiaci december predstavoval 24,7% (733 poberateľov). Najvyšší počet rodín v systéme pomoci v hmotnej núdzi zastupujú rodiny s jedným dieťaťom (376 poberateľov).

Z priemerného mesačného počtu 2617 poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke bolo priemerne mesačne 55,48% t.j. priemerne mesačne 1452 poberateľov evidovaných uchádzačov o zamestnanie a priemerne mesačne 30,23% t.j. priemerne mesačne 791 poberateľov dávky v hmotnej núdzi (len základné životné podmienky, bez príspevkov k dávke).

Tabuľka č.4 Vývoj počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v členení:

Mesiac	1.09	2.09	3.09	4.09	5.09	6.09	7.09	8.09	9.09	10.09	11.09	12.09
Dávka v HN a príspevky k dávke	2 460	2 260	2 354	2 496	2 533	2 573	2 641	2 694	2 767	2 806	2 860	2 968
- DHN a PkD pre uchádzačov o zamestnanie	1 073	1 157	1 228	1 318	1 375	1 422	1 485	1 541	1 619	1 671	1 715	1 820
- DHN a PkD len základné životné podmienky	566	632	676	712	716	766	806	856	903	928	941	993

HN-hmotná núdza

DHN-dávka v hmotnej núdzi

PkD-príspevky k dávke

b) Očakávané tendencie vývoja pomoci v hmotnej núdzi

V roku 2010 očakávame v porovnaní s uplynulým rokom rovnaký, prípadne zvýšený počet poberateľov dávok v hmotnej núdzi podmienený pretrvávajúcim nepriaznivým vývojom na trhu práce a nedostatkom pracovných príležitostí v okrese Prievidza. Medzi *dôvody nárastu* počtu poberateľov možno zahrnúť hromadné prepúšťanie zamestnancov zamestnávateľmi, ukončenie podnikateľskej činnosti, ukončenie pracovnoprávných vzťahov na domácom a zahraničnom trhu, ukončenie výplaty dávky v nezamestnanosti, návrat mladých ľudí zo zahraničia.

3.1.1.1. Príspevky k dávke v hmotnej núdzi**a) Analýza roku 2009**

V zmysle zákona o pomoci v hmotnej núdzi oddelenie poskytovalo nasledovné príspevky: príspevok na zdravotnú starostlivosť, príspevok na bývanie, aktivačný príspevok a ochranný príspevok. V súvislosti s nárastom počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi sme v roku 2009 zaznamenali aj nárast počtu poberateľov príspevkov k dávke. Výrazný úbytok nastal pri poskytovaní aktivačného príspevku z dôvodu obmedzených možností vykonávania aktivačnej činnosti formou menších obecných služieb. V prípade poskytovania príspevku na bývanie je dôvodom nárastu aj vyšší počet príspevkov poskytovaných na základe preukázania nájomného vzťahu medzi fyzickými osobami a preukázania pravidelného uhrádzania platenia takéhoto nájomného.

Tabuľka č.3 Priemerný mesačný počet poberateľov príspevkov k dávke so spoločne posudzovanými osobami v porovnaní s rokom 2008

	Priemerný mesačný počet rok 2008	Priemerný mesačný počet rok 2009
Príspevky k dávke	6530	7087
- na zdravotnú starostlivosť	3598	3734
- aktivačný príspevok	637	395
- príspevok na bývanie	991	1502
- ochranný príspevok	1304	1060
Dávka pre dieťa plniace si povinnú školskú dochádzku		396

Príspevok na bývanie bol v roku 2009 vyplatený priemerne mesačne v 1502 prípadoch. Príspevok na bývanie poskytnutý v prípade, ak občan v hmotnej núdzi alebo niektorá z fyzických osôb, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje je vlastníkom bytu, vlastníkom rodinného domu, nájomcom bytu alebo nájomcom rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie a uhrádza náklady

spojené s bývaním a predložil doklad o zaplatení týchto nákladov za predchádzajúcich šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo preukázal uznanie dlhu a dohodu o splátkach v prípade, že má nedoplatky spojené s úhradou nákladov spojených s bývaním – priemerne mesačne 1024 poskytnutých príspevkov na bývanie.

Príspevok na bývanie poskytnutý v prípade ak občan v hmotnej núdzi alebo niektorá z fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, je poberateľom starobného dôchodku alebo poberateľ inej dôchodkovej dávky alebo sociálneho dôchodku, ktorý dovšil 62 rokov veku – priemerne mesačne 478 poskytnutých príspevkov na bývanie.

Príspevok na bývanie poskytnutý v prípade, bývania spojeného s poskytovaním starostlivosti v zariadení sociálnych služieb celoročne – 9 prípadov.

Príspevok na bývanie poskytnutý v prípade bývania v byte alebo v rodinnom dome, v ktorom má občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, právo doživotného užívania – 7 prípadov.

Aktivačný príspevok bol v roku 2009 poskytnutý v nasledovnej štruktúre podľa skupiny poberateľov a druhu aktivačnej činnosti (uvádzaný počet poskytnutých aktivačných príspevkov v roku 2009):

- zamestnaní občania: - zvyšovanie kvalifikácie formou štúdia popri zamestnaní: 15
  - vzdelávanie a príprava pre trh práce: 4
  - menšie obecné služby alebo dobrovoľnícke práce: 15
- evidovaní uchádzači o zamestnanie: - zvyšovanie kvalifikácie: 246
  - vzdelávanie a príprava pre trh práce: 58
  - menšie obecné služby alebo dobrovoľnícke práce: 4148
- poberatelia rodičovského príspevku, ak študujú na strednej alebo vysokej škole: 30
- dlhodobo nezamestnaný a zamestnal sa (§ 12 ods. 9): 182
- dlhodobo nezamestnaný a začal vykonávať SZČ (§ 12 ods. 10): 42

Ochranný príspevok bol v roku 2009 poskytnutý z nasledovných dôvodov (uvádzaný počet poskytnutých ochranných príspevkov v roku 2009):

- pre občana, ktorý dosiahol vek na starobný dôchodok: 7692
- pre občana, ktorý je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%: 797
- pre občana, ktorý je osamelým rodičom, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 14 týždňov veku dieťaťa: 36

- pre občana, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa, ktoré je podľa posudku príslušného orgánu fyzickou osobou s ŤZP: 46
- pre občana, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o občana, ktorý je podľa posudku príslušného orgánu fyzickou osobou s ŤZP: 268
- pre občana, ktorý má nepriaznivý zdravotný stav: 3782
- pre občana, ktorý sa zúčastňuje resocializačných programov: 99

b) Očakávané tendencie vývoja poskytovania príspevkov k dávke v hmotnej núdzi

Vývoj počtu poberateľov príspevkov je závislý od počtu poberateľov dávky v hmotnej núdzi. V priebehu druhého štvrťroka 2010 očakávame zvýšenie počtu poberateľov aktivačného príspevku z dôvodu účasti na rekvalifikačných aktivitách tunajšieho úradu a naopak úbytku poberateľov aktivačného príspevku z dôvodu vykonávania menších obecných služieb rozšírením ponuky dobrovoľníckych prác, čo prispeje k zlepšeniu sociálnej situácie poberateľov pomoci v hmotnej núdzi. Oddelenie naďalej aktívne poskytuje poradenstvo pri uplatňovaní nároku na príspevok na bývanie, na základe čoho si občania v hmotnej núdzi legalizujú nájomné vzťahy a uplatňujú nárok na príspevok na bývanie vo zvýšenej miere.

3.1.2. Náhradné výživné

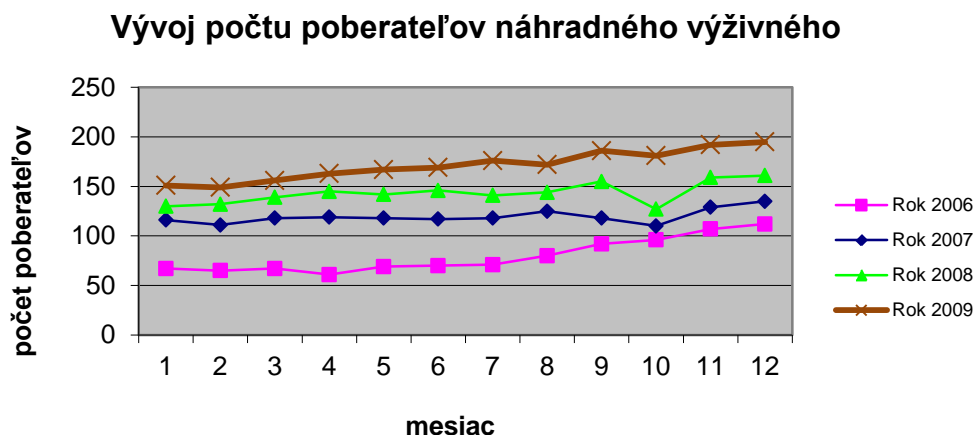
a) Analýza roku 2009

V rámci svojej činnosti oddelenie v predmetnom období okrem vybavovania a riešenia hmotnej núdze občanov a ich spoločne posudzovaných osôb poskytovalo odborné sociálne poradenstvo a posudzovalo nárok na *náhradné výživné* v zmysle zákona č. 201/2008 Z. z. v platnom znení. Za splnenia podmienok priznávalo náhradné výživné ako náhradu poskytovanú štátom v prípade, ak si povinná osoba neplnila vyživovaciu povinnosť voči deťom, určenú súdnym rozhodnutím alebo súdom schválenou dohodou, alebo v prípade, ak sirotsky dôchodok nebol priznaný alebo suma sirotského dôchodku je nižšia ako minimálna výška výživného na dieťa. Rozhodovalo o zastavení výplaty a odňatí náhradného výživného, o vrátení neprávom priznaného alebo neprávom vyplateného náhradného výživného od poberateľov náhradného výživného v prípadoch, kedy bol preukázaný prevyšujúci príjem posudzovaných osôb, v prípade zatajenia príjmu vo forme skutočne plateného výživného alebo neplnenia povinnej školskej dochádzky detí.

V roku 2009 výška finančných prostriedkov vyplatená na náhradné výživné bola v sume 171541 EUR. Vývoj počtu poberateľov náhradného výživného má stúpajúcu tendenciu, čo znázorňuje aj nasledovný graf.

Graf č. 3

Nasledovné tabuľky dokumentujú vývoj počtu poberateľov náhradného výživného v roku 2009.

Tabuľka č. 5 Vývoj počtu poberateľov náhradného výživného – neplatené výživné

Mesiac	I-09	II-09	III-09	IV-09	V-09	VI-09	VII-09	VIII-09	IX-09	X-09	XI-09	XII-09
Počet poberateľov	151	149	156	163	167	169	176	172	186	181	192	195
Počet detí	230	224	238	242	246	246	255	253	274	253	270	275

Počet poberateľov náhradného výživného v prípade, ak si povinná osoba neplní vyživovaciu povinnosť neustále rastie.

Tabuľka č. 6 Vývoj počtu poberateľov náhradného výživného – sirotsky dôchodok

Mesiac	I-09	II-09	III-09	IV-09	V-09	VI-09	VII-09	VIII-09	IX-09	X-09	XI-09	XII-09
Počet poberateľov	9	10	11	12	13	13	14	12	12	13	12	12
Počet detí	12	13	15	18	19	19	20	18	18	20	19	19

(v prípade ak sirotsky dôchodok nebol priznaný alebo suma sirotského dôchodku je nižšia ako minimálna výška výživného na dieťa).

b) Očakávané tendencie vývoja poskytovania náhradného výživného

Neplnenie vyživovacej povinnosti z dôvodu nepriaznivej sociálnej situácie povinných osôb má stúpajúcu tendenciu. Očakávame nárast počtu poberateľov náhradného výživného aj z dôvodu, že oddelenie pomoci v hmotnej núdzi poskytuje aktívne poradenstvo záujemcom o náhradné výživné a spolupracuje vo veľkej miere s oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

3.1.3. Dotácie na stravu a školské potreby

a) Analýza roku 2009

Ďalším prínosom pre rodiny s deťmi poberajúce dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke a nízkopríjmovým rodinám, ktorých deti navštevovali v sledovanom roku predškolské zariadenie, základné a špeciálne základné školy, bolo poskytovanie *dotácie na stravu*,

školské potreby pre dieťa v zmysle Výnosu MPSVR SR č. 29775/2007-II/1 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVaR SR z 5. decembra 2007 v znení výnosu MPSVR SR č. 23609/2008-II/1 z 26. novembra 2008. Dosiachnutie čo najvyššej účinnosti a efektívnosti uplatnenia výnosu v každodennej praxi si vyžadovala dobrú a najmä koordinovanú spoluprácu medzi obcami, školami a finančným oddelením úradu. Vzájomnou informovanosťou oddelenie dosiahlo, že všetky obce v okrese požiadali o uvedené dotácie. V zmysle citovanej právnej normy sa poskytujú deťom, ktoré žijú v rodinách, ktorým sa poskytuje dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke alebo ktorých príjem je najviac vo výške sumy životného minima dotácia na stravu, na školské potreby. Počet detí, na ktoré boli uvedené dotácie poskytnuté dokumentujú nasledovné tabuľky.

Tabuľka č. 7 Vývoj počtu detí, pre ktoré bola vyplatená dotácia na stravu

Mesiac	I-09	I-09	II-09	III-09	IV-09	V-09	VI-09	VII-09	VIII-09	IX-09	X-09	XI-09
Počet detí	510	380	452	489	528	539	81	73	489	567	591	617

Na mesiac január 2009 bola vyplatená dotácia na stravu pre 510 detí, na mesiac február pre 380 detí.

Dotácia na stravu bola poskytnutá priemerne mesačne pre 443 detí. (516 detí priemerne mesačne, na ktoré bola dotácia poskytnutá na mesiace školského vyučovania), čo predstavovalo čerpanie finančných prostriedkov v roku 2009 vo výške 70714 EUR (z toho: pre rodiny poberajúce dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke 55157 EUR, a pre rodiny s príjmom do výšky životného minima 15557 EUR..

Počet poberateľov dotácie na stravu:

- počet zriaďovateľov: 34
- počet škôl spolu: 66
  - z toho: - poskytovanie dotácie individuálne: 66
    - poskytovanie dotácie na všetky deti: 0
- počet detí (priemer na mesiace školského vyučovania): 516
  - z toho: - z rodín poberajúcich dávku a príspevky v hmotnej núdzi: 401
    - z rodín s príjmom do životného minima: 115
    - ostatné (poskytovanie dotácie na všetky deti školy): 0

Tabuľka č. 8 Vývoj počtu detí, pre ktoré bola vyplatená dotácia na školské potreby.

Mesiac	I-09	II-09	III-09	IV-09	V-09	VI-09	VII-09	VIII-09	IX-09	X-09	XI-09	XII-09
Počet detí	0	426	0	0	0	0	0	0	511	0	0	

V roku 2009 boli dotácie na školské potreby vyplatené vo výške 15333 EUR(z toho: pre rodiny poberajúce dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke 12263EUR, pre rodiny s príjmom do výšky životného minima 3070 EUR).

Počet poberateľov dotácie na školské potreby:

- počet zriaďovateľov: v mesiaci február: 28, v mesiaci september 29
- počet škôl spolu: 66
  - z toho: - poskytovanie dotácie individuálne: v mesiaci február: 48, v mesiaci september 59
  - poskytovanie dotácie na všetky deti: 0
- počet detí z toho:
  - z rodín poberajúcich dávku a príspevky: v mesiaci február: 329, mesiaci september 423
  - z rodín s príjmom do životného minima: v mesiaci február: 97, v mesiaci september 88
  - ostatné (poskytovanie dotácie na všetky deti školy): 0

b) Očakávané tendencie vývoja poskytovania dotácií na stravu a školské potreby

Predpokladáme nárast počtu žiadateľov o dotácie v závislosti od stále pretrvávajúcej nepriaznivej sociálnej situácie a nedostatku pracovných príležitostí pre rodiny a ich živiteľov v okrese Prievidza.

3.2. ANALÝZA A OČAKÁVANÉ TENDENCIE VÝVOJA ŠTÁTNYCH SOCIÁLNYCH DÁVOK A PRÍSPEVKOV NA PODPORU NÁHRADNEJ STAROSTLIVOSTI O DIEŤA

Výplatu štátnych sociálnych dávok, sociálnych dávok na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa a novej sociálnej dávky príspevku na starostlivosť o dieťa v roku 2009 zabezpečovalo oddelenie štátnych sociálnych dávok. V hodnotenom roku bolo prijatých niekoľko legislatívnych zmien, ktorých stručný popis je súčasťou uvedenej analýzy, ovplyvňujúcich výkon štátnej správy na tomto úseku. V rámci rozhodovacej činnosti v súvislosti s výplatom dávok a príspevkov bolo oddelením štátnych sociálnych dávok v roku 2009 vydaných 4991 rozhodnutí v nasledovnej štruktúre:

Tabuľka č. 9 Štruktúra vydaných rozhodnutí a výpočtových listov na oddelení štátnych sociálnych dávok v roku 2009

dávky a príspevky	počet rozhodnutí	počet výpočtových listov
príspevok pri narodení dieťaťa	7	1155
zvýšený príspevok pri nar. viac detí súčasne	1	9
príplatok k príspevku	8	1061
príspevok rodičom	7	33
prídavok na dieťa	3129	9110
príplatok k prídavku	24	43
rodičovský príspevok	1144	1757
príspevok na pohreb	12	1210
jednor. príspevok pri zverení dieťaťa	23	0
jednor. Príspevok pri zániku zverenia	12	0
opakovaný príspevok dieťaťu	359	0
opakovaný príspevok náhradnému rodičovi	38	0
osobitný opak. príspevok náhrad. rodičovi	12	0
príspevok na starostlivosť o dieťa	215	381
Spolu	4991	14759

3.2.1. Prídavok na dieťa

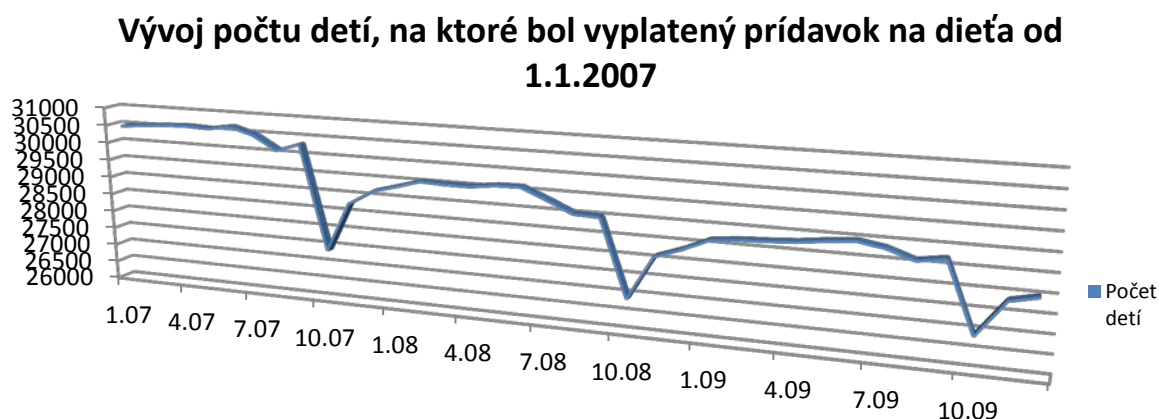
a) Analýza roku 2009

Poskytovanie prídavku na dieťa upravuje zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Novelou uvedenej právnej normy: zákon č. 554/2008 Z.z, bol zavedený valorizačný mechanizmus úpravy súm prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa vždy k 1. januáru kalendárneho roka. Zároveň bola od 1.1.2009 upravená výška prídavku na dieťa na sumu 21,25 EUR a výška príplatku k prídavku na dieťa na sumu 9,96 EUR.

Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorú štát poskytuje oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a ktorú si uplatňujú oprávnené osoby podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu. Príplatkom k prídavku na dieťa štát pripláca oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, na ktoré si oprávnená osoba nemôže uplatniť daňový bonus, podľa osobitného predpisu.

V roku 2009 bol prídavok na dieťa a príplatok k prídavku vyplatený v celkovej sume 7268352 EUR. Tendencia poklesu počtu detí, na ktoré bol prídavok na dieťa vyplatený pokračuje aj v roku 2009, čo dokumentuje nasledujúci graf.

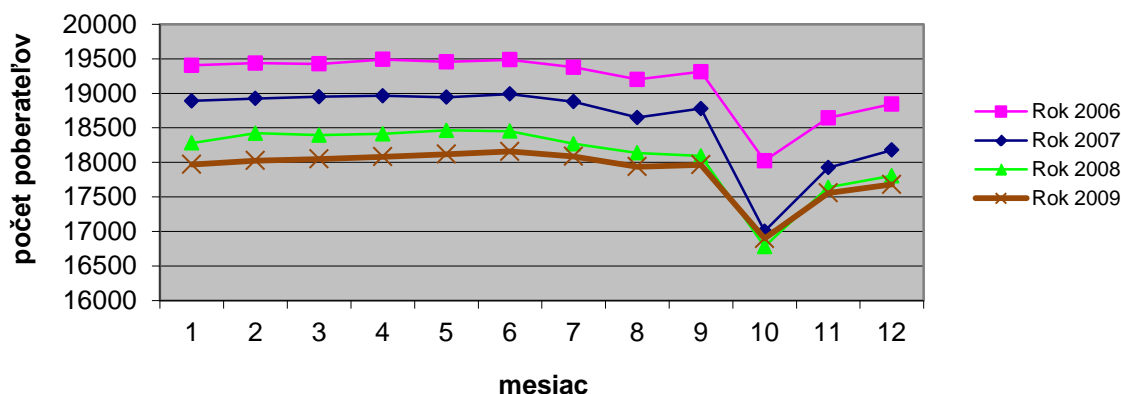
Graf č. 4

Priemerne mesačne bol prídavok na dieťa vyplácaný na 28470 nezaopatrených detí priemerne mesačne 17878 poberateľom. V porovnaní s rokom 2008 je zaznamenaný 1,8%ný pokles priemerného mesačného počtu detí, na ktoré bol prídavok na dieťa vyplatený, s čím súvisí aj mierny klesajúci počet poberateľov prídavku na dieťa.

Vývoj počtu poberateľov prídavku na dieťa znázorňuje nasledujúci graf.

Graf č. 5

Vývoj počtu poberateľov prídavku na dieťa

Pokles počtu poberateľov ovplyvňuje najmä počet nezaopatrených detí, počet narodených detí a počet migrujúcich zamestnancov v rámci EÚ. Sumu vyplatených finančných prostriedkov ovplyvňuje zvýšenie sumy prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa od januára 2009. Vývoj počtu poberateľov dokumentuje tabuľka č. 10.

Tabuľka č. 10 Vývoj počtu poberateľov a detí, na ktoré bol vyplatený prídavok na dieťa v jednotlivých mesiacoch s nárokom za predchádzajúci mesiac

Mesiac	1.09	2.09	3.09	4.09	5.09	6.09	7.09	8.09	9.09	10.09	11.09	12.09
Počet poberateľov	17971	18026	18049	18081	18118	18158	18087	17937	17965	16898	17559	17682
Počet detí	28654	28723	28754	28799	28888	28959	28841	28599	28715	26883	27832	27994

Rozhodovacia činnosť o prídavku na dieťa a príplatku v porovnaní s rokom 2008 klesla z dôvodu poklesu vydaných rozhodnutí o zastavení výplaty prídavku na dieťa a príplatku v prípadoch, keď nezaopatrené dieťa skončilo I. stupeň vysokoškolského študijného programu. Najväčší podiel na rozhodovacej činnosti tvoria rozhodnutia o odňatí prídavku a príplatku z dôvodu ukončenia štúdia, zániku nároku, prerušenia alebo zanechania štúdia nezaopatreným dieťaťom v priebehu školského roka. Rozhodovacia činnosť ovplyvnili aj oprávnené osoby, ktoré nepreukázali rozhodujúce skutočnosti, ktoré majú vplyv na nárok na prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa a na ich výplatu alebo neoznámili zmenu v rozhodujúcich skutočnostiach, sledovanie účelnosti využívania prídavku na dieťa a príplatku na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a zanedbávanie plnenia povinnej školskej dochádzky.

Zamestnanci oddelenia vynakladajú značné úsilie, aby predchádzali neoprávnenej výplate prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa z dôvodu zanedbávania povinností

oprávnenými osobami, hlavne zasielaním výziev na doloženie potrebných dokladov, v rámci koordinácie rodinných dávok spoluprácou v rámci štátov EÚ prostredníctvom E-formulárov.

b) Očakávané tendencie vývoja

Počet poberateľov prídavku na dieťa je závislý od počtu novonarodených detí a počtu nezaopatrených detí. Počet poberateľov príplatku k prídavku na dieťa je závislý aj na počte oprávnených osôb, ktoré sú poberateľmi niektorej z dôchodkových dávok v zmysle platnej legislatívy. Navýšenie čerpania finančných prostriedkov ovplyvní vo väčšej miere zvýšenie sumy prídavku na dieťa a príplatku k prídavku s účinnosťou od 1.1.2010.

3.2.2. Rodičovský príspevok

a) Analýza roku 2009

Rodičovský príspevok je dávka štátnej sociálnej podpory, ktorou štát prispieva rodičovi na zabezpečenie osobnej starostlivosti o dieťa do troch rokov veku dieťaťa alebo starostlivosti o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom do šiestich rokov veku dieťaťa. Zákon 280/2002 Z.z. v z.n.p. bol v roku 2009 s účinnosťou od 1.1.2009 novelizovaný zákonom č. 561/2008 Z.z. o príspevku na starostlivosť o dieťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podstatnou zmenou, ktorú uvedená právna norma zaviedla, bolo doplnenie ďalšej podmienky nároku na rodičovský príspevok, ktorou bolo nevykonávanie zárobkovej činnosti. Zmenili sa aj podmienky riadnej starostlivosti o dieťa a zánik nároku na rodičovský príspevok priznaný v predchádzajúcom období. Od septembra 2009 bola suma rodičovského príspevku zvýšená Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 326/2009 Z.z. na sumu 164,22 EUR.

V roku 2009 boli na účel rodičovského príspevku použité finančné prostriedky vo výške 6449294 EUR priemerne mesačne 3227 poberateľom. V porovnaní s rokom 2008 bol zaznamenaný 1,7% nárast priemerného mesačného počtu poberateľov rodičovského príspevku. Vývoj počtu poberateľov rodičovského príspevku v roku 2009 znázorňuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka č. 11 Počet poberateľov rodičovského príspevku vyplateného v jednotlivých mesiacoch s nárokom za predchádzajúci mesiac

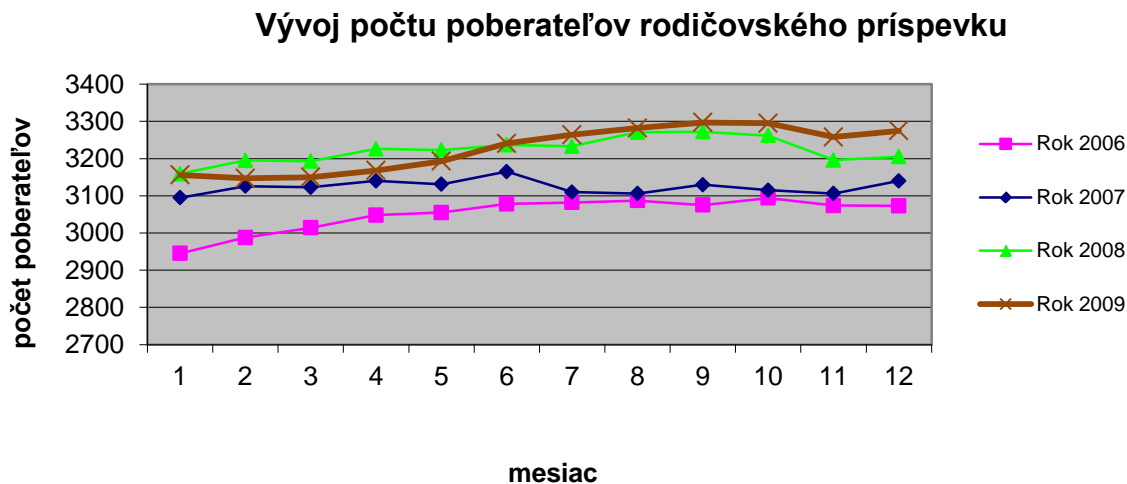
Mesiac	1.09	2.09	3.09	4.09	5.09	6.09	7.09	8.09	9.09	10.09	11.09	12.09
Počet poberateľov	3156	3147	3150	3168	3193	3241	3264	3282	3297	3295	3258	3275

Zvýšenie počtu poberateľov a zvýšenie výšky čerpaných finančných prostriedkov na rodičovský príspevok v roku 2009 ovplyvnili nasledovné skutočnosti: počet novonarodených

deti, počet detí do 6 rokov veku s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a zvýšenie sumy rodičovského príspevku zo sumy 158,67 EUR na sumu 164,22 EUR.

Nasledujúci graf znázorňuje vývoj počtu poberateľov v jednotlivých rokoch.

Graf č.6

Rozhodovacia činnosť o rodičovskom príspevku sa v porovnaní s rokom 2008 znížila z dôvodu zvýšeného počtu poberateľov rodičovského príspevku do 6 rokov veku dieťaťa a tiež zabezpečením osobnej starostlivosti deťom do troch rokov veku rodičmi, nakoľko sa znížila možnosť zamestnania u rodičov. Rozhodovacia činnosť bola zameraná na vydávanie rozhodnutí o odňatí rodičovského príspevku z dôvodu umiestnenia detí do materskej školy a vznikom nároku na materské zo sociálnej poisťovne. O zastavení výplaty rodičovského príspevku rozhodoval úrad z dôvodu nedodržania termínu kontrolnej lekárskej prehliadky dieťaťa. V rámci koordinácie legislatívy krajín EÚ bola rozhodovacia činnosť ovplyvnená rozhodovaním o zastavení výplaty, obnovení výplaty a priznaní vyrovnávacej dávky.

b) Očakávané tendencie vývoja

V roku 2010 očakávame zvýšenie počtu poberateľov v porovnaní s rokom 2009. Od 1.1.2010 poskytovanie rodičovského príspevku upravuje zákon č. 571/2009 Z.z. o rodičovskom príspevku, ktorý zrušil pôvodný zákon č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov, platný do 31.12.2009, s čím súvisí predpoklad zvýšeného čerpania finančných prostriedkov na rodičovskom príspevku od 1.1.2010, z dôvodu zmeny sumy rodičovského príspevku v prípade poberania materského alebo platenia nemocenského poistenia 270 dní pred narodením dieťaťa. Ďalšími faktormi, ktoré ovplyvnia počet poberateľov rodičovského príspevku je počet novonarodených detí a zavedenie novej štátnej sociálnej dávky - príspevku rodičovi, ktorý je možné poskytnúť za podmienok stanovených zákonom č. 571/2009 Z.z. účinným od 1.1.2010.

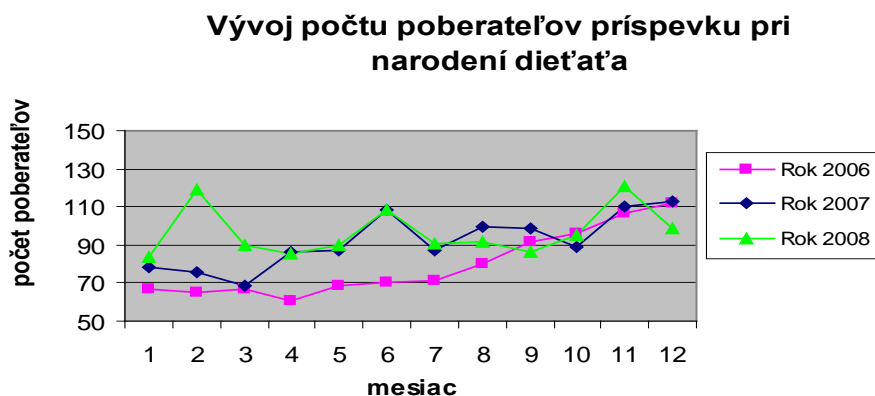
3.2.3. Príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili 3 a viac detí, príspevok na pohreb

a) Analýza roku 2009

Poskytovanie uvedených príspevkov legislatívne upravuje zákonom č. 235/1998 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri deti alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a ktorým sa menia ďalšie zákony v znení neskorších predpisov.

Príspevok pri narodení dieťaťa je jednorazovou dávkou štátnej sociálnej podpory, ktorou štát prispieva na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných potrieb novorodenca. Od 1.9.2008 je výška príspevku 4560,- Sk/ 151, 37 € V roku 2009 bol príspevok pri narodení dieťaťa poskytnutý 1160 poberateľom na 1179 detí, čo je o 54 detí viac ako v roku 2008. Finančné prostriedky vyplatené na príspevok pri narodení dieťaťa dosiahli sumu 5371 tis. Sk/178,28 tis. €. Vývoj počtu poberateľov príspevku na dieťa od roku 2006 zaznamenáva nasledovný graf.

Graf č. 6

Čerpanie finančných príspevkov ovplyvnil nárast počtu novonarodených detí. Počet poberateľov príspevku pri narodení dieťaťa a vyplatených finančných prostriedkov dokumentuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka č.9 Vývoj počtu detí, oprávnených osôb, ktorým bol vyplatený príspevok pri narodení dieťaťa

Mesiac	I-08	II-08	III-08	IV-08	V-08	VI-08	VII-08	VIII-08	IX-08	X-08	XI-08	XII-08
Počet oprávnených osôb	84	119	90	85	90	108	91	92	86	95	121	99
Počet detí, na ktoré bol príspevok vyplatený	84	120	90	87	91	109	94	94	87	98	123	102

Zvýšený príspevok pri narodení dieťaťa bol v roku 2009 poskytnutý 16 poberateľom.

Vyplatená suma na tento príspevok činila 73 tis. Sk/ 2,42 tis. €.

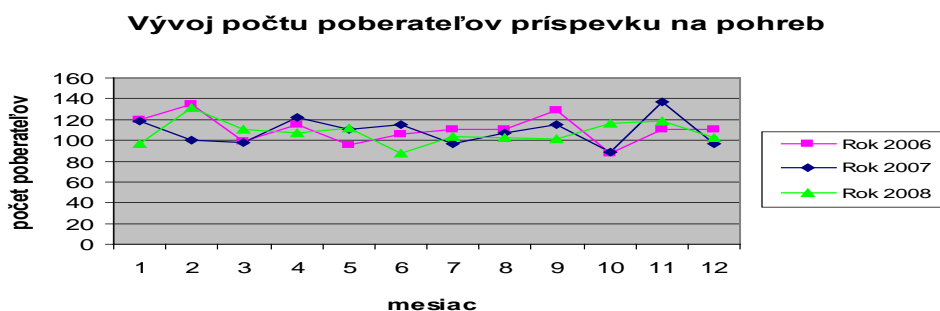
Príplatok k príspevku pri narodení dieťaťa bol v roku 2009 vyplatený 607 poberateľom vo výške 10906 tis. Sk/362,01 tis. €. Nárast počtu poberateľov príplatku oproti roku 2008 o 172 poberateľov a vyplatenej sumy ovplyvnila od 1.2.2009 účinnosť zákon č. 592/2008 Z.z., ktorým bola suma príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa upravená zo sumy 11000,- Sk/365,14 € na sumu 20440,- Sk/678,49 €

Príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili 3 deti alebo viac detí, alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá je dávkou štátnej sociálnej podpory, ktorou štát prispieva raz za rok rodičom alebo oprávneným osobám na zvýšené výdavky v súvislosti so starostlivosťou o súčasne narodené 3 deti alebo viac detí alebo v priebehu dvoch rokov opakovane narodené dvojčatá. V roku 2009 bolo vyplatených 6 príspevkov vo výške 51 tis. Sk/1,69 tis €

Príspevok na pohreb je dávkou štátnej sociálnej podpory legislatívne upravenou zákonom č.238/1998 Z. z. o príspevku na pohreb v znení neskorších predpisov. Uvedenou dávkou štát priamo prispieva na úhradu výdavkov spojených so zabezpečením pohrebu zomretého. Od 1.9.2008 je výška príspevku 2400,- Sk/79,67 € V roku 2009 bolo vyplatených 1297 príspevkov 1290 oprávneným osobám (pokles oproti roku 2008 o 15 poberateľov) vo výške 3112 tis. Sk/103,31 tis. €

Počet poberateľov je ovplyvnený len demografickým ukazovateľom – úmrtnosťou obyvateľstva, ktoré má na území Slovenskej republiky trvalý alebo dlhodobý pobyt. Vývoj počtu poberateľov dokumentuje nasledovný graf.

Graf č. 7

Tabuľka č. 10 Vývoj počtu vyplatených príspevkov na pohreb, oprávnených osôb, ktorým bol vyplatený príspevok

Mesiac	I-08	II-08	III-08	IV-08	V-08	VI-08	VII-08	VIII-08	IX-08	X-08	XI-08	XII-08
Počet oprávnených osôb	97	131	111	107	112	87	104	103	101	116	118	103
Počet vyplatených príspevkov	97	134	111	108	112	89	104	103	101	117	118	103

b) Očakávané tendencie vývoja

V roku 2009 je predpokladané zvýšenie čerpania finančných prostriedkov príplatku k príspevku pri narodení dieťaťa z dôvodu účinnosti zákona č. 554/2009 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a ktorým sa menia ďalšie zákony v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú ďalšie zákony. Uvedenou novelou zákona sa s účinnosťou od 1.1.2009 poskytuje príplatok k príspevku pri narodení dieťaťa aj na dieťa, ktoré sa matke narodí ako druhé alebo tretie. Zvýšené čerpanie finančných prostriedkov pri ďalších jednorazových príspevkoch v roku 2009 bude ovplyvnené: počtom narodených detí, počtom zomrelých, úpravou súm príspevkov k 1.9.2009 nariadením vlády SR.

3.2.4. Dotácia na výkon osobitného príjemcu

V zmysle výnosu MPSVR SR č. 29775/2007-II/1 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPSVR SR v znení výnosu MPSVR SR č. 23609/2008-II/1 účinného od 1.1.2009, v roku 2009 vyplatil úrad dotáciu na výkon osobitného príjemcu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa podľa zákona č. 600/2003 Z.z. v z.n.p. v celkovej sume 207 EUR. Dotáciu si uplatnili mesto Handlová a obec Zemianske Kostolany.

3.2.5. Príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa

a) Analýza roku 2009

Jednorazový príspevok pri zverení do náhradnej starostlivosti sa poskytuje za účelom zabezpečenia základného osobného vybavenia dieťaťa, najmä na zabezpečenie jeho ošatenia, obuvi, hygienických potrieb, nevyhnutného nábytku a iných vecí na uspokojenie potrieb dieťaťa. V roku 2009 bolo vyplatených 12 jednorazových príspevkov v sume 135 tis. Sk/4,48 tis. €

Jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti sa poskytuje za účelom podpory osamostatnenia sa dieťaťa. V roku 2009 bolo vyplatených 18 jednorazových príspevkov v sume 434 tis. Sk/14,41 tis. €

Opakovaný príspevok dieťaťu sa poskytuje za účelom podpory uspokojovania potrieb dieťaťa, najmä na úhradu nákladov na výživu, výchovu, vzdelávanie a bývanie dieťaťa. V roku 2009 bol príspevok vyplatený priemerne mesačne 119 náhradným rodičom na priemerne mesačne 157 oprávnených osôb (detí). Od začiatku roka bol vyplatený opakovaný

príspevkov dieťaťu vo výške 4776 tis. Sk/ 158,53 tis. €

Opakovaný príspevok náhradnému rodičovi sa poskytuje za účelom podpory vykonávania osobnej starostlivosti o dieťa, ktoré má náhradný rodič zverené do náhradnej starostlivosti. V roku 2009 bol opakovaný príspevok poskytovaný v priemere 28 náhradným rodičom. Od začiatku roka bol vyplatený opakovaný príspevok vo výške 1661 tis. Sk/55,14 tis. €

Odmena pestúna bola v roku 2009 vyplatená vo výške 265 tis. Sk/8,78 tis. € priemerne mesačne 12 náhradným rodičom.

Osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi sa poskytuje za účelom podpory vykonávania osobnej starostlivosti o dieťa zverené do náhradnej starostlivosti, ktoré je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. V roku 2009 bol osobitný opakovaný príspevok poskytovaný v priemere 8 náhradným rodičom. Od začiatku roka sa vyplatil príspevok vo výške 186 tis. Sk/6,17 tis. € (177 tis. Sk/5,86 tis. € suma vyplatených príspevkov v jednotlivých mesiacoch bez doplatkov za predchádzajúce mesiace).

Počet vyplatených jednorazových príspevkov pri zverení do náhradnej starostlivosti ovplyvnil počet zverených detí, ktoré pri začatí vykonávania náhradnej osobnej starostlivosti nemali zabezpečené základné osobné vybavenie a počet príspevkov pri zániku náhradnej starostlivosti počet detí v náhradnej starostlivosti, ktoré v roku 2009 dosiahli plnoletosť.

Zvýšený počet poberateľov opakovaného príspevku dieťaťu v roku 2009 a s tým súvisiaci nárast čerpania finančných prostriedkov ovplyvnilo zvýšenie počtu zverených detí do náhradnej starostlivosti a zvýšenie sumy príspevku od 1.9.2009 z 3590,- Sk/ 119,17 € na sumu 3760,- Sk/ 124,81 €

Znížený počet poberateľov opakovaného príspevku náhradnému rodičovi súvisí so zvýšeným počtom náhradných rodičov, ktorí sú dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti príbuzní v priamom rade.

Rozhodovacia činnosť o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa ovplyvnili hlavne nasledovné zmeny: úprava sumy sirotských dôchodkov od 1.7.2009 v zmysle opatrenia MPSVaR SR č. 136/2009 Z.z., úprava výšky výživného, zvýšenie súm príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa od 1.9.2009 na základe Opatrenia MPSVaR č. 266/2009 Z.z. o ustanovení súm príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa

b) Očakávané tendencie vývoja

V roku 2009 sa očakávajú rovnaké tendencie vo vývoji počtu poberateľov príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa ako v roku 2009 a závisia od počtu zverených detí do

náhradnej starostlivosti a formy zverenia. Čerpanie finančných prostriedkov ovplyvní aj úprava súm príspevkov k 1. septembru roku 2009.

3.2.6. Príspevok na starostlivosť o dieťa

a) Analýza roku 2009

Príspevok na starostlivosť o dieťa je novou sociálnou dávkou, ktorá sa vypláca rodičovi na úhradu výdavkov vynaložených na starostlivosť o dieťa do troch rokov veku dieťaťa alebo do šiestich rokov veku dieťaťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom. Cieľom príspevku je vytvoriť rodičovi podmienky na zosúladenie rodinného života, osobného života, pracovného života, zlepšiť prístup na trh práce a zabezpečiť rovnosť príležitostí v pracovnom uplatnení. Zákon č. 561/2008 Z.z. o príspevku na starostlivosť o dieťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudol účinnosť od 1.1.2009.

Pri výplate príspevkov na starostlivosť o dieťa v rámci NP XXV-2 „Príspevok na službu na starostlivosť o dieťa“ financovaného z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu, boli v roku 2009 čerpané finančné prostriedky v sume 7418 EUR-kumulatívne bol príspevok v roku 2009 vyplatený 61 oprávneným osobám (ženy: 61, muži: 0), na 65 detí (4 poberatelia na 2 deti, 57 poberateľov na 1 dieťa. Príspevok na starostlivosť o dieťa poskytovanú v zariadení bol vyplatený 59 oprávneným osobám na 63 detí v sume 6936 EUR, na starostlivosť poskytovanú inou právnickou osobou 1 oprávnenej osobe na 1 dieťa v sume 329 EUR, na starostlivosť poskytovanú živnostníkom 1 oprávnenej osobe na 1 dieťa v sume 153 EUR.

Pri zabezpečení starostlivosti o dieťa v domácom prostredí, kedy je príspevok financovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu, boli vyplatené príspevky v sume 25962 EUR-kumulatívne bol príspevok v roku 2009 vyplatený 205 oprávneným osobám (ženy: 205, muži: 0), na 261 detí (1 poberateľ na 1 dieťa, 54 poberatelia na 2 deti, 150 poberateľov na 1 dieťa. Príspevok na starostlivosť o dieťa poskytovanú inou fyzickou osobou bol vyplatený 24 oprávneným osobám na 25 detí v sume 2959 EUR, na starostlivosť poskytovanú rodičom 181 oprávneným osobám na 236 detí v sume 23003 EUR.

b) Očakávané tendencie vývoja

Z dôvodu zmien v podmienkach nároku na rodičovský príspevok je predpoklad, že v roku 2010 bude nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa spĺňať viac rodičov, ktorí umiestnia dieťa v prostredí účelovo vytvorenom na výkon starostlivosti (napr. jasle, materská škola). Čerpanie finančných prostriedkov by malo byť porovnateľné s rokom 2009 z dôvodu

legislatívnych zmien od 1.1.2010, podľa ktorých nevzniká nárok na príspevok na dieťa, na ktoré sa vypláca materské.

3.3. ANALÝZA A OČAKÁVANÉ TENDENCIE VÝVOJA V OBLASTI POSUDKOVÝCH ČINNOSTÍ

a) Analýza roku 2009

Od 1.1.2009 nadobudol účinnosť zákon č.447/2008 Z.z. o peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom a parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Oddelenie posudkových činností zabezpečovalo v roku 2009 lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť. Na základe vyžiadania lekárskeho nálezov v zmysle ustanovenia §52 písm. r/ citovaného zákona bolo prijatých na úhradu 94 faktúr od 36 poskytovateľov zdravotných služieb, čo predstavovalo 646 vykázaných zdravotných výkonov na účely žiadostí o peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a vyhotovenie parkovacieho preukazu.

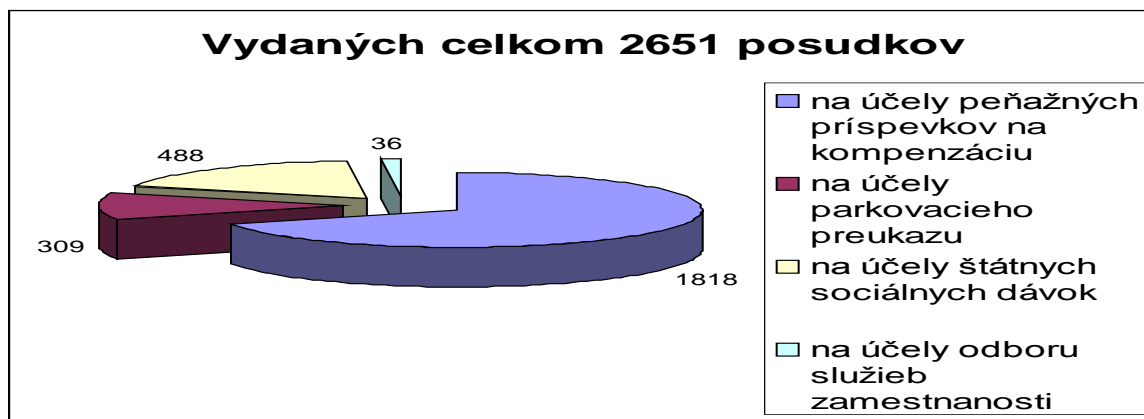
Posudková činnosť oddelenia bola v hodnotenom období vykonávaná v rozsahu pôsobnosti tunajšieho úradu na účely kompenzácie, na účely preukazu a parkovacieho preukazu, na účely trhu práce a štátnych sociálnych dávok. Rozhodovacia činnosť oddelenia posudkových činností spočívala v rozhodovaní o miere funkčnej poruchy a o tom, či sa jedná o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, na účely preukazu a parkovacieho preukazu.

Za rok 2009 bolo vydaných celkom 2651 posudkov v nasledovnom členení:

- na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu 1818 posudkov (z toho 83 lekárske posudkov s určenou mierou funkčnej poruchy pod 50 %, 1735 komplexných posudkov s MFP nad 50 %),
- na účely parkovacieho preukazu 309 posudkov
- na účely štátnych sociálnych dávok 488 posudkov,
- na účely zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti v z.n.p. 36 posudkov.

Štruktúru vydaných posudkov v roku 2009 znázorňuje nasledujúci graf.

Graf č.10

Posudková činnosť na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia - z počtu vydaných komplexných posudkov na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia bolo vydaných 445 posudkov na účely poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie (ďalej len PPK DS), t. zn. 24,48 % z celkového počtu vydaných komplexných posudkov. Podľa skupiny chorôb a porúch na účely poskytovania PPK DS bolo vydaných z dôvodu ochorenia uvedeného v prílohe č. 5 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

v skupine I. .... 167 komplexných posudkov
 v skupine II..... 266 komplexných posudkov
 v skupine III..... 12 komplexných posudkov.

Nasvrhnutá forma kompenzácie (vybrané peňažné príspevky)	Počet komplexných posudkov
osobná asistencia	32
preprava	12
oprava pomôcky	98
kúpa OMV	38
kúpa/úprava/výcvik pomôcky	53
úprava bytu,rod.domu,garáže	49
diétne stravovanie	445
hygiéna a opatrebovanie	749
prevádzka OMV*	346

* ZV-zvýšené výdavky

*OMV-osobné motorové vozidlo

Posudková činnosť na účely štátnych sociálnych dávok - posudzovanie zdravotného stavu detí na účely štátnych sociálnych dávok bola zabezpečovaná v r. 2009 v rámci lekárskej posudkovej činností. Celkom bolo vydaných 488 posudkov, čo predstavuje

priemerne mesačne cca 41 posudkov. O zdravotnom stave detí vo veku do 6 rokov bolo vydaných spolu 483 posudkov, pre deti vo veku od 6 do 15 rokov nebol vydaný posudok a pre deti vo veku nad 15 rokov do 18 rokov veku 5 posudkov. Priemerne mesačne oddelenie riešilo 41 žiadosti oprávnených osôb o posúdenie zdravotného stavu dieťaťa na účely štátnych sociálnych dávok. Z podaných žiadosti o posúdenie zdravotného stavu dieťaťa predstavujú 98,9 % žiadosti o posúdenie zdravotného stavu detí vo veku od 3 rokov do 6 rokov, to znamená na účely poskytovania rodičovského príspevku z titulu osobitnej starostlivosti o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom. Deti v našom regióne majú poruchy zdravia prevažne z titulu oslabenia imunitného systému, recidivujúcich ochorení dýchacích ciest, kožných ochorení – ekzémov, alergií, v menšej miere vrodených porúch zdravia, neurologické ochorenia a onkologické ochorenia.

Posudková činnosť na účely odboru služieb zamestnanosti - na podnet odboru služieb zamestnanosti tunajšieho úradu v rámci kompetencií oddelenia posudkových činností vykonávalo posudkovú činnosť na účely posudzovania zdravotnej spôsobilosti uchádzačov o zamestnanie. Vybavených bolo v roku 2009 celkom 36 žiadostí vydaním posudku, resp. oznámením o zisteniach v rámci posudkovej lekárskej činnosti. U 35 evidovaných uchádzačov o zamestnanie bol posudzovaný zdravotný stav na účely zaradenia do vhodného zamestnania, resp. zaradenia do programu aktívnych opatrení na trhu práce a aktivačnej činnosti. Z preskúmania zdravotného stavu na uvedené účely boli vydané posudky. Bolo zistené, že uchádzačom o zamestnanie bola ponúknutá práca, aktivačná činnosť, ktorú nemohli vykonávať zo zdravotných dôvodov – najčastejšie zistená alergia na kovy, telesné postihnutie - pohybového aparátu (klienti pôvodným povoláním stavební robotníci, obuvníčky, šičky), neurologické ochorenia, ochorenia srdcovo cievne. Medzi posudzovanými klientmi boli rôzne vekové kategórie, najväčšiu skupinu však tvorili uchádzači vo veku nad 45 rokov. Preskúmaný bol zdravotný stav aj samostatne zárobkovo činných osôb – opodstatnenosť zdravotných dôvodov na skončenie prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti zo zdravotných dôvodov, na ktorú bol poskytnutý príspevok. Vydaním posudku bola riešená 1 žiadosť vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti. V tomto prípade bol preukázaný dôvod ukončenia vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti zo zdravotných dôvodov.

Posudková činnosť na účely vydania preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len FO s ŤZP) - oddelenie posudkových činností vydalo za r. 2009 celkom 1 576 preukazov fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím. Z uvedeného počtu bolo vydaných 589 preukazov FO s ŤZP a 987 preukazov FO s ŤZP so sprievodcom

(ďalej len FO s ŤZP/S). FO s ŤZP do 6 rokov bolo v roku 2009 vydaných 14 preukazov FO s ŤZP, do 18 rokov 49 preukazov, nad 18 rokov 1513 preukazov FO s ŤZP. Celkovo je evidovaných 13452 držiteľov preukazu FO s ŤZP z toho: - bez sprievodcu 5541, - so sprievodcom 7911, - do 18 rokov 625 držiteľov, - nad 18 rokov 12827 držiteľov. Cudzincom, osobám bez štátnej príslušnosti, azyllantom odídencom, zahraničným Slovákom nebol tunajším úradom v hodnotenom období vydaný preukaz FO s ŤZP.

Posudková činnosť na účely vydania parkovacieho preukazu FO s ŤZP - oddelenie posudkových činností vydalo za r. 2009 celkom 341 parkovacích preukazov FO s ťažkým zdravotným postihnutím:

- na základe odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom: 282
- na základe zrakového postihnutia: 2
- na základe výmeny za osobitné označenie: 57

Cudzincom, osobám bez štátnej príslušnosti, azyllantom odídencom, zahraničným Slovákom nebol tunajším úradom v hodnotenom období vydaný parkovací preukaz FO s ŤZP.

Oddelenie posudkových činností na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej bolo vydané osobitné označenie vozidla prepravujúceho ťažko zdravotne postihnutú osobu alebo ťažko zdravotne postihnutú osobu odkázanú na individuálnu prepravu do 31. decembra 2008 a neuplynula doba jeho platnosti vyhotovilo parkovací preukaz. V roku 2009 bolo vybavených 53 žiadostí.

Rozhodovacia činnosť na účely vydania preukazu FO s ŤZP a ŤZP/S

V rozhodovacej činnosti bolo vydaných 600 rozhodnutí o priznaní na účely preukazu FO s ŤZP a 55 rozhodnutí o nepriznaní na účely preukazu FO s ŤZP. V rozhodovacej činnosti na účely vydania preukazu FO s ŤZP/S bolo vydaných 764 rozhodnutí o priznaní na účely preukazu FO s ŤZP so sprievodcom a 32 rozhodnutí o nepriznaní na účely preukazu FO s ŤZP/S. O odňatí preukazu bolo vydaných v roku 2009 9 rozhodnutí.

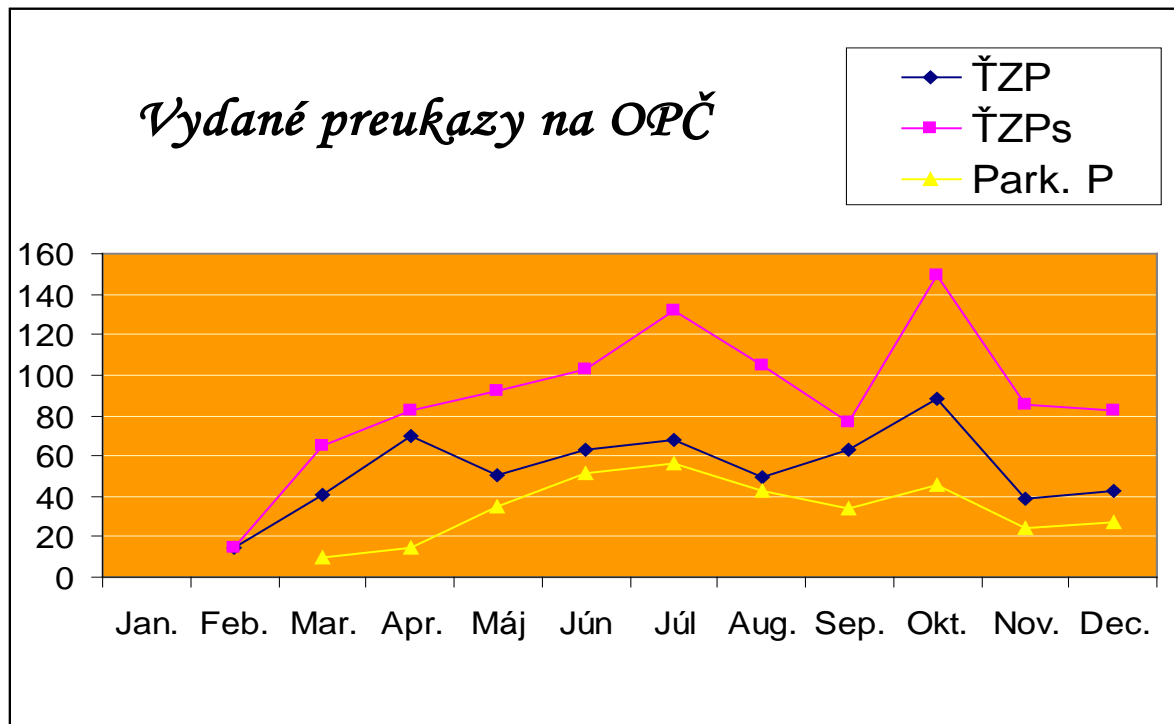
Rozhodovacia činnosť na účely vydania parkovacieho preukazu FO s ŤZP

V rozhodovacej činnosti na základe komplexných posudkov alebo posudkov na účely parkovacieho preukazu bolo vydaných 302 rozhodnutí o priznaní na účely parkovacieho preukazu FO s ŤZP a 161 rozhodnutí o nepriznaní na účely parkovacieho preukazu FO s ŤZP, 2 rozhodnutia o odňatí parkovacieho preukazu. Preukazy FO s ŤZP a ŤZP/S a parkovacie preukazy neboli tunajším úradom v hodnotenom období vydané: cudzincom, osobám bez štátnej príslušnosti, azyllantom odídencom, zahraničným Slovákom.

Vývoj počtu vydaných preukazov na oddelení posudkových činností v roku 2009 znázorňuje nasledujúci graf.

Graf č. 11

FO-fyzická osoba

ŤZP-ťažké zdravotné postihnutie

ŤZP/S-so sprievodcom

Park.P-parkovacie preukazy

Počet evidovaných fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím celkovo: 14382, v nasledovnej štruktúre podľa veku:

- do 3 rokov: 30
- do 6 rokov: 72
- do 15 rokov: 306
- do 18 rokov: 217
- do 60 rokov: 5802
- do 65 rokov: 1418

Počet evidovaných fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím – MFP zvýšená o 10% - 59.

b) Očakávané tendencie vývoja

Novelou zákona č.447/2008 Z. z. očakávame rozšírenie pôsobnosti pri posudzovaní zdravotného stavu dieťaťa na účely vykonávania niektorých opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v nadväznosti na §23, ods. 2, písm. e/ druhý bod, §53, ods. 2 zákona

č.305/2005 Z. z. – o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Novela zákona č. 447/2008 Z. z. predpokladá predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia pri určení miery funkčnej poruchy na základe lekárskeho posudku menej ako 50% a vyjadrenia že nejde o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím z 30 dní na 60 dní od začatia konania.

Nadalej pretrváva tendencia zvyšovania počtu žiadostí o peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, peňažný príspevok na úpravu bytu, peňažný príspevok na úpravu rodinného domu, peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia a zaobstaranie pomôcok, ktoré nie sú poskytované zo zdravotného poistenia. Možno očakávať zvýšenie počtu prijatých žiadostí o preukaz so sprievodcom, o preukaz bez sprievodcu. Zhoršovanie zdravotného stavu fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím ovplyvňuje podávanie opakovaných žiadostí o vyhotovenie preukazu FO s ŤZP so sprievodcom, najmä z dôvodu odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím a preukaz občana s ťažkým zdravotným s potrebou sprievodcu vydané podľa zákona účinného do 31. decembra 2008 platia do 31. decembra 2013. Očakáva sa zvýšený počet žiadostí o vydanie preukazu FO s ŤZP podľa platných predpisov účinných od 1.1.2009.

Osobitné označenie vozidla prepravujúceho ťažko zdravotne postihnutú osobu alebo ťažko zdravotne postihnutú osobu odkázanú na individuálnu prepravu, ktoré bolo vydané do 31. decembra 2008 a neuplynula doba jeho platnosti platí do 31. decembra 2013. V nasledujúcom roku sa predpokladá zvýšený počet písomných žiadostí o vyhotovenie parkovacieho preukazu.

3.4. ANALÝZA A OČAKÁVANÉ TENDENCIE POSKYTOVANIA PEŇAŽNÝCH PRÍSPEVKOV NA KOMPENZÁCIU SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA A PEŇAŽNÉHO PRÍSPEVKU ZA OPATROVANIE

a) Analýza roku 2009

Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia počas sledovaného obdobia riešilo podporu sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 1.1.2009. Pri súčasnej aplikácii zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti

sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v platnom znení, zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, Opatrenia MPSVaR SR č. 6/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam stavebných prác, stavebných materiálov a zariadení a maximálne zohľadňované sumy z ich ceny, Opatrenia MPSVaR SR č. 7/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam pomôcok a maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcok a ďalších súvisiacich právnych noriem a predpisov, interných noriem a metodických usmernení zabezpečovalo včasný výkon štátnej správy na úseku sociálnej pomoci.

Zákon č. 447/2008 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť od 1.1.2009, priniesol fyzickým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím zásadné pozitívne zmeny: zvýšenie hodinovej sadzby osobnej asistencie, každoročný valorizačný mechanizmus od 1.7., predstavujúci pravidelné zvýšenie mesačnej výšky opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu, zvýšenie hranice príjmu, kedy možno poskytnúť peňažné príspevky na kompenzáciu (ďalej len PPK) zvýšených výdavkov z dvojnásobku na trojnásobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, čo zvýšilo počet poberateľov týchto PPK, resp. umožnilo vrátiť sa späť do systému poberateľov.

Aj peňažný príspevok na opatrovanie (ďalej len PPNO) okrem valorizácie v zmysle Opatrenia MPSVR SR č. 252/2009 Z. z. o úprave súm životného minima zaznamenal od 1. 1. 2009 ďalšie pozitívne zmeny: rozšírenie okruhu poberateľov o ďalšie zákonom určené fyzické osoby, zvýšenie sumy PPNO z dôvodu zohľadňovania príjmu nad 1,3 násobok sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu, stanovenie „pevnej“ sumy PPNO pre vymedzený okruh fyzických osôb – poberateľov dôchodkových dávok, resp. možnosť poberania výšky PPNO presahujúcej „pevnú“ sumu podľa zákona účinného do 31.12.2008.

Tieto zmeny sa teda v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 prejavili zvýšením počtu poberateľov, ako aj vyplatených PPK napriek tomu, že od 1.1.2009 bol mechanizmus výplat nastavený mesačne pozadu. Za rok 2009 je zaznamenané 3,9 %-né zvýšenie čerpania finančných prostriedkov (o 128,22 tis. EUR viac) ako za obdobie roka 2008.

Súčasne nový zákon priniesol aj nové druhy PPK, resp. zmenu ich názvu: peňažný príspevok (ďalej len PP) na kúpu pomôcky, PP na výcvik používania pomôcky, PP na úpravu pomôcky, PP na kúpu zdvíhacieho zariadenia, PP na úpravu osobného motorového vozidla, PP na úpravu bytu, PP na úpravu rodinného domu, PP na úpravu garáže a PPNO.

V roku 2009 bolo vydaných celkom 14042 rozhodnutí týkajúcich sa PPK, čo v porovnaní s rokom 2008 predstavuje 3,65 násobný nárast. Z toho v počte 4562 boli od 1.1.2009

vyhotovené rozhodnutia o určení výšky poskytovaných opakovaných PPK k 31.12.2008 v sumách uvedených v eurách mesačne s ich následnou výplatou mesačne pozadu.

Tabuľka č.16 Rozhodovacia činnosť oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu SD ŤZP

Peňažný príspevok	rozhodnutie o priznaní PP*	o nepriznaní PP	vyplatenie rozdielu	povinnosť vrátiť rozdiel	o znížení PP	o zvýšení PP	o odňatí PP a zastavení výplaty
§ 22 PP na os.asisten.	17	4	0	0	2	59	3
§ 24 PP na kúpu pom.,...	83	34	0	2	0	0	0
§ 32 PP na opravu pom.	6	1	0	0	0	0	0
§ 33 PP na kúpu zdv.zar.	7	5	0	0	0	0	0
§ 34 PP na kúpu OMV	33	25	1	0	0	0	0
§ 35 PP na úpravu OMV	7	1	0	0	0	0	0
§ 36 PP na prepravu	1	4	0	0	0	14	4
§ 37 na úpr. bytu,RD,gar.	37	38	1	1	4	0	1
§ 38 ods. 1, písm a) DS	271	97	0	0	0	1389	90
§38ods.1,písm.b),bod 1 HOŠ	413	152	0	0	0	2323	412
§38ods.1,písm.b),bod2 POMV	189	135	0	0	0	898	67
§38ods.1písm.b),bod3 pes	0	0	0	0	0	0	1
§ 40 PPNO	279	129	0	1	443	1269	228
Spolu	1343	625	2	4	449	5952	806

Peňažný príspevok	o povinnosti vrátiť PP,alebo pomernú časť	zastavenie výplaty	obnovenie výplaty	o prerušení konania	o zastavení konania	prehodnotenie v zmysle §66 ods 2	Spolu
§ 22 PP na os.asisten.	0	0	0	9	4	44	142
§ 24 PP na kúpu pom.,...	0	0	0	37	7	0	163
§ 32 PP na opravu pom.	0	0	0	0	0	0	7
§ 33 na kúpu zdv.zar.	0	0	0	5	3	0	20
§ 34 PP na kúpu OMV	1	0	0	20	1	0	81
§ 35 PP na úpravu OMV	0	0	0	4	2	0	14
§ 36 PP na prepravu	0	0	0	0	1	18	42
§ 37 na úpr. bytu,RD,gar.	3	0	0	44	18	0	147
§ 38 ods. 1, písm a) DS	0	14	9	2	6	1268	3146
§38ods.1,písm.b),bod 1 HOŠ	2	7	1	3	15	2203	5531
§38ods.1,písm.b),bod2 POMV	0	0	0	1	4	811	2105
§38ods.1písm.b),bod3 pes	0	0	0	0	0	1	2
§ 40 PPNO	26	0	0	5	5	257	2642

V roku 2009 bolo evidovaných na oddelení 16402 podaní, z toho 1802 žiadostí o PPK.

K decembru 2009 bolo evidovaných 254 nevybavených žiadostí.

V roku 2009 boli kompenzované sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia PPK priemerne mesačne 4734 občanom, čo predstavovalo vynaložené finančné prostriedky za uvedené obdobie v sume 3 458 634 EUR.

Štruktúra poberateľov PPK podľa pohlavia v roku 2009: cca 60 % žien a cca 40% mužov. V porovnaní s mesiacom 12/2008 je v mesiaci 12/2009 počet poberateľov vyšší o 6,96 % (viac o 323 poberateľov).

Vývoj počtu poberateľov v jednotlivých mesiacoch dokumentuje nasledovná tabuľka:

Tabuľka č. 17A Vývoj počtu poberateľov vybraných PPK v jednotlivých mesiacoch s nárokom za predchádzajúci mesiac

PPK/Mesiac	I-09	II-09	III-09	IV-09	V-09	VI-09	VII-07	VIII-09	IX-09	X-09	XI-09	XII-09
PP na osobnú asistenciu	0	49	50	51	53	53	53	54	53	56	58	61
PP na prepravu	0	15	16	16	15	16	17	15	15	15	14	14
PP na kompenzáciu ZV*	0	3620	3614	3624	3664	3739	3784	3795	3852	3841	3866	3890
- na diétne stravovanie	0	1281	1291	1302	1320	1359	1375	1372	1393	1402	1421	1429
- hygiena a opotrebovanie	0	2268	2254	2253	2275	2313	2331	2342	2354	2361	2368	2378
- prevádzka OMV*	0	816	810	818	842	861	876	890	897	908	919	932
- pes so špeciálnym výcvikom	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
PP na opatrovanie	27	935	925	928	948	981	992	978	987	981	982	997
- počet opatrovaných	67	964	954	956	976	1010	1019	1004	1013	1007	1008	1023

* ZV-zvýšené výdavky

*OMV-osobné motorové vozidlo

V porovnaní s mesiacom 12/2008 je v mesiaci 12/2009 počet poberateľov vyšší o 6,96 % (viac o 323 poberateľov).

Tabuľka č.17B Počet poberateľov vybraných PPK

PP na kúpu pomôcky	kumulatívny počet poberateľov	77
PP na výcvik používania pomôcky	kumulatívny počet poberateľov	7
PP na opravu pomôcky	kumulatívny počet poberateľov	6
PP na kúpu zdvih. zariadenia	kumulatívny počet poberateľov	7
PP na kúpu OMV	kumulatívny počet poberateľov	35
PP na úpravu OMV	kumulatívny počet poberateľov	6
PP na osobnú asistenciu	mesačný priemer počtu poberateľov	54
PP na prepravu	mesačný priemer počtu poberateľov	15
PPK zvýšených výdavkov	mesačný priemer počtu poberateľov	3754
PP na opatrovanie	mesačný priemer počtu poberateľov	967

Priemerné počty sú uvádzané za obdobie mesiacov 2-12/2009

Kumulatívny počet poberateľov bol k 31.12.2009: PPNO – celodenné 1142, PPNO – čiastočné - 55. Na úpravu bytu, rodinného domu a garáže bolo poskytnutých v roku 2009 celkom 43 PPK. V 43 prípadoch bol upravený doklad o cene úpravy stavebným technikom. Výška nákladov podľa dokladu o cene 125148 EUR, výška nákladov po úprave stavebným technikom: 100624 EUR, úspora: 24524 EUR, odmena stavebného technika: 689 EUR, úspora po odpočítaní odmeny stavebného technika: 23835 EUR.

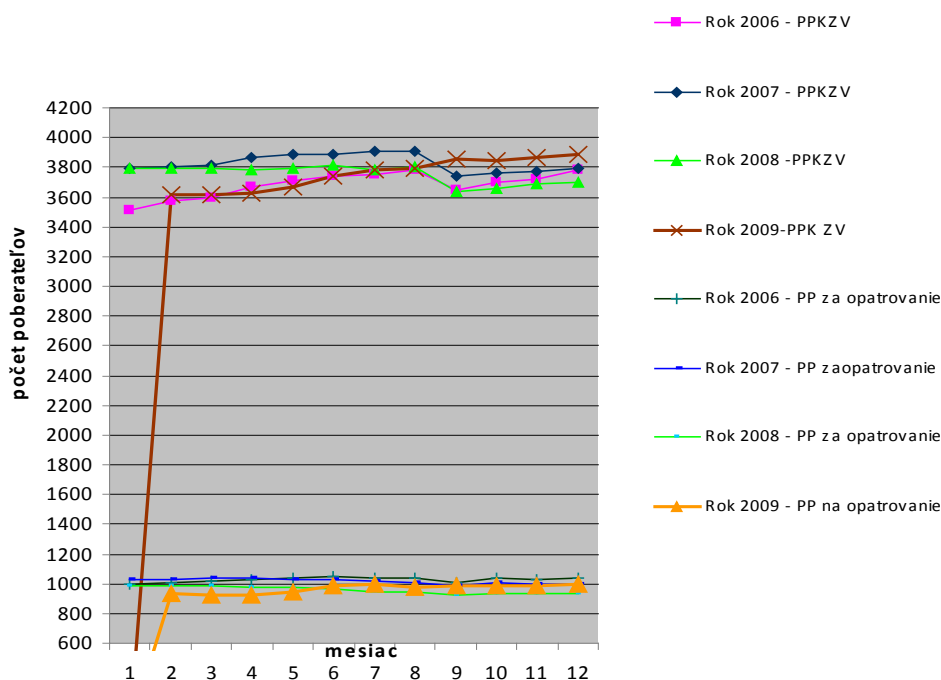
Najvýraznejší podiel na celkovom počte poberateľov ako i na celkovej sume vyplatených finančných prostriedkov na PPK predstavujú PPK zvýšených výdavkov a PPNO, ktorých vývoj dokumentuje nasledovný graf (vývoj počtu poberateľov PPK ako aj porovnanie s rokom 2006, 2007 a 2008).

Zmena nastala v období od 1.7.2009 aj na základe každoročného prehodnotenia príjmu fyzických osôb s ŤZP, ktoré sa realizuje súčasne s valorizáciou PPK. Podľa predchádzajúcej právnej normy platnej do 31.12.2008 sa prehodnotenie príjmu realizovalo v septembri.

K 1.1.2009 bolo realizované odňatie a zastavenie výplaty PPK zvýšených výdavkov fyzickým osobám s ŤZP, ktorým sa súčasne k 31.12.2008 poskytovala celoročná pobytová služba, čo sa prejavilo v znížení počtu poberateľov, ako aj v čerpaní finančných prostriedkov.

Graf č. 12

Vývoj počtu poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP

b) Očakávané tendencie vývoja

- Na základe pripravovanej novely zákona č. 447/2008 Z. z. sa od 1. 1. 2010 v tejto oblasti očakávajú nasledovné zmeny:
- vianočný príspevok sa nebude považovať za príjem na účely PPK
- pri PP na kúpu OMV v prípade nesplnenia zákonných aktivít fyzickou osobou s ŤZP do

12 kalendárnych mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o jeho priznaní požadovať vrátenie len pomernej časti PPK

- možnosť poskytnúť vrátenú pomôcku príslušnému úradu
- v súvislosti so zvýšením súm životného minima sa nebudú vydávať rozhodnutia o zvýšení výšky opakovaných PPK
- predĺženie lehoty na vypracovanie lekárskeho posudku na 60 dní, ak je podkladom na rozhodnutie o PPK

3.5. ANALÝZA A OČAKÁVANÉ TENDENCIE VÝVOJA V POSKYTOVANÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

3.5.1. Poskytovanie sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 18

Počet rodín/detí, ktorým bola poskytnutá sociálnoprávna ochrana a sociálna kuratela

<i>Sociálnoprávna ochrana</i>	-
Register detí SDD rodiny/deti	615/ 785
Register detí NOM rodiny/deti	136 / 152
<i>Sociálna kuratela</i>	-
Register detí SDD rodiny/deti	129/235
Spolu počet rodiny/deti	880/1172

V roku 2009 bolo na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zaevidovaných v registri SDD a NOM celkom 880 rodín s 1 172 deťmi. Z toho 615 rodín so 785 deťmi bolo zaevidovaných na úseku sociálnoprávnej ochrany detí v registri SDD. V registri NOM bolo zaevidovaných 136 rodín so 152 deťmi, ktoré neboli v okrese Prievidza prihlásené k trvalému pobytu. V daných prípadoch bolo nevyhnutné odpovedať na dožiadania súdov, orgánov činných v trestnom konaní, ale aj samotným občanom. V registri NOM boli evidovaní aj občania, ktorí v roku 2009 dovŕšili plnoletosť, ale v čase spáchania trestného činu boli ešte mladiství.

b) Očakávané tendencie vývoja

V roku 2010 predpokladáme nárast problémových rodín. Celková sociálna situácia v týchto rodinách je vo väčšine prípadov podmienená ekonomickou situáciou rodiny, bytovými podmienkami, pričom nepriaznivé podmienky výrazne ovplyvňujú celkový stav rodiny. Mnohé rodiny nedokážu v rámci možností uplatnenia sa na trhu práce v okrese riešiť svoju nepriaznivú sociálnu situáciu.

3.5.2. Výchovná rozhodovacia činnosť

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 19 Rozhodovacia činnosť, počet rozhodnutí vo veci výchovného opatrenia

<i>Sociálnoprávna ochrana</i>	<i>ÚPSVaR</i>	<i>Okresný súd</i>
<i>Počet nariadených dohľadov ch/d</i>	-	8/8
<i>Počet uložených napomenutí ch/d</i>	-	0/1
<i>Počet uložených obmedzení ch/d</i>	-	-
<i>Pobyt v zariadení, ktorý plní úlohy odbornej diagnostiky</i>	-	-
<i>Pobyt v špecializovaných zariadeniach</i>	-	-
<i>Upozornenie</i>	-	-
<i>Povinnosť zúčastniť sa na liečbe v špecializovanej ambulatnej starostlivosti</i>	-	-
<i>Povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe</i>	-	-
<i>Výchovné opatrenia uložené orgánom SPODaSK podľa Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine</i>	-	-
<i>Sociálna kuratela</i>	<i>ÚPSVaR</i>	<i>Okresný súd</i>
<i>Počet nariadených dohľadov ch/d</i>	-	9 / 0
<i>Počet uložených napomenutí ch/d</i>	-	-
<i>Počet uložených obmedzení ch/d</i>	-	-
<i>Pobyt v zariadení, ktorý plní úlohy odbornej diagnostiky</i>	-	9/0
<i>Pobyt v špecializovaných zariadeniach</i>	-	-
<i>Upozornenie</i>	-	-
<i>Povinnosť zúčastniť sa na liečbe v špecializovanej ambulatnej starostlivosti</i>	-	-
<i>Povinnosť zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe</i>	-	-
<i>Výchovné opatrenia uložené orgánom SPODaSK podľa Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine</i>	-	-
<i>Počet detí celkom:</i>	-	26 / 9

- Pozn. ch/d- chlapci/dievčatá

Rozhodovacej činnosti súdu o nariadení dohľadov predchádzali rozhovory s maloletými, mladistvými a s ich zákonnými zástupcami, činnosť spočívala vo výkone terénnej sociálnej práce v spojení s poskytovaním sociálneho poradenstva a v prípade potreby psychologického poradenstva prostredníctvom referátu poradensko-psychologických služieb. Zamestnanci úzko spolupracovali so psychológmi pedagogicko-psychologickej poradne, zdravotníckymi inštitúciami, školskými zariadeniami, samosprávami a s akreditovanými subjektmi prostredníctvom výkonu priorít. Rozhodovacia činnosť úradu týkajúca sa rozhodnutí bola minimálna, nakoľko vo väčšine prípadov postačil pohovor s mal. dieťaťom, častejší kontakt a slovné upozornenia. Najviac výchovných opatrení bolo uložených okresným súdom, nakoľko súdne rozhodnutia predstavujú dôraznejší rešpekt formy sociálnej kontroly pre občanov.

b) Očakávané tendencie vývoja

Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov zahŕňa množstvo právomocí v oblasti poskytovania rozhodnutí, čo z hľadiska výkonu sociálnej práce je považované za

pozitívum v tejto oblasti (možnosť maloletému dieťaťu a jeho rodičom uložiť povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach, uložiť maloletému povinnosť zúčastniť sa ambulantného liečenia, alebo zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe).

3.5.3. Sociálne poradenstvo

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 20 Počet spísaných návrhov a podnetov vo veciach maloletých detí vo veci výchovy a výživy

Počet spísaných návrhov a podnetov vo veciach maloletých detí vo veciach výchovy a výživy	786
---	-----

V období roka 2009 bolo zamestnancami spísaných 786 návrhov vo veciach výchovy a výživy maloletých detí. Návrhy boli spísané na požiadanie jedného z rodičov pre nezhody v hospodárení rodičov, nesúladu rodičov v starostlivosti o deti a nezhody vo výchove detí. Prevažná väčšina klientov do vyhlásenia pojednávania súdom bola v častom osobnom kontakte so sociálnym pracovníkom. Takmer každý návrh bol prešetrený výkonom terénnej sociálnej práce a príslušný súd bol zamestnancami informovaný vo veci starostlivosti o deti navrhovateľmi.

Okrem uvedených návrhov tunajší úrad podal na okresný súd 56 podnetov vo veci zvýšenia vyživovacej povinnosti na mal. deti v náhradnej osobnej starostlivosti a v pestúnskej starostlivosti v súvislosti so zmenou životného minima.

b) Očakávané tendencie vývoja

Na základe stúpajúceho počtu spísaných návrhov očakávame približne rovnaký trend vývoja ako v roku 2009.

3.5.4. Predbežné opatrenia

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 21 Počet spísaných návrhov na vydanie predbežného opatrenia súdom

<i>Sociálnoprávna ochrana</i>	<i>deti 0-3 ch/d</i>	<i>deti 3-6 ch/d</i>	<i>deti 6-15 ch/d</i>	<i>deti 15-18 ch/d</i>
§ 75a – OSP, 24 hodín	12/1	2 / 1	6/ 6	7 / 1
§ 75 OSP, 7 dní	1/0	1 / 0	4 /0	-
§ 75 OSP, 30 dní	-	-	-	-
<i>Sociálna kuratela</i>	<i>deti 0-3 ch/d</i>	<i>deti 3-6 ch/d</i>	<i>deti 6-15 ch/d</i>	<i>deti 15-18 ch/d</i>
§ 75a – OSP, 24 hodín	-	1/0	0/2	-
§ 75 OSP, 7 dní	-	-	-	-
§ 75 OSP, 30 dní	-	-	-	-
Celkom počet detí:	13/1	4 /1	10/8	7 /1

- Pozn. ch/d- chlapci/ dievčatá

V prípade náhleho ohrozenia výchovy a výživy maloletých detí bolo oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podaných 45 návrhov na vydanie predbežných opatrení súdom s počtom 45 mal. detí. Návrhy boli spisované najmä z dôvodov úmrtia osamelého rodiča, konzumácie alkoholických nápojov osamelého rodiča, alebo obidvoch rodičov, z dôvodu zlej starostlivosti o deti, nepriaznivého psychického zdravotného stavu osamelého rodiča alebo nástupu rodiča do výkonu väzby.

b) Očakávané tendencie vývoja

V daných situáciách nie je možný predpoklad očakávaného vývoja výkonu predbežných opatrení v okrese, nakoľko sa jedná o náhle ohrozenie výchovy a výživy maloletých detí, ktoré môže nastať kedykoľvek a za rôznych okolností. Zamestnanci odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávajú v súčinnosti so sudcami a orgánmi činnými v trestnom konaní 24 hodinovú dosažiteľnú službu, aby v prípade ohrozenia maloletých detí mohli včas zasiahnuť a okamžite riešiť vzniknutú krízovú situáciu.

3.5.5. Výkon kolízneho opatrovníka

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 22 Počet konaní vedených na súde vo veci maloletých detí, v ktorých bol ÚPSVaR ustanovený za kolízneho opatrovníka

Rozvod manželstva a úprava práv a povinností rodičov voči maloletým deťom	379
Úprava práv a povinností rodiča a detí vo veci výživného	1051
Úprava práv a povinností vo veci úpravy styku	76
Úprava práv a povinností vo veci zmeny zverenia medzi rodičmi	52
Úprava práv a povinností vo veci zmeny zverenia inému občanovi	38
Uloženie výchovného opatrenia, zrušenie výchovného opatrenia	69
Schválenie právneho úkonu	53
Priznanie rodičovských práv	7
Vyhlásenie za mŕtveho	-
Zákaz styku	1
Iné	124
Počet konaní celkom:	1850

Vo veciach maloletých detí boli zamestnanci oddelenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately ustanovení za kolízneho opatrovníka v 1850 konaniach, (pojednávani na ktorých sa osobne zúčastnili bolo celkovo 1969). Okrem uvedených konaní v prehľade tabuľky boli prejednávane aj iné konania v počte 119 ako napr. zmena priezviska, zmena mena, majetkový opatrovník a iné. Vo veci úpravy práv a povinností rodičov k deťom

uprednostňujeme predovšetkým dohodu medzi rodičmi, s ktorými vykonávame pohovor zameraný aj na úpravu styku dieťaťa v súlade s jeho záujmami a potrebami. Ide o časovo a psychicky náročnú prácu pre sociálneho pracovníka a možno konštatovať, že v tejto oblasti sú dobré výsledky. V zmysle zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele je klientom odporúčané aj psychologické poradenstvo v referáte poradensko-psychologických služieb.

b) Očakávané tendencie vývoja

Predpokladáme pomerne častú zmenu zverenia medzi rodičmi, alebo inými občanmi, z dôvodu migrácie rodičov za prácou, prevažne do zahraničia. V poslednej dobe dochádzalo častejšie k zmene zverenia medzi rodičmi a to z dôvodu, že matky odcestovali za prácou do zahraničia v snahe získať finančné prostriedky, pričom postupne stratili záujem o vlastné dieťa a rodinu. Sú situácie, keď deti po dovŕšení vekovej vyspelosti, sa samé dožadujú zmeny zverenia, nakoľko jeden z rodičov uprednostňuje osobné záujmy pred dieťaťom. V poslednom období aj súrodenecké vzťahy nemajú silnú citovú väzbu a deti netúžia vyrastať a žiť spolu u jedného z rodičov. Rodičia ich nevedú k spolupatričnosti a súdržnosti rodiny. Tým sa stáva, že každé dieťa je zverené inému rodičovi, čo nie je vhodným predpokladom do budúcnosti pri založení novej rodiny u dieťaťa.

3.5.6. Určenie otcovstva

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 23 Počet konaní vo veci maloletých detí/konanie vo veci určenia otcovstva a zapretia otcovstva

Určenie otcovstva	39
Zapretie otcovstva	28
Počet konaní celkom:	67

b) Očakávané tendencie vývoja

V roku 2009 došlo k nárastu počtu konaní vo veci určenia a zapretia otcovstva. Zaznamenávame stále väčší počet detí, u ktorých je otcom cudzí štátny príslušník. Tieto pojednávania sú dlhodobé, časovo i administratívne náročné, preto sa stretávame so situáciami, kedy matky radšej meno otca dieťaťa nevedú.

V súvislosti s manželstvami, ktoré si už neplnia svoju funkciu, častokrát matka splodí dieťa s iným partnerom. V takých prípadoch, v záujme maloletých detí je spisovaný návrh na zapretie otcovstva.

3.5.7. Náhradná rodinná starostlivosť

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 19 Počet konaní vo veciach maloletých detí súvisiacich s náhradnou rodinnou starostlivosťou

Sociálnoprávna ochrana	Nariadenie	Zrušenie
Ústavná starostlivosť	21	29
Zverenie inému občanovi ako rodičovi	26	12
Zverenie do pestúnskej starostlivosti	3	9
Poručníctvo	1	3

V súvislosti s náhradnou rodinnou starostlivosťou bola u 21 detí v 17 konaniach nariadená ústavná starostlivosť. Ústavná starostlivosť bola nad deťmi nariadená prevažne z dôvodov zanedbávania starostlivosti o dieťa a ich výchovy zo strany rodičov a nezvládnutia výchovy mladistvých, z dôvodu ich porúch správania. U 29 detí v 12 konaniach bolo ukončené poskytovanie ústavnej starostlivosti z dôvodu záujmu rodičov o deti a vytvorenia primeraných podmienok a taktiež dovŕšením plnoletosti. V 23 prípadoch sa viedlo konanie o zverení 26 detí do výchovy inému občanovi ako rodičovi. Jednalo sa o nezvládnutie výchovy a starostlivosti o deti zo strany rodičov, taktiež o vážne zdravotné problémy osamelých rodičov, o opustenie dieťaťa matkou. Náhradná osobná starostlivosť bola plnoletosťou dieťaťa ukončená u 10 detí a u 2 detí sa nariadila pestúnska starostlivosť.

Pestúnska starostlivosť sa nariadila nad 3 deťmi a ukončená bola u 9 detí. 1 dieťaťu sa ustanovil poručník a 3 deti dosiahli vek plnoletosti.

V roku 2009 bola realizovaná priorita v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. : Sociálne programy zamerané na pomoc pri riešení výchovných problémov detí zverených do náhradnej osobnej starostlivosti a riešení problémov v medziľudských vzťahoch. Priorita bola realizovaná v súčinnosti s akreditovaným subjektom Návrat o.z. Žilina. Opatrenie bolo vykonávané u 44 klientov prostredníctvom individuálnej práce v rodinami v ich domácnostiach alebo v priestoroch prenajatých na realizáciu priority v Prievidzi.

b) Očakávané tendencie vývoja

V budúcnosti je potrebné vytvárať podmienky hlavne pre deti z detských domovov, aby mohli žiť v náhradných rodinách, absentuje sieť odborníkov, ktorí by sa venovali pestúnom i po zverení detí do ich starostlivosti. Bolo by potrebné s nimi pracovať i naďalej, pripravovať a trénovať pestúnov i deti na zvládnutie výchovy a možných problémov, ktoré prináša každá etapa života.

3.5.8. Osvojenie

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 25

Počet konaní vo veciach osvojenia

Osvojenie	2
Konanie vo veci osvojenia dieťaťa manželom matky	2
Konanie vo veci osvojenia dieťaťa manželkou otca	-
Konanie vo veci medzištátneho osvojenia	-
Konanie vo veci predosvojiteľskej starostlivosti	2
Počet konaní vo veciach osvojenia celkom	6

V roku 2009 boli celkom na okresnom súde 4 právoplatné osvojenia. V sledovanom roku sa medzištátne osvojenia neriešili, 2 konania prebiehali na okresnom súde vo veci predosvojiteľskej starostlivosti.

b) Očakávané tendencie vývoja

Rozširuje sa sieť pestúnskych rodín rodinného typu, detských domovov rodinného typu, taktiež sa zvyšuje počet žiadateľov, ktorí majú záujem stať sa náhradnými rodičmi, čo pozitívne vplýva k vytvoreniu podmienok pre maloleté deti, ktoré sú umiestnené v detských domovoch, aby žili v rodinnom prostredí.

3.5.9. Trestné konanie maloletých a mladistvých

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 26

Počet prípadov vo veci trestného konania maloletých a mladistvých

	Maloletí ch/d	Mladiství ch/d
Trestné konanie zastavené pre nedostatok veku	22/2	4/2
Trestné konanie s podmieneným odsúdením	0 / 0	59/3
Trestné konanie s nepodmieneným odsúdením	0/0	3/0
Nariadenie ochrannej výchovy	0/0	0/0
Upustenie od potrestania	0 / 0	2/ 0
Oslobodenie	0 / 0	2 /10
Prepadnutie veci	0 / 0	0/0
Neukončené	2/1	20 /0
Podmienené zastavenie tr. konania	0 / 0	6 / 2
Maloleté dieťa obeťou trestného činu	2/0	0/1
Maloleté dieťa svedkom trestného činu	6/5	0/0

- Pozn. ch/d- chlapci/ dievčatá

Na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je nevyhnutná spolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní. Na základe oznámení a dožiadaní od orgánov činných v trestnom konaní bol uskutočňovaný výkon terénnej sociálnej práce za účelom získania

informácií k vypracovaniu správ, ktoré sú podkladom pre trestné konania a poskytovanie poradenstva. Najčastejšími dôvodmi podmieneného odsúdenia mladistvých boli krádeže formou spolupáchateľstva, porušovanie domovej slobody, trestné činy výtržníctva formou spolupáchateľstva, trestné činy nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekuzora a obchodovanie s nimi a trestné činy ublíženia na zdraví.

b) Očakávané tendencie vývoja

Na úseku sociálnej kurately očakávame prudký nárast sociálno-patologických foriem správania u maloletých a mladistvých. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutná sociálna prevencia, za účasti výchovných pedagógov, psychológov, sociálnych pracovníkov a orgánov činných v trestnom konaní prostredníctvom výkonu prednáškových činností, besied, spoločných stretnutí a pod..

Za pozitívum považujeme výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, ktoré sú realizované prostredníctvom priorít.

3.5.10. Sociálna kuratela pre deti

Experimentovanie s drogami	1
Iné závislosti	0
Zanedbávanie školskej dochádzky	118
Narušené vzťahy	2
Úteky	0
Iné prípady (napr. šikanovanie)	87

3.5.11. Sociálna prevencia pre dospelých občanov

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 28 Vybrané opatrenia sociálnej kurately pre plnoletých klientov

Opatrenie	m/ž
Poskytnutie postpenitenciárnej starostlivosti kurátorom po návrate z väzby	9 / 0
Poskytnutie postpenitenciárnej starostlivosti po návrate z VTOS	102 / 1

- Poznámka: m/ž: muži/ženy

Na úseku sociálnej kurately pre plnoletých klientov bola poskytnutá pomoc najmä v opätovnom zaradení sa do spoločenského života, ubytovanie, dávka pomoci v hmotnej núdzi, pomoc pri hľadaní vhodného zamestnania, príp. poradenstvo v oblasti rekvalifikácie.

V prípade mladistvých prepustených z väzby je častá spolupráca zamestnancov s probačnými a mediačnými úradníkmi okresného súdu.

b) Očakávané tendencie vývoja

Odvíjajú sa od počtu prepustených občanov z výkonu trestu odňatia slobody a z výkonu väzby, ktorí sa obvykle alebo trvalo zdržiavajú v okrese Prievidza.

3.5.12. Sociálna kuratela pre dospelých občanov

Prepustení z výkonu trestu odňatia slobody	102
Prepustení z výkonu väzby	9
Podmienečne prepustení z VTOS	41
Podmienečne prepustení z výkonu väzby	0
Podmienečne odsúdení	0
Prepustení zo zdravotníckeho zariadenia na liečbu drogových závislostí	0
Prepustení z resocializačného strediska	0
Drogová závislosť	0
Prepustení zo zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti alebo ochrannej výchovy	0
Obet domáceho násillia	0
Dôvodné podozrenie zo spáchania domáceho násillia	0
Dlhodobá nezamestnanosť	0
Účastník probácie a mediácie	4
Pomoc pri hľadaní bývania	12
Iné	6

3.5.13. Sociálna pomoc pre drogovovo závislých

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 30

Drogové závislosti, experimentovanie s drogami

Formy sociálnej pomoci	do 18 rokov ch/d	nad 18 rokov m/ž
Sociálna pomoc ÚPSVaR pred nástupom na liečbu	1/0	0/0
Sociálna pomoc ÚPSVaR po návrate z liečby	0/0	0/0

- Pozn. ch/d- chlapci/ dievčatá, m/ž- muži/ženy

Podozrenia z drogových závislostí a experimentovanie s drogami odboru sociálnych vecí a rodiny najčastejšie v predchádzajúcom období oznamovali samotní rodičia, rodinní príslušníci, boli aj anonymné oznámenia. Oznámenia zasielali aj zamestnanci mestskej polície. Zamestnanci oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonali v jednom prípade uvedenom v prehľade tabuľky pohovor s rodičmi, mladistvým, terénnu

sociálnu prácu a zároveň spolupracovali s lekármi a spísali návrh na nariadenie predbežného opatrenia o umiestnenie dieťaťa v resocializačnom zariadení. V prípade potreby odporučia rodičom, aby s deťmi navštívili odborné pedopsychiatrické a psychologické vyšetrenia za účelom realizovania terapie resp. poskytnú informáciu o distribúcii na inú inštitúciu zaoberajúcu sa konkrétnym problémom. Nenahraditeľná je z hľadiska odbornej pomoci spolupráca s resocializačným zariadením Dom života bez drog v Koši.

b) Očakávané tendencie vývoja

Vzhľadom na výskyt sociálno-patologických foriem správania u mladistvých a maloletých v okrese Prievidza, je reálny a očakávaný nárast klientov experimentujúcich s drogami, či inými omamnými látkami. Dôležitá je forma prevencie v oblasti drogových závislostí, ktorú každoročne realizujú zamestnanci sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately aj prostredníctvom realizácie priorít, alebo v rámci prednášok, besied a zásahových činností v súčinnosti s orgánmi činnými v trestnom konaní.

3.5.14. Ústavná starostlivosť

a) Analýza roku 2009

Tabuľka č. 31

Detí umiestnené v detských domovoch a domovoch sociálnych služieb pre deti

Počet detí	deti 0-3 ch/d	deti 3-6 ch/d	deti 6-15 ch/d	deti 15-18 ch/d
v DeD nariadenou ÚS	5 / 3	4 / 3	10 / 14	14 / 5
v DeD bez nariadenia ústavnej výchovy	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
v DeD a DSS v mieste trvalého bydliska	0 / 0	0 / 0	0 / 0	0 / 0
v DeD a DSS mimo kraja svojho bydliska	0 / 0	0 / 0	0 / 1	0 / 0
Celkom počet umiestnených detí	5 / 3	4 / 3	10 / 14	14 / 5

- Pozn. ch/d- chlapci/ dievčatá

V roku 2009 bola realizovaná v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z prioritá: Poskytovanie sociálnych programov zameraných na návrat detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou do prirodzeného rodinného prostredia akreditovaným subjektom Úsmev ako dar, Spoločnosť priateľov detí z detských domovov, pobočka v Prievidzi v súčinnosti s tunajším úradom.

Do sociálneho programu bolo vybraných 6 rodín s 11 deťmi. Úspešná sanácia bola uskutočnená v 1 rodine, v ktorej boli vytvorené podmienky k trvalému návratu dieťaťa umiestneného v detskom domove do rodiny. U 9 detí sa podarilo v rodinách skvalitniť podmienky v prirodzenom rodinnom prostredí, komplexne boli v rodinách riešené výchovné problémy detí a sociálne zručnosti u rodičov a detí. U 1 dieťaťa sanácia prebehla neúspešne, z dôvodu vznikajúcich konfliktných situácií medzi priateľom matky a maloletým dieťaťom,

s návratom dieťaťa do detského domova. Prostredníctvom priority bolo rodinám poskytované aktívne poradenstvo, sprevádzanie a pomoc pri riešení problémov.

b) Očakávané tendencie vývoja

Zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele zohľadňuje súrodenecké väzby a rodinné väzby dieťaťa, na základe ktorých, ak je to v záujme dieťaťa môže orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podať súdu návrh na zmenu zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, aby dieťa bolo čo najbližšie umiestnené k bydlisku rodičov, aby im bolo umožnené, čo najčastejšie dieťa navštevovať a taktiež aby dieťaťu bolo umožnené navštevovať rodinu v prirodzenom prostredí.

3.5.15. Výkon rozhodnutia súdu v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu

Názov zariadenia na výkon rozhodnutia súdu	Počet detí k 1.1.2009	V priebehu sledovaného obdobia				Počet detí k 31.12. 2009
		Počet novoumiestnených detí	Počet presunutých detí z iného typu alebo z iného okresu	Počet ukončení starostlivosti z dôvodu presunu do iného zariadenia alebo okresu	Ukončenie starostlivosti	
Krízové strediská	0	7	0	2	4	1
Resocializačné strediská	0	1	0	0	0	1
Diagnostické centrá	0	1	0	0	0	1
Domovy sociálnych služieb	5	0	0	0	0	5
Detské domovy	55	39	1	0	37	58
Reedukačné domovy	19	19	0	0	15	23

Tabuľka č. 33 Dôvody umiestňovania detí na základe rozhodnutia súdu do zariadení na výkon rozhodnutia súdu

		Počet detí	zanedbávanie	Drogová závislosť rodičov	Trestná činnosť	Podozrenie z týrania, zneužívania detí	záškoláctvo	Zanechanie dieťaťa	Iné
Rozhodnutia súdu o umiestnení dieťaťa do zariadenia formou	PO	31	21	0	0	0	0	7	0
	VO	5	0	0	1	0	1	0	0
	ÚS	29	7	0	4	4	8	0	0
	OV	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet evid. Detí k 31.12. umiestnených na základe rozhodnutia o	PO	9	6	1	0	0	0	2	0
	VO	2	0	0	0	0	0	0	0
	ÚS	78	46	5	4	0	12	0	0
	OV	0	0	0	0	0	0	0	0

Pozn. PO- predbežné opatrenie, VO- výchovné opatrenie, ÚS- ústavná starostlivosť, OV- ochranná výchova

Tabuľka č. 34 Ukončenie poskytovania starostlivosti v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu

Dôvod ukončenia poskytovania starostlivosti v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu								
V sledovanom roku ukončili		Počet detí	plnoletosť	Uplynutie obdobia PO	Uplynutie obdobia uloženého VO	Zrušenie rozhodnutia súdu z dôvodu sanácie rodiny	Zverenie do NRS	Iné dôvody
	PO	25	0	4	0	1	20	0
	VO	6	0	0	5	0	0	0
	ÚS	25	14	0	0	5	6	0
	OV	0	0	0	0	0	0	0
Spolu		56	14	4	5	6	26	0

3.5.16. Maloleté deti bez sprievodu

a) Analýza v roku 2009

Tabuľka č. 35 Sledovanie počtu odlúčených detí

Počet detí bez sprievodu ch/d	1/1
Počet repatriovaných detí (obč. SR) ch/d	0/0
Celkom	1/1

▪ Pozn. ch/d- chlapci/ dievčatá

V roku 2009 došlo k situácii, že o 2 deti, ktoré sa nachádzali na území Slovenskej republiky, rodičia neprejavovali záujem ich trvalý pobyt bol na území Českej republiky. Prevoz maloletých detí bol realizovaný v 2 prípadoch zo Slovenskej republiky do krajiny pôvodu do Českej republiky.

b) Očakávané tendencie vývoja

V daných situáciách nie je možný predpoklad nárastu počtu odlúčených detí v okrese, nakoľko sa jedná o náhle ohrozenie výchovy a výživy maloletých, ktoré sa ocitnú na území iného štátu a uvedená situácia môže nastať kedykoľvek a za rôznych okolností.

3.5.17. Resocializačný príspevok

a) Analýza v roku 2009

Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately počas sledovaného obdobia v súlade s § 70 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov zabezpečovalo výkon štátnej správy v oblasti poskytovania resocializačného príspevku pre osoby, ktoré sa po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo z výkonu väzby uchádzajú o pomoc.

Tabuľka č. 36 Prehľad o počte žiadateľov a štruktúre čerpania finančných prostriedkov na resocializačný príspevok

Počet žiadateľov	Počet poberateľov	Suma
60	59	2.485EUR

b) Očakávané tendencie vývoja

Tendencie vývoja závisia od počtu prepustených občanov z výkonu trestu odňatia slobody a z výkonu väzby, ktorí sa obvykle alebo trvale zdržiavajú v okrese Prievidza a uplatnia si žiadosť o poskytnutie resocializačného príspevku.

3.6. SWOT – analýza sociálnej oblasti

3.6.11. SILNÉ STRÁNKY

- komplexné a kvalitné sociálne poradenstvo v oblasti najvýhodnejšej formy pomoci v hmotnej núdzi, vzhľadom na majetkovú a finančnú situáciu občana, peňažných príspevkov na kompenzáciu, štátnych sociálnych dávok, posudkových činnosti, sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, prevencie
- včasné a kvalitné zabezpečenie rozhodovacieho procesu v zmysle platnej legislatívy

- informovanosť rodín s nezaopatrenými deťmi, ale aj jednotlivcov o možnostiach, ako riešiť hmotnú a sociálnu núdzu alebo ako ju zmierniť a prekonať
- v rámci pozitívnych impulzov nasmerovaných k zlepšeniu sociálnej situácie v systéme dávok v hmotnej núdzi sa poskytuje deťom, ktoré sa ocitli v hmotnej núdzi ale aj žijúcim v rodinách s nízkym príjmom (do výšky sumy životného minima) dotácia na stravu a školské potreby pre dieťa
- pozitívny prínos rodinám s nezaopatrenými deťmi je poskytovanie náhradného výživného štátom v prípade, ak si povinná osoba neplní vyživovaciu povinnosť a sirotsky dôchodok nebol priznaný alebo suma sirotského dôchodku je nižšia ako minimálna výška výživného na dieťa
- terénna sociálna práca založená na odbornej činnosti zahŕňajúca individuálne posudzovanie občana, hľadanie vhodnej formy pomoci
- poskytovanie pomoci rodinám s nezaopatrenými deťmi, ktorá smeruje i k vzdelávaniu a následne k uplatneniu sa na trhu práce
- informovanosť rodín s nezaopatrenými deťmi o viacerých možnostiach zabezpečenia starostlivosti o deti do troch alebo šiestich rokov
- príspevky poskytované rodičom s deťmi do troch alebo šiestich rokov veku vytvárajú podmienky na zosúladenie rodinného života, osobného života, pracovného života, zlepšenia prístupu na trh práce a zabezpečenie rovnosti príležitostí v pracovnom uplatnení
- pozitívny prínos rodinám s nezaopatrenými deťmi je poukazovanie výživného dieťaťa v prípadoch, ak nárok na opakovaný príspevok dieťaťa nevznikol a rodič dieťaťa neplní súdom určenú vyživovaciu povinnosť alebo ju plní čiastočne
- informovanosť rodín s nezaopatrenými deťmi, ale aj jednotlivcov o podpore sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ŤZP do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti
- vykonávanie kvalitného sociálneho poradenstva formou individuálneho prístupu pomáha riešiť sociálne začlenenie fyzickej osoby s ŤZP do spoločnosti - zmierniť alebo prekonať sociálne dôsledky ŤZP fyzickej osoby
- pravidelné zvýšenie mesačnej sumy opakovaných peňažných príspevkov na kompenzáciu zavedením valorizačného mechanizmu v závislosti od úprav súm životného minima každoročne od 1.7.
- zvýšenie hranice sledovania príjmu na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu zvýšených výdavkov a peňažného príspevku na opatrovanie rozšírilo okruh poberateľov, resp. vrátenie do systému poberateľov

- paušálna suma peňažného príspevku na opatrovanie pre mnohých poberateľov dôchodkových dávok znamenala zvýšenie mesačnej sumy od 1.1.2009
- rozšírenie okruhu poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie o ďalších príbuzných, o fyzické osoby s trvalým alebo prechodným pobytom spoločným s fyzickou osobou s ŤZP, o poberateľov tzv. plných invalidných dôchodkov
- rozsah právomocí orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nadobudnutím účinnosti zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- upevňovanie rodinných a súrodeneckých väzieb v zmysle citovaného zákona, minimalizovanie umiestňovania detí do ústavnej starostlivosti
- v rámci oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávanie sociálneho poradenstva, vo všetkých prípadoch týkajúcich sa návrhov na rozvod manželstva, zverenia detí do výchovy, určenia vyživovacej povinnosti, nariadenia a zrušenia ústavnej výchovy
- vykonávanie terénnej sociálnej práce, spolupráca v maximálnej miere so zdravotníckymi a školskými inštitúciami a orgánmi činnými v trestnom konaní
- vykonávanie 24 hodinovej dosažiteľnej služby v prípade ohrozenia maloletých detí a v prípade potreby okamžité poskytnutie krízovej sociálnej intervencie
- v rámci dosažiteľnosti spolupráca so sudcami okresného súdu a s orgánmi činnými v trestnom konaní
- poskytovanie psychologického poradenstva klientovi prostredníctvom úradu v rámci psychológa referátu poradensko-psychologickej služby
- súčinnosť akreditovaných subjektov, obcí a ďalších subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- v prípade potreby riešenia krízovej situácie okamžité poskytnutie sociálnej intervencie

3.6.12.SLABÉ STRÁNKY

- výkon štátnej správy v oblasti riešenia hmotnej núdze, náhradného výživného, dotácií na stravu, školské potreby pre dieťa, štátnych sociálnych dávok, príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa, peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP ako i v oblasti posudkových činností je administratívne náročný
- vysoká náročnosť na presné a úplné zisťovanie - v rámci rozhodovacej činnosti v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci

a v súčinnosti s účastníkmi konania, vyžadovať doklady od rôznych inštitúcií, obcí, zamestnávateľov, polície, daňových úradov, exekútorov, súdov, sociálnej poisťovne, z centra pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže a iných, tieto požiadavky vyvolávajú negatívne reakcie zo strany klienta (žiadateľa)

- slabé právne vedomie občanov, nesprávna informovanosť občanov v médiách, čo spôsobuje nedôveru k sociálnym pracovníkom
- zložitosť výpočtu niektorých príspevkov a dávok a časová náročnosť procesu zisťovania relevantných náležitostí nevyhnutné na výpočet dávok a príspevkov
- výkon terénnej sociálnej práce je časovo náročný (vzdialenosť a rozsiahlosť terénu, nevyhnutná účasť 2 sociálnych pracovníkov), v mnohých prípadoch nie je klient zastihnutý v domácnosti a návštevu treba opakovať
- poskytovanie rodičovského príspevku pri starostlivosti o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom v niektorých prípadoch rieši preklopenie nezamestnanosti rodičov
- poskytovanie peňažného príspevku na opatrovanie v niektorých prípadoch rieši preklopenie nezamestnanosti u fyzických osôb v produktívnom veku - starostlivosť o fyzickú osobu s ŤZP je zabezpečená len dočasne
- časová náročnosť a vyťaženosť zamestnancov súvisiaca s realizáciou prípravy na náhradnú rodinnú starostlivosť

3.6.13.OHROZENIA

- nedostatky sa vyskytujú v oblasti neplnenia si oznamovacej povinnosti zo strany klientov, klienti si dostatočne neuvedomujú nutnosť splnenia oznamovacej povinnosti pri zmenách, ktoré priamo ovplyvňujú poberanie jednotlivých dávok, neoznámenie, prípadne zamlčanie dôležitých skutočností má za následok poberanie dávok a príspevkov neprávom a tým zvyšovanie pohľadávok štátu v správe úradu práce, sociálnych vecí a rodiny
- môže byť ohrozená bezpečnosť zamestnancov, pretože ak nie je naplnený hodnotový systém rodiny v prípade nepriaznivých sociálnych, ekonomických a bytových podmienok klienti sú podráždení a očakávajú okamžitú pomoc
- pri zohľadňovaní reálneho príjmu v mesiaci, občan po ukončení pracovného pomeru je v hmotnej núdzi a vyplatená dávka je až v nasledujúcom mesiaci. Z toho dôvodu je občan jeden mesiac bez dávky, čím nemá jednotlivec ale i rodina zabezpečené základné životné podmienky
- nízky počet sociálnych pracovníkov, stále stúpajúca náročnosť celej agendy oddelení odboru sociálnych vecí a rodiny, nové dávky a príspevky môžu ohroziť plynulé

a operatívne vybavovanie žiadosti a podnetov od občanov

- náročnosť sociálnej práce so psychicky narušenými klientmi
- komplikované zisťovanie dodatočných úprav dôchodkových dávok – najmä starobných a invalidných dôchodkov
- neskorý a nesprávny výklad zmien v legislatíve

3.6.14. PRÍLEŽITOSTI

- zameranie na osvetovú činnosť – prednášky, besedy, konzultácie, interview o možnej sociálnej prevencii a efektívneho riešenia vzniknutej hmotnej a sociálnej núdze vzhľadom na stúpajúci trend sociálno-patologických javov rodín s nezamestnaným členom
- rozširovať spoluprácu so sociálnou poisťovňou, obecnými úradmi, školskými zariadeniami a inými inštitúciami
- uplatňovanie priorít v zmysle zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele zameraných na náhradnú rodinnú starostlivosť (spropagovanie foriem NRS, vytvorenie klubov pestúnskych rodín, z dôvodu stretávania sa týchto rodín, za účelom riešenia problémov vzniknutých pri výchove detí a poskytnutia sociálneho a psychologického poradenstva), rozvoj sociálnych zručností u detí s poruchami správania a realizáciu preventívnych zásahových aktivít v súčinnosti s hliadkami Obvodného oddelenia Policajného zboru SR v Prievidzi a Mestskej polície v Prievidzi v reštauračných zariadeniach, internetových kaviarňach a diskotékach, za účelom odhalenia požitia alkoholických nápojov, alebo iných psychotropných látok osobami mladšími ako 18 rokov a odhaľovania zanedbávania školskej dochádzky počas vyučovacieho procesu
- k náhradnej rodinnej starostlivosti uskutočňovať spoločné sedenia náhradných rodičov s odborným tímom zamestnancov - psychologov, sociálnych pracovníkov, pedopsychiatrov participujúcich na riešení problémov týkajúcich sa náhradných rodín
- psychológ a sociálny pracovník referátu poradensko - psychologickéj služby minimalizuje požiadavky súdu k nariaďovaniu znaleckých posudkov, nakoľko profesijne odborne vypracováva správy okresnému súdu, taktiež kolíznemu opatrovníkovi v záujme maloletých detí, aby nedochádzalo k priet'ahom súdnych konaní a psychickému ohrozeniu dieťaťa
- psychologická intervencia pri rozvrátených rodinných väzbách, taktiež napomáha rodinám spolu komunikovať a smerovať ich k uvedomovaniu si zodpovednosti voči maloletým deťom

- odborné vzdelávania v oblasti zvládania konfliktných klientov, stresových situácií, samoštúdium zamestnancov, pravidelné mesačné pracovné stretnutia
- dopracovanie všetkých typov rozhodnutí v programe ISOP v súlade s platnými právnymi predpismi a metodickými usmerneniami a zohľadnenie pripomienok zo strany zamestnancov ako užívateľov programu (výpočet pomerných častí peňažných príspevkov, delených období u príjmu, zdokonalit' prepojenosť dávok s evidenciou posudkov v ISOP)

Využitie zdroje:

- *štatistické údaje Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi (APV ISOP, APV PS, APV APTP, APV IPS-OPS)*
- *štatistické údaje zo Štatistického úradu SR*
- *štatistické údaje z Úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja*